

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ПАРЛАМЕНТАРНА СКУПШТИНА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

ДОМ НАРОДА
ПРЕДСТАВНИЧКИ ДОМ

Привремена заједничка комисија оба дома за спровођење пресуде Европског суда за људска права у Стразбуру у предмету Сејдић и Финци против БиХ

BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA
BOSNE I HERCEGOVINE

DOM NARODA
PREDSTAVNIČKI DOM/ZASTUPNIČKI DOM

Privremena zajednička komisija oba doma za provođenje presude Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu u predmetu Sejdić i Finić protiv BiH
Privremeno zajedničko povjerenstvo obaju domova za provođenje presude Evropskog suda za ljudska prava u Strasbourgu u predmetu Sejdić i Finić protiv BiH

Број: 01,02-50-14-1052/11
Сарајево, 06. 12. 2011. године

PRIMLJENO: 07. 12. 2011			
Organizaciona jedinica	Administrativna bazisna	Redni broj	Broj priloga

ПАРЛАМЕНТАРНА СКУПШТИНА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ПРЕДСТАВНИЧКИ ДОМ
ДОМ НАРОДА

Предмет: Достављање Извјештаја о раду Привремене заједничке комисије оба дома за спровођење пресуде Европског суда за људска права у Стразбуру у предмету Сејдић и Финци против Босне и Херцеговине

Поштовани,

На основу Закључка Дома народа, усвојеног на 6. сједници, одржаној 30. септембра 2011. године, и закључака Представничког дома усвојених на 11. сједници, одржаној 10. октобра 2011. године („Службени гласник БиХ“, број 81/11), Привремена заједничка комисија оба дома за спровођење пресуде Европског суда за људска права у Стразбуру у предмету Сејдић и Финци против Босне и Херцеговине доставља Дому народа и Представничком дому Парламентарне скупштине БиХ Извјештај о раду на даље поступање.

Председавајући Привремене комисије

Шефик Цаферовић

Прилози:

1. Извјештај у три језичке верзије
2. Записници Привремене комисије
3. Предлози политичких партија, Савјета националних мањина БиХ и невладиних организација.

**БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ПАРЛАМЕНТАРНА СКУПШТИНА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

**ДОМ НАРОДА
ПРЕДСТАВНИЧКИ ДОМ**

Привремена заједничка комисија оба дома за спровођење пресуде Европског суда за људска права у Стразбуру у предмету Сејдић и Финци против БиХ

**BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA
BOSNE I HERCEGOVINE**

**DOM NARODA
PREDSTAVNIČKI DOM/ZASTUPNIČKI DOM**

Privremena zajednička komisija oba doma za provođenje presude Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu u predmetu Sejdić i Finci protiv BiH
Privremeno zajedničko povjerenstvo obaju domova za provođenje presude Evropskog suda za ljudska prava u Strasbourgu u predmetu Sejdić i Finci protiv BiH

Број: 01,02-50-14-1052/11

Сарајево, 01. 12. 2011. године

ИЗВЈЕШТАЈ

о раду Привремене заједничке комисије оба дома за спровођење пресуде Европског суда за људска права у Стразбуру у предмету Сејдић и Финци против Босне и Херцеговине

Сарајево, децембар 2011.

На основу Закључка Дома народа, усвојеног на 6. сједници, одржаној 30. септембра 2011. године, и закључака Представничког дома усвојених на 11. сједници, одржаној 10. октобра 2011. године („Службени гласник БиХ“, број 81/11), Привремена заједничка комисија оба дома за спровођење пресуде Европског суда за људска права у Стразбуру у предмету Сејдић и Финци против Босне и Херцеговине доставља Дому народа и Представничком дому Парламентарне скупштине БиХ сљедећи

ИЗВЈЕШТАЈ

о раду Привремене заједничке комисије оба дома за спровођење пресуде Европског суда за људска права у Стразбуру у предмету Сејдић и Финци против Босне и Херцеговине

І - УВОД

Привремена заједничка комисија оба дома за спровођење пресуде Европског суда за људска права у Стразбуру у предмету Сејдић и Финци против Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Привремена комисија) основана је закључком усвојеним на 6. сједници Дома народа, одржаној 30. септембра 2011. године, и на 11. сједници Представничког дома одржаној 10. октобра 2011. године.

У складу са пресудом Европског суда за људска права у Стразбуру у предмету Сејдић и Финци против Босне и Херцеговине, задаци Привремене комисије су да:

- а) припреми предлоге амандмана на Устав Босне и Херцеговине, те да их посредством овлашћеног предлагача достави у парламентарну процедуру,
- б) припреми Предлог закона о измјенама и допунама Изборног закона Босне и Херцеговине, те да га посредством овлашћеног предлагача достави у парламентарну процедуру.

Рок за припрему предлога амандмана на Устав Босне и Херцеговине је 30. 11. 2011. године, а за припрему Предлога закона о измјенама и допунама Изборног закона Босне и Херцеговине 31.12. 2011. године.

У Привремену комисију именовани су:

Из Представничког дома:

1. Саша Магазиновић, Социјалдемократска партија БиХ (у даљем тексту: СДП),
2. Шефик Џаферовић, Странка демократске акције (у даљем тексту: СДА),
3. Борислав Бојић, Српска демократска странка (у даљем тексту: СДС),
4. Исмета Дервоз, Савез за бољу будућност БиХ(у даљем тексту: СБББиХ),
5. Бериз Белкић, Странка за Босну и Херцеговину (у даљем тексту: СБиХ);
6. Божо Љубић (ХДЗ, Хрватска демократска заједница 1990 (у даљем тексту: ХДЗ 1990),
7. Звонко Јуришић, Хрватска странка права БиХ (у даљем тексту: ХСПБиХ),
8. Младен Иванковић Лијановић, Народна странка Радом за бољитак (у даљем тексту: НСРЗБ),
9. Весна Крстовић-Спремо, Партија демократског прогреса (у даљем тексту: ПДП),
10. Петар Кунић, Демократски народни савез (у даљем тексту: ДНС),
11. Нермин Пурић, Демократска народна заједница (у даљем тексту: ДНЗБиХ).

Из Дома народа:

1. Борјана Кришто, Хрватска демократска заједница Босне и Херцеговине (у даљем тексту: ХДЗБиХ),
2. Крстан Симић, Савез независних социјалдемократа (у даљем тексту: СНСД).

Представнички дом је на 11. сједници, одржаној 10. октобра 2011. године, усвојио и два додатна закључка, који гласе:

1. Ако се о амандманима на Устав Босне и Херцеговине не постигне консензус свих чланова Привремене заједничке комисије, али се постигне сагласност у оба дома одговарајуће, Уставом Босне и Херцеговине прописане већине потребне за усвајање амандмана на Устав Босне и Херцеговине, такав предлог ће се путем овлашћеног предлагача упутити у парламентарну процедуру.
2. Сугерише се Привременој комисији да на своје сједнице позива и представника Савјета националних мањина Босне и Херцеговине.

II - СЈЕДНИЦЕ КОМИСИЈЕ

Привремена комисија је одржала 10 сједница.

Представници Савјета националних мањина БиХ узели су активно учешће и редовно су позивани на сједнице Привремене комисије.

На конститутивној сједници Привремене комисије, одржаној 13. октобра 2011. године, чланови Привремене комисије једногласно су изабрали:

- за предсједавајућег Привремене комисије Шефика Џаферовића;
- за прву замјеницу предсједавајућег Привремене комисије Борјану Кришто;
- за другог замјеника предсједавајућег Привремене комисије Крстана Симића.

На 2. сједници Привремене комисије, одржаној 18. октобра 2011. године, једногласно је утврђен календар рада, ријешено питање кворума и начина одлучивања Привремене комисије:

Према календару рада, утврђена је сљедећа динамика:

- 25. октобар 2011. године 3. сједница Привремене комисије - изношење предлога политичких партија, и то : СДП, СДА, СДС, СББ, Странка за БиХ, ХДЗ1990 и ХСПБиХ;
- 26. октобар 2011. године 4. сједница Привремене комисије - изношење предлога политичких партија, и то: НСРЗБ, ПДП, ДНС, ДНЗ, ХДЗ и СНСД;
- 3. новембра 2011. године 5. сједница Привремене комисије - изношење предлога Савјета националних мањина БиХ.
- 4. новембра 2011. године 6. сједница Привремене комисије - изношење предлога невладиног сектора.
- 5. до 20. новембар 2011. године - међустраничке консултације
- 21, 22. и 23. новембра 2011. године - Расправа о свим предлозима и формулисање предлога амандмана на Устав Босне и Херцеговине.

Према раније договореном методу рада, чланови Привремене комисије су саслушали све предлоге представника политичких партија без отварања расправе, односно постављања питања и доношења закључака.

Представници политичких партија су, на 3. сједници Привремене комисије, одржаној 25. октобра 2011. године, своје предлоге износили сљедећим редослиједом: СДП, СДА, СДС, Странка за БиХ, ХДЗ 1990 те ХСП.

Саша Магазиновић изнио је предлог СДП-а БиХ, који је дат и у писаној форми.

Шефик Џаферовић истакао је да је предлог СДА презентован Интерресорној радној групи за израду амандмана на Устав БиХ 22. 03. 2010. године и да он остаје непромијењен. Садржај предлога је дат у писаној форми.

Борислав Бојић, представник СДС-а, изнио је предлог те странке који је дат и у писаној форми.

Бериз Белкић, у име СБиХ, изложио је предлог који је дат и у писаној форми.

Божо Љубић, представник ХДЗ 1990, изнио је став те странке који је дат и у писаној форми.

Звонко Јуришић, представник ХСП-а БиХ, изнио је став те странке који је дат и у писаној форми.

Представници политичких партија су, на 4. сједници Привремене комисије, одржаној 26. октобра 2011. године, своје предлоге износили сљедећим редослиједом: СББ, НСРЗБ, ПДП, ДНС, ДНЗ, ХДЗБиХ и СНСД.

Исмета Дервоз изнијела је предлог СББ-а. Садржај предлога дат је у писаној форми.

Младен Иванковић Лијановић, у име НСРЗБ-а, изнио је предлог који је приложен у писаној форми.

Весна Крстовић-Спремо, у име ПДП-а, изнијела је предлог који је приложен у писаној форми.

Петар Кунић, у име ДНС-а, изнио је предлог који није достављен у писаној форми. Садржај предлога налази се у транскрипту.

Нермин Пурић обратио се у име ДНЗ-а, чији је предлог приложен у писаној форми.

Предлог ХДЗ-а БиХ изнијела је Борјана Кришто, чији је садржај дат у писаној форми.

Крстан Симић, представник СНСД-а, у писаној форми је презентовао став те странке.

На 5. сједници Привремене комисије, одржаној 3. новембра 2011. године, представник Савјета националних мањина БиХ изнио је предлоге Савјета у погледу спровођења пресуде, који је дат и у писаној форми.

Сви наведени предлози налазе се у прилогу овог извјештаја и његов су саставни дио.

Привремена комисија је, такође, упутила јавни позив невладиним организацијама да доставе своје предлоге у вези са спровођењем пресуде, који су затим били презентовани на 6. сједници Привремене комисије, одржаној 4. новембра 2011. године.

Предлоге су прво презентовали представници невладиних организација које су се одазвале јавном позиву и своје ставове доставиле раније, у писаној форми. Предлози су презентовани слjedeћим редослиједом: Форум грађана Тузла, Асоцијација Алумни центра за интердисциплинарне постдипломске студије (у даљем тексту - АЦИПС), Правни институт у БиХ и Грађански фронт осталих - Мостар. Осим наведених невладиних организација, представници Удружења демократских правника БиХ, Босанског конгреса и Савеза младих снага-покрета за мир своје предлоге уставних промјена изложили су директно на сједници Привремене комисије. Центар за друштвена истраживања "Аналитика" из Сарајева доставио је свој предлог у писаној форми, у чијем прилогу су два документа која говоре о Предсједништву БиХ и Дому народа Парламентарне скупштине БиХ.

Предлози невладиних организација који су достављени у писаној форми налазе се у прилогу овог извјештаја и његов су саставни дио.

На 7. и 8. сједници Привремене комисије, одржаним 22. и 23. 11. 2011. године, расправљано је о свим приспјелим предлозима, а чланови Комисије и представник Савјета националних мањина у БиХ дали су одговоре на слjedeће питања у вези са спровођењем пресуде: који обим промјене Устава БиХ захтијева спровођење пресуде; да ли се промјене Устава БиХ односе само на Предсједништво БиХ и Дом народа ПСБиХ; какав Дом народа ПСБиХ; надлежности Дома народа ПСБиХ; постојеће надлежности или нова улога; број делегата у Дому народа ПСБиХ; како бирати делегате у Дом народа ПСБиХ; предсједник и потпредједници БиХ или Предсједништво БиХ; како вршити избор чланова Предсједништва; директан или индиректан избор чланова Предсједништва БиХ?

Ставови који представљају и одговоре на наведена питања су сљедећи:

Став СНСД-а

СНСД сматра да се у спровођењу пресуде треба фокусирати на уставне промјене које се тичу Дома народа и Предсједништва БиХ. Дом народа треба да задржи постојећи законодавни капацитет. Предлаже повећање постојећег броја делегата за два делегата припадника националних мањина и национално неопређених, при чему се један од њих бира из ФБиХ, у Дому народа, а други се бира из РС-а, и то у Народној скупштини. У погледу Предсједништва БиХ, предлажу да се састоји од три члана од којих се два бирају непосредно из ФБиХ, а један непосредно из РС-а, с тим да чланови Предсједништва не могу бити припадници истог народа, националних мањина и национално неопређених грађана БиХ.

Став ХДЗ-а БиХ

ХДЗБиХ сматра да се спровођење пресуде односи на уставне промјене које се односе на Дом народа и Предсједништво БиХ, на начин како је то истакнуто у њиховом предлогу. Дом народа треба да задржи постојећи законодавни капацитет. Предлажу да се Дом народа састоји од 48 делегата, и то по 15 из сваког конститутивног народа и три из реда осталих, да се 2/3 бирају у ФБиХ из одговарајућег клуба у Дому народа, а 1/3 у РС-у из одговарајућег клуба у Савјету народа. Из ФБиХ бирало би се 14 Хрвата, 14 Бошњака, два Србина и два представника осталих, а из РС-а би се бирало 13 Срба, један Хрват, један Бошњак и један из реда осталих. У предлогу се наводи и начин избора делегата Дома народа ФБиХ, и то тако да га конституишу сви посланици изабрани у кантоналне скупштине на начин да се успостављају ад хок сазиви конститутивних народа и осталих, при чему сваки сазив између себе бира одговарајући број делегата свог народа у Дом народа ФБиХ. Такође се наводи и начин избора делегата у Вијеће народа РС-а путем ад хок сазива конститутивних народа и осталих изабраних у Народну скупштину РС. Што се тиче Предсједништва БиХ, предлог је да се Предсједништво састоји од три члана од којих се један бира из РС и два из ФБиХ, те да се бира посредно у ПСБиХ. Кандидатуре долазе из Представничког дома, Дом народа утврђује заједничку листу три кандидата већином гласова из сваког клуба конститутивних народа, а да листу потврђује Представнички дом. Ако Представнички дом у другом кругу не потврди заједничку листу, сматра се да су изабрани кандидати које је утврдио Дом народа.

Став ДНЗ-а

Према ставу ове политичке партије, спровођење пресуде би се односило на уставне реформе везане за Дом народа и Предсједништво БиХ. Предлог је да се у структуру Дом народа укључи и Клуб осталих од три делегата од којих би се 2/3 бирале из ФБиХ и 1/3 из РС-а. Ако би се повећао број делегата конститутивних народа са 5 на 7, онда је предлог да Клуб осталих има 5 делегата. Делегате из ФБиХ бирали би одговарајући клубови у Дому народа ФБиХ, а делегате из РС-а одговарајући клубови у Вијећу народа РС-а. Мишљења су да је из оба ентитета потребно бирати представнике сва три конститутивна народа. У погледу Предсједништва БиХ, предлажу двије варијанте, и то непосредан избор једног предсједника на нивоу БиХ који би се бирао на територији цијеле државе на мандат од четири године уз обавезу да сваки пут долази

из другог конститутивног народа, односно из реда осталих. Склонији су другој варијанти која говори о посредном избору председника БиХ у Представничком дому између посланика уз осигурање одговарајућег учешћа Дома народа у овом процесу. Мандат би трајао 12 мјесеци, а у оквиру четворогодишњег мандата били би заступљени представници сва три конститутивна народа као и остали. Председник би имао протоколарне надлежности.

Став ДНС-а

ДНС је усмјерен на промјене Устава које захватају Председништво БиХ и Дом народа ПСБиХ. Дом народа треба да задржи постојеће надлежности. Сматрају да је Дом народа ексклузивно право конститутивних народа, али је исказана спремност за промјену овог става и прихватања да у овај Дом уђу и представници националних мањина. Избор делегата у Дом народа вршили би Дом народа ФБиХ и Народна скупштина РС-а, и то у омјеру 2/3 према 1/3. У погледу Председништва БиХ, ова политичка партија предлаже да Председништво БиХ чине три члана, да се бирају непосредно, без ознака националне одређености, да се један члан бира у РС-у, а два у ФБиХ. Када је у питању ФБиХ, предлажу да се изабраним сматрају они кандидати који добију већину у кантонима са бошњачком и хрватском већином.

Став ПДП-а

ПДП сматра да уставне промјене, неопходне за спровођење пресуде, треба задржати у оквирима испуњавања обавеза према Европској унији и Конвенцији о људским правима. Приликом избора за Дом народа ПСБиХ, потребно је омогућити свим припадницима конститутивних народа, без обзира гдје су настањени, да буду бирани у овај дом. Треба осигурати да се два припадника српског народа бирају са подручја ФБиХ, а по један Бошњак и један Хрват били би бирани са подручја РС-а. Начин избора би остао непромијењен, а овакво рјешење једино је могуће уз повећање броја делегата на по 10 у сваком клубу. ПДП је против увођења четвртог клуба у Дом народа, јер се ради о специфичном дому. Сматрају да припадници осталих имају могућност да се кандидују и буду бирани у Представнички дом, чиме њихово учешће у раду ПСБиХ није онемогућено. У погледу Председништва БиХ предлог је да се бришу националне одреднице, да се из ФБиХ бирају два члана директно на изборима, а из РС-а један члан, директно на изборима. Услов би био да из истог конститутивног народа може бити изабран највише један члан.

Став НСРЗБ-а

НСРЗБ примарно предлаже да постоји само један дом који би се звао Сабор БиХ и који би вршио законодавну власт БиХ. Дом би имао нпр. 84 + 3 члана, а принцип би био да се одреде квоте минималне и максималне заступљености конститутивних народа и квоте за заступљеност националних мањина. У изјашњавању о конкретним питањима наведено је да се залажу за садашње надлежности Дома народа, да ће у погледу броја делегата подржати рјешења за која се одредили двотрећинска већина, да се Дом народа бира из Дома народа Парламента ФБиХ и Вијећа народа РС, мада сматрају да би било рационално да се Дом народа ПСБиХ бира из Представничког дома ПСБиХ и да исти посланици буду и чланови Дома

народа, ради лакшег доношења закона и усаглашавања. У погледу Предсједништва БиХ, примарно је истакнут предлог за посредан избор између изабраних посланика, а Предсједништво БиХ би се састојало од чланова из сваког конститутивног народа и једног припадника националних мањина. На сједници Привремене комисије од 23. 11. 2011. године констатовали су да чланове Предсједништва треба бирати директно на изборима, јер нема консензуса за индиректан избор. Остало је само питање модалитета директног избора.

Став ХСП-а БиХ

ХСПБиХ заговара садашње надлежности Дома народа ПСБиХ. Предајемо да се задржи омјер 2/3 делегата из ФБиХ и 1/3 из РС-а, да се Дом народа састоји од 36 делегата, да се са територије ФБиХ бира 10 Хрвата, 10 Бошњака, два Србина и два из реда осталих, а са територије РС-а девет Срба, један Хрват, један Бошњак и један из реда осталих. Делегате из Федерације бирали би одговарајући клубови у Дому народа Парламента ФБиХ, а из РС-а делегате би бирао одговарајући клуб у Вијећу народа РС-а. Спремни су разговарати и о другом броју делегата. У погледу Предсједништва БиХ, предлажу да се Предсједништво састоји од три члана, од којих се два бирају из ФБиХ и један из РС-а, бира их ПСБиХ између изабраних посланика. Кандидатуре се предају у Представничком дому. Дом народа утврђује заједничку листу потврђену у клубовима народа која се враћа на изјашњавање као заједничка листа у Представнички дом. У свом писаном предлогу ова странка је навела и други начин избора чланова Предсједништва БиХ путем електорских гласова.

Став ХДЗ 1990

ХДЗ 1990 сматра да се спровођење пресуде односи на уставне промјене везане за Дом народа и Предсједништво БиХ, на начин како је то истакнуто у њиховом предлогу. Дом народа треба да задржи постојеће надлежности. У погледу броја делегата предлаже се број од 48, и то по 15 из сваког конститутивног народа и три делегата припадника националних мањина и национално неопредијељених. Потребно је омогућити избор за Србе из ФБиХ односно за Бошњаке и Хрвате из РС-а. Предлажу да омјери изабраних из ентитета буду 2/3 из ФБиХ и 1/3 из РС-а. Спремни су и на опцију повећања броја делегата на 27, и то по осам делегата из сваког од три конститутивна народа и три делегата припадника националних мањина и национално неопредијељених. Избор делегата у Дом народа ПСБиХ вршио би се у одговарајућем клубу у Дому народа Парламента ФБиХ, односно одговарајућем клубу у Вијећу народа РС. Предлажу и начин избора делегата у Дом народа ФБиХ и у Вијеће народа РС на начин како је то већ раније објашњено у ставу ХДЗ-а БиХ. Када је у питању Предсједништво БиХ, предлажу индиректан избор. Предсједништво БиХ би имало три члана, без етничких атрибута. Два би се бирала из ФБиХ и један из РС-а, а бирали би се између представника изабраних у Представнички дом ПСБиХ. Процес кандидовања би се одвијао у Представничком дому. Дом народа би сачињавао заједничку листу од три кандидата и то већином гласова укупног броја изабраних делегата у Дому која укључује већину гласова из сваког клуба конститутивних народа. Листа би се упућивала у Представнички дом на потврђивање. Ако Представнички дом у другом кругу не потврди заједничку листу, сматраће се да су изабрани кандидати са заједничке листе коју је утврдио Дом народа.

Став СБиХ-а

СБиХ је усмјерена на уставне промјене које се тичу Дома народа и Предсједништва БиХ. Предлажу да се Дом народа ПСБиХ повећа на 18 делегата, пет Бошњака, пет Срба, пет Хрвата и три из реда осталих, од којих су $\frac{2}{3}$ из ФБиХ, укључујући и два делегата из реда осталих, не више од четири ни мање од два из сваког конститутивног народа, а $\frac{1}{3}$ из РС-а, укључујући и једног из реда осталих и не више од три ни мање од једног из сваког конститутивног народа. Делегати би били бирани између одговарајућих делегата у Дому народа Парламента ФБиХ, односно Вијећа народа РС. Предлог ове странке је да се Предсједништво Босне и Херцеговине бира непосредно, тако да сваки гласач гласа за попуњавање једног мјеста у Предсједништву. Предсједништво има четири члана: једног Бошњака, једног Хрвата, једног Србина, и једног члана који није припадник неког од конститутивних народа. Уколико сва четири кандидата који добију највише гласова остварују бирачко право у једном ентитету, кандидат који је међу њима добио најмање гласова биће замијењен кандидатом из истог народа, односно осталих, који је идући по броју гласова а остварује бирачко право у другом ентитету.

Став СББ-а

СББ сматра да спровођење пресуде захтијева промјене у Уставу БиХ које се односе на Дом народа и Предсједништво БиХ, а зависно од начина избора чланова Предсједништва БиХ и шире. У погледу Дома народа изнесене су три могућности. Прва, која се односи на укидање Дома народа, у складу са препорукама Венецијанске комисије. Повећао би се Представнички дом у којем би се формирали клубови Бошњака, Срба, Хрвата и осталих који би имали механизме за заштиту виталног националног интереса. Друга могућност је задржавање постојећег Дома народа уз проширење припадницима осталих. Избор делегата имао би двије фазе, и то кандидовање на ентитетском нивоу од одговарајућег клуба у Дому народа Парламента ФБиХ и Вијећу народа РС. Коначан избор би извршио одговарајући клуб у Представничком дому. Избором на нивоу Представничког дома, тј. на цијелој државној територији, Дом народа би функционисао у складу са пропагираном конститутивношћу народа на цијелој територији. Трећа могућност се односи на одузимање законодавних овлашћења Дому народа, а задржавање надлежности у сфери заштите националног интереса. У погледу Предсједништва БиХ, такође предлажу три могућности. Прва могућност је увођење једног предсједника, који би био биран посредно, уз обавезну ротацију. Друга могућност је да се задржава Предсједништво које је састављено од предсједника и три потпредсједника (Србин, Хрват, Бошњак и један из реда осталих) који би се на мјесту предсједника ротирали сваких 12 мјесеци у четворогодишњем мандату. Кандидатуре би долазиле из ентитетских парламената, а избор би се вршио унутар ПСБиХ. Трећа могућност је непосредан избор за чланове Предсједништва на територији цијеле БиХ уз повећање броја чланова Предсједништва представником осталих.

Став СДС-а

СДС сматра да се у спровођењу пресуде треба фокусирати само на уставне промјене које се тичу Дома народа и Предсједништва БиХ. Сматрају да Дом народа треба да задржи садашње надлежности. Предлог СДС-а је да се у Дом народа изабере и два представника националних

мањина, од којих један из Федерације, други из Републике Српске, с тим што би представнике националних мањина из РС-а бирала Народна скупштина на предлог Савјета националних мањина. У погледу Предсједништва БиХ, став СДС-а је да се чланови Предсједништва БиХ бирају директно на изборима. Предсједништво БиХ се састоји од три члана, од којих би се један члан бирао из Републике Српске. Из Федерације БиХ би се бирала два члана Предсједништва БиХ, без националних одредница, с тим да не могу бити изабрана два припадника истог народа.

Став СДП-а

СДП остаје при ставовима које је ова странка заступала у априлском пакету. Сматрају да одговор на питање да ли је пресуду могуће спровести само измјенама Устава БиХ које се тичу Дома народа ПСБиХ и Предсједништва БиХ зависи од начина избора чланова Предсједништва БиХ. Ако се промијени начин избора чланова са директног на индиректни избор, морају се промијенити и надлежности Предсједништва БиХ, што захтијева и шири захват у Уставу БиХ. У погледу надлежности Дома народа, ова странка сматра да дјелимично треба да буду промијењене у смислу искључиве заштите виталног националног интереса. Потребно је јасно дефинисати листу питања од виталног националног интереса, те проширити надлежности и на заштиту колективних права националних мањина и осталих. Предлажу да се Дом народа састоји од 21 делегата, а да поред клубова конститутивних народа постоји и клуб осталих. Потребно је осигурати избор свих народа са цијеле територије БиХ. Чланови Дома народа би се бирали између чланова Представничког дома ПСБиХ. Што се тиче Предсједништва БиХ, бирали би се предсједник и два или више потпредсједника између посланика у Представничком дому. Номинације би долазиле од одређеног броја чланова Дома народа и Представничког дома, а затим би клубови конститутивних народа и клуб осталих у Дому народа, већином гласова, утврдили листу кандидата. Листа се састоји од три (четири) кандидата за предсједника и потпредсједнике и мора садржавати најмање једног члана Предсједништва из РС-а и два из ФБиХ. Таква листа се упућује Представничком дому на потврду. Надлежности оваквог предсједништва су дјелимично редуциране у односу на постојеће и морале би се пренијети на СМБиХ.

Став СДА

Став СДА се пуно не удаљава од рјешења која су прије неколико година била политички већ договорена. У питању су априлски, а касније и бутмирски пакет. Бутмирски пакет је рефлексија и нешто сређенији априлски пакет. СДА сматра да се спровођење пресуде може односити на измјене Устава у погледу Дома народа и Предсједништва БиХ само под условом да остаје досадашњи начин избора чланова Предсједништва. Уколико дође до промјене с непосредног на посредни избор чланова Предсједништва БиХ, нужно је спровести ширу уставну реформу, јер би се у тој варијанти позиција шефа извршне власти морала пренијети на СМБиХ. У погледу Дома народа ова странка сматра да тај дом у будућности треба само да штити виталне националне интересе конститутивних народа. У тој варијанти би се гарантовала три мјеста националним мањинама и осталим у Представничком дому ПСБиХ. Ако буду задржане постојеће надлежности Дома народа, мора се осигурати формирање клуба осталих у том дому. Клуб осталих би имао три делегата, два из ФБиХ и једног из РС-а. Делегате у Дому

народа ПСБиХ бирају клубови конститутивних народа те Клуб осталих у Дому народа ФБиХ, као и у Вијећу народа РС-а, према досадашњим рјешењима која су везана за изборни резултат политичких странака. У оквиру броја од 15 делегата из конститутивних народа потребно је омогућити да се из ФБиХ изабере и Срби, а из РС-а Бошњаци и Хрвати, а да при томе остане принцип 2/3 према 1/3, када су ентитети у питању. У погледу Предсједништва БиХ, СДА се залаже за посредан избор чланова Предсједништва БиХ који би се бирали у ПСБиХ. То значи одговарајуће номинације кандидата из Представничког дома ПСБиХ. Формирала би се, већином гласова сваког клуба, листа од три кандидата у Дому народа ПСБиХ. Листа би се затим доставила Представничком дому ПСБиХ на потврду. Уколико би се прихватио посредан избор чланова, Предсједништво БиХ би се састојало од предсједника БиХ и два потпредсједника који би се међусобно ротирали на тим позицијама и био би протоколарни шеф државе.

Став Савјета националних мањина БиХ

Савјет националних мањина сматра да треба спровести само оно што произлази из одлуке Европског суда у Стразбуру, како је то наведено у њиховом предлогу. Залажу се да се осим конститутивних народа и представници националних мањина и национално неопредијељени доведу у равноправан положај. Мишљења су да Дом народа треба да задржи садашње надлежности, али све зависи да ли ће избор чланова Предсједништва бити директан или индиректан. У погледу броја делегата у Дому народа предлажу да то буде 19 делегата, од чега пет Бошњака, пет Хрвата, пет Срба и четири делегата припадника националних мањина, које предлажу савјети националних мањина, и то: два из Савјета националних мањина ФБиХ и два из Савјета националних мањина РС-а. Жељели би у равноправан положај довести и конститутивне народе, тако да у клубовима народа буде и Срба из ФБиХ и Хрвата и Бошњака из РС-а. Четири делегата из националних мањина и национално неопредијељених бирали би се на предлог Савјета националних мањина БиХ по претходном избору у ентитетским савјетима. У погледу Предсједништва БиХ, Савјет националних мањина предлаже да Предсједништво БиХ има четири члана: једног Бошњака, једног Хрвата, једног Србина и једног члана припадника националних мањина у БиХ или грађанина БиХ који је национално неопредијељен. Савјет националних мањина БиХ предлаже да, за избор члана Предсједништва БиХ из националних мањина, Босна и Херцеговина буде једна изборна јединица.

На 9. сједници Привремене комисије, одржаној 23. новембра 2011. године, констатовано је да, након што су саслушани предлози политичких партија и Савјета националних мањина БиХ, те дати одговори на постављена питања, нема заједничког предлога амандмана на Устав БиХ.

Такође, констатовано је да из расправе претежно произлази став да се спровођење пресуде Европског суда за људска права у Стразбуру у предмету Сејдић и Финци против Босне и Херцеговине своди на уставну реформу Предсједништва БиХ и Дома народа Парламентарне скупштине БиХ. Главне разлике се огледају у предлозима везаним за начин избора чланова Предсједништва БиХ, непосредно на изборима, или посредно у Парламентарној скупштини БиХ. Разлике су и у предлозима за избор делегата у Дом народа Парламентарне скупштине БиХ. Преовладава став да овај дом треба да задржи садашње надлежности уз формирање Клуба осталих, односно националних мањина.

Договорено је да се до почетка 10. сједнице Привремене комисије, али и на самој сједници могу подносити предлози амандмана на Устав БиХ.

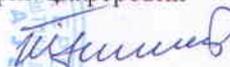
III - ЗАВРШНИ ДИО СА ЗАКЉУЧЦИМА

На 10. сједници Привремене комисије, одржаној 01. 12. 2011. године, члан Комисије, Крстан Симић, поднио је конкретне амандмане који одражавају коначан став СНСД-а. Како се у вези с тим, као ни у погледу осталих предлога није могла постићи сагласност, а имајући у виду да је рок за подношење предлога амандмана на Устав БиХ истекао, Привремена комисија је одлучила да домовима Парламентарне скупштине БиХ упути Извјештај о раду са сљедећим закључцима:

1. Привремена комисија у досадашњем раду није постигла такав степен сагласности који је потребан за предлагање амандмана на Устав Босне и Херцеговине;
2. Привремена комисија сматра да треба да настави да ради на проналажењу рјешења потребних за спровођење пресуде, у складу са сугестијама и одлукама домова Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине.

Председавајући Привремене комисије

Шефик Џаферовић

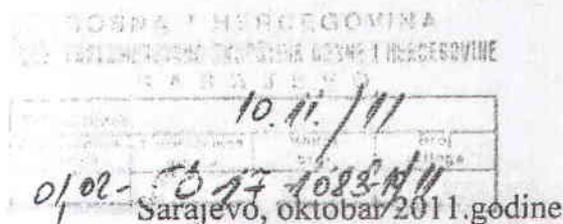
Прилози:

1. Записници Привремене комисије
2. Предлози политичких партија, Савјета националних мањина БиХ и невладиних организација.

Напомена:

Сваки члан Привремене комисије задржао је право да се, уколико има примједба на овај извјештај, директно обрати домовима Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине.

Socijaldemokratska partija
Bosne i Hercegovine

POLAZNI STAVOVI SDP BiH
o provođenju Presude Evropskog suda za ljudska prava u predmetu
Sejdić/Finci

Smatramo da provođenje Presude Evropskog suda za ljudska prava u predmetu Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine treba tumačiti kao potrebu da se iz Ustava BiH uklone sve one odredbe koje bilo kojeg građanina BiH, a ne samo Ostale, dovode u diskriminirajući položaj.

To zahtijeva da se utvrde odredbe Ustava BiH kojima bi bili dovedeni u ravnopravan položaj ne samo oni koji nisu pripadnici konstitutivnih naroda, odnosno nacionalne manjine i nacionalno neopredjeljeni građani, nego i pripadnici konstitutivnih naroda, s obzirom na to da su i oni u nekim slučajevima diskriminirani.

Drugim riječima, nije dovoljno *de iure* izjednačiti mogućnosti Ostalih, kao i pripadnika konstitutivnih naroda (zavisno od teritorije sa kojeg dolaze), nego i *de facto* obezbijediti mehanizme za izjednačavanje prava svih građana BiH, uz osiguranje ustavno-pravne zaštite pred ustavnim sudovima u Bosni i Hercegovini. Nije samo riječ o nepoštivanju pasivnog i aktivnog biračkog prava, nego je riječ o uspostavljanju pune ravnopravnosti.

Izbor članova Predsjedništva BiH

U pogledu izbora članova Predsjedništva - Predsjednika i potpredsjednika, SDP BiH ostaje pri stavovima koje je, s tim u vezi, zastupao u Aprilskom paketu ustavnih promjena, a to znači:

- Predsjednik i potpredsjednici bili bi birani posredno, iz sastava Predstavničkog doma;
- Kandidati bi bili nominirani od određenog broja članova Doma naroda i Predstavničkog doma, a zatim bi klubovi konstitutivnih naroda i Ostalih u Domu naroda većinom glasova utvrdili kandidate. Kandidati bi bili direktno izabrani članovi Predstavničkog doma;
- Lista se upućuje Predstavničkom domu na potvrdu;
- Lista se sastoji od tri (četiri) kandidata za Predsjednika i potpredsjednike;
- Lista mora sadržavati najmanje po jednog člana Predsjedništva iz Republike Srpske i dva iz Federacije BiH
- Mandat članova Predsjedništva traje četiri godine i mogu biti birani na još jedan uzastopni mandat;

- Nadležnosti Predsjedništva su djelomično reducirane i prenesene na Vijeće ministara;
- Nadležnosti predsjednika i potpredsjednika utvrđene su Ustavom i one su više reprezentativnog karaktera.

Izbor delegata u Dom naroda

- Parlamentarnu skupštinu čine Predstavnički dom i Dom naroda;
- Predstavnički dom ima 87 članova, od čega su tri mjesta garantovana zastupnicima iz reda Ostalih;
- Dom naroda ima 21 člana, što znači da bi se sastav Doma proširio i sa delegatima iz reda Ostalih;
- Članovi u Domu naroda biraju se posredno, a bira ih Predstavnički dom iz svog sastava;
- Nadležnost Doma naroda je da razmatra sve zakone koje usvoji Predstavnički dom, a koji se odnose na vitalni nacionalni interes konstitutivnih naroda i kolektivna prava kada su u pitanju Ostali.
- Dom naroda ima pravo veta na zaštitu vitalnog nacionalnog interesa konstitutivnih naroda i na zaštitu kolektivnih prava Ostalih, a u skladu sa odredbama Ustava BiH;
- Na pravo veta za zaštitu vitalnog nacionalnog interesa može se pozvati u Domu naroda u pogledu: zastupljenosti u zakonodavnim, izvršnim i sudskim organima, identitetu konstitutivnog naroda, teritorijalne organizacije, organiziranja javnih organa vlasti, obrazovanja, upotrebe jezika i pisma, nacionalnih simbola i zastave, duhovnog naslijeđe (potvrđivanje vjerskog, kulturnog identiteta i tradicije), očuvanju integriteta BiH, sistem javnog informisanja, amandmani na Ustav BiH i svako pitanje koje 2/3 članova kluba proglasi pitanjem od vitalnog nacionalnog interesa;
- Uloga Kluba Ostalih je zaštita kolektivnih prava koje bi trebalo definisati, između ostalog i u skladu sa Okvirnom konvencijom za zaštitu nacionalnih manjina i drugim međunarodnim dokumentima;

Ostale promjene ustavnog položaja Ostalih(nacionalne manjine i nacionalno neopredijeljeni)

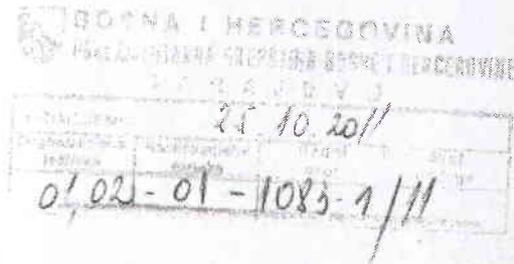
- U kategoriju Ostalih, kako ih naziva Ustav BiH, spadaju građani koji nisu pripadnici konstitutivnih naroda, odnosno nacionalne manjine i nacionalno neopredijeljeni građani:
- Građanima koji nisu pripadnici konstitutivnih naroda treba omogućiti ravnopravno učešće u zakonodavnim, izvršnim i sudskim organima vlasti sa istim nivoom zaštite kolektivnih prava, kao i za pripadnike

konstitutivnih naroda, uključujući i pravo veta za povrede kolektivnih prava, formiranje kluba i dr.. To se odnosi na sve nivoe vlasti (država, entiteti, kantoni, općine i gradovi);

- Građanima iz reda Ostalih mora se omogućiti jednak pristup javnim funkcijama na ravnopravnim osnovama, uz obezbjeđivanje ustavnih garancija za njihovo učešće u javnom životu;
- Omogućiti preispitivanje svih diskriminatornih odredbi na nižim nivoima vlasti, uključujući ustave entiteta, kantona i druge akte kroz fleksibilnu pravnu proceduru;
- Omogućiti klubovima u Domu naroda PSBiH da mogu pokrenuti pred Ustavnim sudom BiH postupak za ocjenu svih akata (do usvajanja amandmana) koji su doneseni u proteklom periodu, a koji prema njihovom mišljenju diskriminiraju pripadnike bilo kog konstitutivnog naroda i Ostale.

**BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA
BOSNE I HERCEGOVINE
PREDSTAVNIČKI DOM**

Broj:
Sarjevo, 25.11.2011. godine

**ZAJEDNIČKA KOMISIJA OBA DOMA ZA
PRVOĐENJE PRESUDE EVROPSKOG SUDA ZA LJUDSKA
PRAVA U STRAZBURU U PREDMETU SEJDIĆ I FINCI
PROTIV BOSNE I HERCEGOVINE**

PREDMET :Dostavljanje prijedloga

U prilogu Vam dostavljam prijedlog SDA za implementaciju presude Evropskog suda za ljudska prava u slučaju Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine.
Radi se o našem ranijem prijedlogu kojeg smo 22.03.2010.godine dostavili interesornoj radnoj grupi za izradu amandmana na Ustav BiH.

S poštovanjem,

ČLAN ZAJEDNIČKE KOMISIJE

Šefik Džaferović

Ponedjeljak, 19. oktobar 2009.

Ustavni amandmani

Primjedba: U ovom dokumentu masnim slovima su prikazane promjene postojećeg Ustava Bosne i Hercegovine, sa umetnutim dijelovima koji su podvučeni, dok su dijelovi koji se brišu precrtani. Tekst predstavlja ograničeni broj predloženih izmjena koje su usmjerene ka podsticanju Evroatlantske integracije uz uzimanje u obzir prijedloga amandmana iz 2006. godine, preporuka Venecijanske komisije, postojećeg teksta Ustava i drugih ustavnih dokumenta. Ukoliko relevantni učesnici odluče da Parlamentarnoj skupštini BiH predlože ustavni amandman, biće potrebno sačiniti amandmanski instrument.¹

Član III: Nadležnosti i odnosi između institucija Bosne i Hercegovine i entiteta:

1. Nadležnosti institucija Bosne i Hercegovine

Sljedeća pitanja su u nadležnosti institucija Bosne i Hercegovine:

- a. Obrana, obavještajni poslovi i vanjska sigurnost.²
- b. Vanjska politika.
- c. Vanjskotrgovinska politika.
- d. Carinska politika.
- e. Monetarna politika, kao što je predviđeno članom VII.
- f. Finansiranje institucija i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine.
- g. Politika i regulisanje pitanja migracije, izbjeglica, imigracije i azila³

¹ U procesu stvaranja bilo kog amandanskog instrumenta ove vrste, postojeći zakoni Bosne i Hercegovine se moraju pažljivo analizirati kako bi se obezbijedila konzistentnost i uvrstila sva potrebna usaglašavanja.

² U skladu sa prijedlogom amandmana iz 2006. godine, postojećim zakonima i preporukom Venecijanske komisije (u daljem tekstu:VK), obrana, obavještajni poslovi i sigurnost su dodati postojećoj listi nadležnosti (CDL-AD(2006)019 stav 12).

³ Promjene uključene u stavovima (g), (i) i (k) uvedene su u prijedlog amandmana iz 2006. godine. VK je pozdravila izmjene iz 2006. godine u vezi s članom III(1) kao unapređenje raspodjele nadležnosti. VK je takođe primijetila, međutim, da je to bio samo djelomičan pristup, te sugerirao da nakon početnog skupa reformi uslijedi proces koji će se sistematski odraziti na koherentnu i stabilnu raspodjelu nadležnosti. (CDL-AD 2006) 019, stav 20). Vanjsko politička inicijativa BiH tvrdi u svom izvještaju: "Strukture upravljanja državom u BiH: Jačanjem institucionalnih kapaciteta i preuzimanjem vlasništva nad promjenama u procesu integracije u EU, do funkcionalne države" (http://www.vpi.ba/enq/content/documents/Governance_Structures_in_B&H.pdf, u daljem tekstu VPI Izvještaj o upravljanju državom u BiH) o "produbljivanju, a ne proširivanju odgovornosti države BiH", VPI Izvještaj o upravljanju državom BiH, strana 11. Konkretno, njihov prijedlog u vezi sa funkcionalnom državom koja se priprema za integraciju u EU bio bi usredotočenje "na

- h. Međunarodna i međuentitetska provedba krivičnog prava, uključujući i odnose sa Interpolom.
- i. Uspostavljanje i funkcionisanje zajedničkih i međunarodnih komunikacijakomunikacijskih postrojenja.
- j. Uspostavljanje i funkcionisanje jedinstvenog sistema indirektnog oporezivanja.⁴
- k. Regulisanje međunarodnog i međuentitetskog transporta.
- l. Kontrola vazdušnog saobraćaja.
- m. Bilo koje drugo pitanje u nadležnosti institucija Bosne i Hercegovine po ovom Ustavu.⁵

2. Nadležnosti entiteta

- a. Entiteti imaju pravo da uspostavljaju posebne paralelne odnose sa susjednim državama, u skladu sa suverenitetom i teritorijalnim integritetom Bosne i Hercegovine.⁶
- b. Svaki entitet će pružiti svu potrebnu pomoć vladi Bosne i Hercegovine kako bi joj se omogućilo da ispoštuje međunarodne obaveze Bosne i Hercegovine, ~~s tim da će finansijske obaveze u koje je ušao jedan entitet bez saglasnosti drugog, a prije izbora Parlamentarne skupštine i Predsjedništva Bosne i Hercegovine, ostati obaveza tog entiteta osim ukoliko je ta obaveza neophodna za nastavak članstva Bosne i Hercegovine u nekoj međunarodnoj organizaciji.~~⁷
- c. Entiteti će ispuniti sve uslove za pravnu sigurnost i zaštitu lica pod svojom jurisdikcijom, održavanjem civilnih ustanova za primjenu pravnih propisa, koje će funkcionisati u skladu sa međunarodno priznatim standardima uz

mjere (...) do onog nivoa na kome država ima stvarne ovlasti i resurse za provođenje svojih obaveza kao i bilo koja druga centralna država u decentraliziranom sistemu”.

⁴ Amandmani predloženi 2006. godine su uključili oporezivanje u listu podijeljenih nadležnosti, ali, VK je ukazao da bi podjelu rada trebalo dodatno definisati (CDL-AD2006)019 stav 13-15. (vidi fusnotu 9). Shodno tome, utvrđivanje sistema indirektnog oporezivanja u listu državnih nadležnosti osigurava određenu jasnoću u pogledu toga koje nadležnosti oporezivanja treba vršiti država.

⁵ Prijedlog iz 2006 godine je uključio sličnu odredbu. Međutim, jezik prijedloga (koji nije usvojen ovdje), po navodima VK, "kao da je otvarao vrata državi da preuzme ovlasti na osnovu redovnog zakona bez donošenja amandmana na ustav. To nije prihvatljivo u jednoj federalnoj državi i u kontradikciji je sa članom III 3(a) koji daje ostale ovlasti entitetima" (CDL-AD(2006)019, para 12(d)).

⁶ Amandmani iz 2006. godine su uključili sljedeći jezik na kraju ovog stava "u skladu sa evropskim standardima." Obzirom na nejasnu prirodu ove formulacije, nije jasno koja je svrha te dodatne formulacije.

⁷ Izbrisani tekst je prelazna odredba koja nije više u primjeni.

poštovanje međunarodno priznatih ljudskih prava i osnovnih sloboda, iz člana II ovog Ustava, i poduzimanjem ostalih odgovarajućih mjera.

- d. Svaki entitet može također sklapati sporazume sa državama i međunarodnim organizacijama uz saglasnost ~~Parlamentarne skupštine~~ Predstavničkog doma. ~~Parlamentarna skupština~~ Predstavnički dom može zakonom predvidjeti da za određene vrste sporazuma takva saglasnost nije potrebna.⁸

2 bis - Podijeljene nadležnosti⁹

Bez utjecaja na bilo koje druge odredbe ovog Ustava, sljedeća pitanja su nadležnosti podijeljene između institucija Bosne i Hercegovine i entiteta na način uređen zakonom Bosne i Hercegovine u skladu s Ustavom:

- a. Oporezivanje,
- b. Izborni proces,
- c. Pravosuđe,
- d. Poljoprivreda,
- e. Nauka i tehnologija,
- f. Okoliš,
- g. Lokalna samouprava.

3. Pravni poredak i nadležnosti institucija

- a. Sve vladine funkcije i ovlaštenja koja nisu ovim Ustavom izričito povjerena institucijama Bosne i Hercegovine pripadaju entitetima.
- b. Entiteti i sve njihove administrativne jedinice će se u potpunosti pridržavati ovog Ustava, kojim se stavljaju van snage zakonske odredbe Bosne i Hercegovine i ustavne i zakonske odredbe entiteta koje mu nisu saglasne, kao i odluka institucija Bosne i Hercegovine. Opšta načela

⁸ Upućivanje je izvršeno na Predstavnički dom umjesto Parlamentarne skupštine, što je konzistentno sa izmjenama sastava Parlamentarne skupštine.

⁹ Aprilskim amandmanima uveden je koncept podijeljenih nadležnosti, a VK je u načelu pozdravila ovaj dodatak, s tim da je zapazila potrebu da se preciziraju jedinice vlasti koje dijele ove nadležnosti. Formulacija je shodno tome usklađena. VK je takođe konstatovala potrebu da se definišu kriteriji po kojima se nadležnosti dijele. (CDL-AD(2006)019, st. 13-15). Najmanje tri ove nadležnosti su već predmet zakonodavstva BiH kojim se definišu nadležnosti države. Na kraju, za ispunjenje kriterija članstva u EU potrebno je da država kandidat "stvari uslove za svoju integraciju putem prilagođavanja svojih administrativnih struktura, na način koji je istaklo Evropsko vijeće u Madridu u decembru 1995." Konkretno, "premda je od važnosti da zakonodavstvo Evropske zajednice bude transponovano u domaće zakonodavstvo država, čak je još važnije da zakonodavstvo bude efikasno provedeno putem odgovarajućih upravnih i pravosudnih struktura. Ovo je preduslov za uzajamno povjerenje koje je potrebno za članstvo u EU". Vidi pod http://ec.europa.eu/enlargement/enlargement_process/accession_process/criteria/index_en.htm.

međunarodnog prava su sastavni dio pravnog poretka Bosne i Hercegovine i entiteta..

4. Koordinacija

- a. Predsjedništvo može odlučiti da podstakne međuentitetsku koordinaciju u stvarima koje se ne nalaze u okviru nadležnosti Bosne i Hercegovine predviđenim ovim Ustavom, izuzev ako se u konkretnom slučaju jedan entitet tome usprotivi.
- b. Vijeće ministara Bosne i Hercegovine i druge institucije Bosne i Hercegovine s jedne strane, i mjerodavne institucije entiteta s druge strane, međusobno koordiniraju u izvršavanju pitanja od zajedničkog interesa, uključujući pitanja u vezi s evropskim integracijama.¹⁰

5. Dodatne nadležnosti.

- a. Bosna i Hercegovina će preuzeti nadležnost u onim stvarima u kojima se o tome postigne saglasnost entiteta; stvarima koje su predviđene u Aneksima 5 - 8 Opšteg okvirnog sporazuma; ili koje su potrebne za očuvanje suvereniteta, teritorijalnog integriteta, političke nezavisnosti i međunarodnog subjektiviteta Bosne i Hercegovine, u skladu sa podjelom nadležnosti među institucijama Bosne i Hercegovine. Dodatne institucije mogu biti uspostavljene prema potrebi za vršenje ovih nadležnosti.
- b. U periodu od 6 mjeseci od stupanja na snagu ovoga Ustava, entiteti će početi pregovore s ciljem uključivanja i drugih pitanja u nadležnost institucija Bosne i Hercegovine, uključujući korištenje izvora energije, i zajedničke privredne projekte
- c. Nadležnosti koje je preuzela Bosna i Hercegovina po postignutoj saglasnosti entiteta, mogu biti vraćene entitetima uz jednoglasan pristanak Bosne i Hercegovine i oba entiteta.¹¹

6. Odnosi s međunarodnim organizacijama.¹²

¹⁰ Obzirom da će entiteti i država, kao dio procesa pristupanja, trebati preduzeti koordiniranu akciju radi obezbjeđenja konzistentnog usvajanja i primjene EU aquisa i drugih instrumenata EU, biće potrebna takva koordinirana funkcija.

¹¹ Amandmani iz 2006. godine su predložili odredbu sličnu stavu 5 (c) i VK je pozdravila pojašnjenje. (CDL-AD(2006)019, stav 18). Jezik usvojen u ovom nacrtu, međutim, je pojašnjen kako bi bio u skladu sa jezikom u postojećem ustavu.

¹² Amandmani iz 2006. godine su predviđeli EU odredbu sličnu ovoj odredbi. U pogledu EU odredbe iz 2006. VK je primijetila da je to "od najveće važnosti", dovoljno široko koncipirano i da izgleda ne ostavlja pravne praznine. "To će omogućiti zemlji da preuzme puni udio u evropskoj integraciji i time ispravi fundamentalnu manjkavost sadašnjeg Ustava." VK je takođe primijetila

- a. Bosna i Hercegovina je nadležna za podnošenje zahtjeva za članstvo u međunarodnim organizacijama kao i za zaključenje sporazuma o pristupanju u skladu s članom IV(7)(e) i članom V(4)(a)(iv). U tom smislu Bosna i Hercegovina može prenijeti suverene ovlasti na te organizacije.
- b. Bosna i Hercegovina je nadležna za zaključivanje sporazuma s Evropskom unijom i za preuzimanje pravnih i političkih obaveza potrebnih za proces pristupanja Evropskoj uniji, uključujući o pitanjima koja su u skladu s drugim odredbama ovog Ustava u nadležnosti entiteta.
- c. Bosna i Hercegovina i entiteti će osigurati poštivanje sporazuma zaključenih s Evropskom unijom, obaveza preuzetih prema Evropskoj uniji i obaveza koje proističu iz članstva u Evropskoj uniji, u skladu sa svojim nadležnostima utvrđenim u ovom Ustavu.
- d. U slučaju potrebe u procesu pristupanja Evropskoj uniji, Bosna i Hercegovina će biti nadležna za donošenje zakonodavstva, uspostavu institucija i osiguranje provedbe za bilo koje prethodno navedene obaveze.

Član IV: Parlamentarna skupština

1. Opći principi.

- a. Parlamentarna skupština ima dva doma: ~~Dom naroda i Predstavnički dom~~ i ~~Dom naroda~~. Predstavnički dom.
- b. Zakonodavna vlast za Bosnu i Hercegovinu povjerava se ~~Predstavničkom domu u skladu s Ustavom.~~¹³

2. Sastav i izbor Parlamentarne skupštine.¹⁴

međutim, da odredba "ne omogućava da se dobije sveobuhvatna slika o odnosnim odgovornostima države i entiteta i da nedostatak jasnoće može rezultirati teškoćama njegove primjene." (CDL-AD(2006)019, stav 19). Jezik iz 2006. godine je, međutim, bio pretežak. Jezik korišten u ovom tekstu je dala Evropska komisija i on je sličan odredbama ove vrste koje su druge zemlje EU usvojile u svojim ustavima kako bi uskladile svoje ustave sa svojim EU obavezama. Na primjer, Češka Republika (član 10(a) (1), Francuska (Poglavlje XV), Njemačka (članovi 23 i 24), Nizozemska (član 92), Rumunija (član 145.1, Slovačka Republika) član 7(2), 120(2) i Slovenija (član 3a).

¹³ Ova odredba predviđa da je Predstavnički dom, naspram Parlamentarnoj skupštini, tijelo kojem je povjerena zakonodavna vlast. To je konzistentno s revidiranim nadležnostima za Predstavnički dom i Dom naroda. Dodatno, naznačivanje Predstavničkog doma kao zakonodavnog tijela jasno govori da Dom naroda nije zakonodavno tijelo. Vidi fusnotu 15 u vezi s ECHR pitanjima.

¹⁴ Iako se tekst poziva na amandmane iz 2006. godine, on je suštinski revidiran kako bi se pojasnio i skratio.

~~Dom naroda se sastoji od 15 delegata, od kojih su dvije trećine iz Federacije (uključujući pet Hrvata i pet Bošnjaka) i jedna trećina iz Republike Srpske (pet Srba).~~

~~a) Nominovane hrvatske, odnosno bošnjačke delegate iz Federacije biraju hrvatski odnosno bošnjački delegati u Domu naroda Federacije. Delegate iz Republike Srpske bira Narodna skupština Republike Srpske.~~

~~b) Devet članova Doma naroda sačinjava kvorum, pod uslovom da su prisutna najmanje tri bošnjačka, tri hrvatska i tri srpska delegata.~~

~~Predstavnički dom sastoji se od 42 člana, od kojih se dvije trećine biraju sa teritorije Federacije, a jedna trećina sa teritorije Republike Srpske.~~

~~a) Članovi Predstavničkog doma biraju se neposredno iz svog entiteta, u skladu sa izbornim zakonom kojeg će donijeti Parlamentarna skupština. Međutim, prvi izbori će biti održani u skladu sa Aneksom 3. Opšteg okvirnog sporazuma.~~

- ~~a. Predstavnički dom sastoji se od 87 mjesta, od kojih su tri mjesta garantirana onima koji nisu pripadnici konstitutivnih naroda.~~
- ~~b. Članovi Predstavničkog doma biraju se na osnovu općeg i jednakog biračkog prava neposrednim i tajnim glasanjem i na način predviđen zakonom Bosne i Hercegovine.~~
- ~~c. Dom naroda sastoji se od 21¹⁵ mjesta, od kojih sedam članova predstavljaju Bošnjake, sedam Hrvate i sedam Srbe, koji čine tri kluba konstitutivnih naroda.¹⁶ Radi izbora imenovanih kandidata za~~

¹⁴ Iako su ove odredbe iz amandmana iz 2006. godine, on je revidiran kako bi se pojasnio i skratio tekst.

¹⁵ VK je postavila pitanje potrebe povećanja broja mjesta u Predstavničkom domu, ali se čini da ne vidi da to predstavlja bilo kakav značajniji problem. (CDL-AD(2006)019, stav 24).

¹⁶ VK je izrazila mišljenje 2005. godine da postojeće ustavne odredbe o Domu naroda koji ima pune zakonodavne ovlasti i koji je izabran samo od određenih građana BiH na osnovi njihovog etniciteta i teritorije narušavaju EHCR (CDL-AD (2005) 004, stav 80). U svom mišljenju iz 2006. godine, VK je primijetila kao problematično to da je članstvo u Domu naroda ostaje ograničeno na ljude koji pripadaju jednom od tri konstitutivna naroda. (CDL-AD(2006)019, stav 25). Međutim, VK je takođe primijetila da Dom naroda više neće biti isključivo zakonodavni dom, već tijelo koje će se baviti uglavnom pitanjem vitalnih nacionalnih interesa. Shodno tome, VK smatra da se postavlja pitanje o primjenjivosti člana 3. Prvog protokola i člana 14. ECHR. VK je takođe primijetila da druge nadležnosti koje su date Domu naroda (učestvo u izboru Predsjedništva i odobravanje ustavnih amandmana) iako nisu imuni na kritiku, neće dovesti do različitog rezultata. (CDL-AD(2006)019, stav 27).

Međutim, VK je konstatovala trajan problem u pogledu Protokola 12, ali ukazala da je uloga koja je data konstitutivnim narodima po svoj prilici opravdana. (CDL-AD(2006)019, stav 26-27). VK preferira ukidanje Doma naroda, vidi takođe *amicus curiae* u predmetu Sedić i Finci protiv Bosne i Hercegovine, pred Evropskim sudom za ljudska prava (CDL-AD(2008)027). VPI BiH tvrdi, ne iz razloga ljudskih prava, nego iz razloga stvaranje efikasne države i razloga EU integracija, da je potrebno preduzeti sljedeće reforme: reformiranje ili ukidanje ponderisanih uvjeta kvoruma, reduciranje Doma naroda u cilju isključivog razmatranja pitanja VNI i ukidanje ili reduciranje

Predsjedništvo, svaki od tri člana izabrana u skladu s članom IV(2)(a) može se pridružiti klubu naroda, ali nijedan klub neće imati više od osam članova.

- d. Članove u Doma naroda bira posredno Predstavnički dom iz reda svojih članova u skladu sa zakonom. Članovi Doma naroda zadržavaju svoje članstvo u Predstavničkom domu.

3. Trajanje mandata i podobnost članova.

- a. Mandat članova Parlamentarne skupštine traje četiri godine. .
b. Član Predstavničkog doma može biti svaki punoljetni građanin Bosne i Hercegovine koji ima biračko pravo..
c. Članovi Parlamentarne skupštine ne smiju obavljati nikakvu drugu posredno ili neposredno izabranu dužnost ili vršiti funkciju u organu izvršne vlasti za vrijeme trajanja mandata u Parlamentarnoj skupštini. Drugi slučajevi nespojivosti mogu se utvrditi zakonom.¹⁷
d. Delegati i Članovi ne mogu biti pozivani na krivičnu ili građansku odgovornost u pogledu bilo kojeg čina izvršenog u okviru dužnosti u Parlamentarnoj skupštini.

4. Poslovník o radu.¹⁸

slučajeva u kojima se primjenjuje entitetsko glasanje u Predstavničkom domu, npr. primjena entitetskog glasanja isključivo u pitanjima iz podijeljenih nadležnosti, VPI BiH Izvještaj o upravljanju državom u BiH, strana 20 (naglašeni dio označen).

Da bi se poboljšali amandmani iz 2006. sa stanovišta ECHR-a članovima Predstavničkog doma koji zauzimaju garantovana mjesta data je uloga u izvoru Predsjedništva. Pored toga, formulacija iz 2006. je izmijenjena kako bi upućivala na pojedince koji predstavljaju date konstitutivne narode, umjesto da dolaze iz reda konstitutivnih naroda.

¹⁷ Prijedlog amandmana iz 2006. godine je uvrstio jednu odredbu o nekompatibilnosti. VK vjeruje da pitanje sukoba interesa treba biti tretirano mnogo prikladnije zakonom umjesto korištenjem jezika ustava, ili da nekompatibilnosti budu navedene u ustavu. (CDL-AD(2006)019, para 28).

Izborni zakon BiH se već bavi pitanjima nekompatibilnosti (vidi član 1.8 Izbornog zakona). Odredbe o nekompatibilnosti nisu rijetke u drugim ustavima: vidi na pr. austrijski ustav, član. 59; belgijski ustav, članove. 50-51; češki ustav, članove. 22 and 32; francuski ustav, članove. 23 i 25; njemački bazični zakon, članovi. 55 i 66; mađarski ustav, član. 20; talijanski ustav, članovi. 65, 66 i 122; norveški ustav, član. 62; slovenački ustav, članovi. 82 i 100; i švicarski ustav, član. 144.

Na osnovi ovih primjera, izgleda da druge države imaju ustavne odredbe slične odredbama predloženim u amandmanima iz 2006. godine u tom smislu da eksplicitno navode činjenice da članovi parlamenta ne mogu imati druge javne funkcije istovremeno. Shodno tome, jezik iz 2006. godine je revidiran kako bi bliže sledio jezik u Izbornom zakonu i ostavlja otvorenom mogućnost za druge forme nekompatibilnosti koje se mogu uspostaviti zakonom. Ovaj je pristup sličan pristupu koji je korišten u mađarskom ustavu (vidi član 20).

¹⁸ Jezik u ovoj odredbi je preuzet iz predloženih amandmana 2006. godine kojima se konsolidiraju poslovnik Parlamenta i odredbe o zakonodavnom postupku -- s izuzetkom odredbi u vezi s vitalnim nacionalnim interesima, koje su bile prethodno uključene u odredbe o zakonodavnom

- a. Svaki dom će većinom glasova usvojiti svoj poslovnik o radu i izabrati među svojim članovima jednog Srbina, jednog Bošnjaka i jednog Hrvata za predsjedavajućeg i zamjenike predsjedavajućeg, s tim da će mjesto predsjedavajućeg rotirati između ova tri lica.
- b. Vijeće ministara i članovi Predstavničkog doma mogu predlagati zakone.
- c. Glasanja su javna i unose se u zapisnik, osim ako nije drugačije utvrđeno ovim Ustavom i poslovnikom o radu datog doma.¹⁹
- d. Kompletni zapisnici sa rasprava u oba doma biće objavljivani, a njihove sjednice će, osim u izuzetnim situacijama u skladu sa poslovnikom, biti javne
- e. ~~Odluke Parlamentarne skupštine~~ Zakonski akti neće stupiti na snagu prije nego što budu objavljeni.

5. Predsjednik i potpredsjednici domova Parlamentarne skupštine.

- a) Domovi Parlamentarne skupštine imaju predsjednika i dva zamjenika predsjednika koje biraju iz reda svojih članova, a koji će obavljati dužnost u mandatu od četiri godine osim ako ne budu razriješeni. Predsjednici i zamjenici predsjednika ne mogu biti iz istog konstitutivnog naroda.²⁰
- b) Predsjednik Predstavničkog doma predstavlja Parlamentarnu skupštinu i odgovoran je za njeno efikasno funkcioniranje.
- c) Predsjednik Predstavničkog doma, predsjednik Doma naroda i premijer ne mogu biti iz istog konstitutivnog naroda.

6. Sjednice Parlamentarne skupštine.²¹

postupku. Odredbe o VNI su u stavu 9. Ona takođe zadržava u većoj mjeri postojeći ustavni jezik nego što su to činili amandmani iz 2006. godine.

¹⁹ Na osnovi pregledanih ustava, ustavi generalno govore o javnim zasjedanjima. Primjeri takvih odredaba se mogu naći u belgijskom ustavu (član. 47), njemačkom ustavu (član. 42), mađarskom ustavu (član. 23), norveškom ustavu (član. 74) i švicarskom ustavu (član. 158). Stav 4(d), koji se nalazi u postojećem ustavu, predviđa javna zasjedanja i sličan je jeziku koji se nalaze u drugim ustavima

²⁰ VK je ukazala da pretpostavlja da se druga rečenica i sličan jezik u stavu c) "ni u kom slučaju ne smije tumačiti tako da zabranjuje izbor osobe koja pripada grupi Ostalih na jednu od ovih pozicija. Ovo bi bila nedopustiva diskriminacija. (CDL-AD(2006)019, stav 29)

²¹ Predloženi amandmani iz 2006. godine su uključili detaljne postupke u vezi sazivanja parlamentarnog zasjedanja. Drugi ustavi predviđaju postupke za sazivanje parlamentarnog

- a. I jedan i drugi dom će biti sazvani u Sarajevu, najkasnije 30 dana nakon njihovog izbora.
- b. Na zahtjev predsjednika Parlamentarne skupštine, premijera, predsjednika Bosne i Hercegovine, ili 1/3 članova datog doma, saziva se vanredna sjednica tog doma.
- c. Većina svih članova izabranih u Predstavnički dom sačinjava kvorum

7. Nadležnosti Predstavničkog doma.

Sve zakonodavne odluke moraju biti odobrene od strane oba doma.

Parlamentarna skupština je nadležna za:

Donošenje zakona koji su potrebni za provođenje odluka Predsjedništva ili za vršenje funkcija Skupštine po ovom Ustavu.

Odlučivanje o saglasnosti za ratifikaciju ugovora

Predstavnički dom:²²

- a. usvaja amandmane na Ustav u skladu s članom X(I);
- b. usvaja zakone;
- c. odlučuje o izvorima i iznosima sredstava za funkcioniranje institucija Bosne i Hercegovine i izmirivanje međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine;
- d. usvaja budžet institucija Bosne i Hercegovine;²³
- e. daje saglasnost na međunarodne sporazume;
- f. bira Predsjedništvo Bosne i Hercegovine, u skladu s Ustavom ;
- g. bira premijera i potvrđuje liste ministara;

zasjedanja na sličan način. Na primjer, austrijski ustav (član. 28), njemački ustav (član 39), norveški ustav (članovi. 68-9); slovenački ustav (član. 85) švicarski ustav (član. 151). Shodno tome, ovaj nacrt uključuje jezik u pogledu sazivanja parlamentarnih zasjedanja uzimajući u obzir preporuke VK (CDL-AD(2006)019, stav 31).

²² Ova lista nadležnosti odražava listu koja je bila uključena u amandmane iz 2006. godine. Po navodima VK, "lista nadležnosti Predstavničkog doma izgleda sveobuhvatna i adekvatna." (CDL-AD(2006)019, stav 32). Za primjere kako druge države navode listu parlamentarnih nadležnosti u njihovim ustavima vidi: Mađarska (član. 19), Norveška (član. 75) i Švicarska (član. 163).

²³ Prema VK stav 7(b)3 i 7(b)4 predloženih amandmana iz 2006 bili su suvišni. (CDL-AD(2006)019, stav 32). Jezik koji je trenutno sadržan u tekstu ne konsolidira ove odredbe niti se koristi jezikom iz 2006. Umjesto toga u njemu je sadržana formulacija iz već postojećeg Ustava.

- h. nadzire rad Vijeća ministara i drugih institucija odgovornih Predstavničkom domu, u skladu s Ustavom i zakonima Bosne i Hercegovine;
- i. imenuje i bira lica na dužnosti propisane Ustavom i zakonom;
- j. vrši nadležnosti u ostalim pitanjima koja su potrebna da se provedu njegove dužnosti, ili koja su mu dodijeljena zajedničkim sporazumom entiteta.

7.8. Nadležnosti Doma naroda.²⁴

Dom naroda:

- a. razmatra da li je zakon koji je usvojio Predstavnički dom destruktivan po vitalni nacionalni interes.
- b. usvaja amandmane na Ustav u skladu sa članom X(1).²⁵
- c. učestvuje u izboru Predsjedništva u skladu sa članom V(2)

8.9. Glasanje.

- a. Ukoliko nije drugačije predviđeno Ustavom,²⁶ sve odluke u Predstavničkom domu donose se većinom glasova onih koji su prisutni i glasaju.
- b. Delegati i članovi Predstavničkog doma će ulagati najveće napore kako bi većina uključivala najmanje jednu trećinu glasova delegata ili članova s teritorije svakog entiteta. Ukoliko većina ne uključuje jednu trećinu glasova delegata ili članova s teritorije svakog entiteta, predsjednik Doma i njegovi zamjenici će, radeći kao komisija, nastojati da, u roku od tri dana od dana glasanja, postignu saglasnost. Ukoliko ta nastojanja ne uspiju, odluke će se donijeti većinom onih koji su prisutni i glasaju, pod uslovom da glasovi protiv ne uključuju dvije trećine, ili više, delegata ili članova izabranih²⁷ iz svakog entiteta.²⁸

²⁴ Jezik u ovoj odredbi se zasniva na amandmanima iz 2006. godine; ali je revidiran u skladu sa jezikom Predstavničkog doma. Dodatno, ograničenja vezana za nadležnost Doma naroda su postavljena su u svrhu ECHR-a. Vidi fusnotu 15.

²⁵ VK vjeruje da je uključenje ove odredbe suvišno u svjetlu činjenice da će odredba o vitalnom nacionalnom interesu obuhvatiti ustavne amandmane. (CDL-AD(2006)019, stav 33).

²⁶ Ukoliko nije drugačije predviđeno ustavom" je ubačeno da bi obuhvatilo situacije gdje Predstavnički dom ne glasa većinom prisutnih i onih koji glasaju, na primjer stav 4(a).

²⁷ Budući da se prijedlogom predviđaju opšti izbori, članove Predstavničkog doma ne bi više "birali entiteti". Shodno tome, uklonjena je riječ "izabrani".

²⁸ VK vjeruje da zadržavanje odredbe o glasanju kvalificirane većine (odredba o entitetskom glasanju) ne bi trebalo biti razlog protivljenju ustavnoj reformi. Prema mišljenju VK, ako nije moguće eliminirati entitetsko glasanje, ono bi trebalo biti ograničeno na slučajeve u kojima se radi o interesu entiteta. (CDL-AD(2006)019, stav 36).

- c. ²⁹Nakon usvajanja u Predstavničkom domu, svi zakoni se upućuju Domu naroda i smatraju se usvojenim po isteku roka od 15 dana od dana prijema, ako u tom roku većina članova kluba konstitutivnog naroda ne glasa da je taj zakon destruktivan po vitalni nacionalni interes.

~~Predložena odluka Parlamentarne skupštine može biti proglašena destruktivnom po vitalni interes bošnjačkog, hrvatskog ili srpskog naroda većinom glasova iz redova bošnjačkih, hrvatskih ili srpskih delegata izabranih u skladu sa stavom 1, tačka (a). Za donošenje takve odluke biće potrebna saglasnost Doma naroda, izglasana od strane većine bošnjačkih, većine hrvatskih i većine srpskih delegata koji su prisutni i glasaju.~~

- d. U roku od tri dana od dana glasanja o tom vitalnom nacionalnom interesu, dati klub konstitutivnog naroda će dostaviti pismeno obrazloženje o tome kako je dati zakon destruktivan po vitalni nacionalni interes.
- e. U bilo kojoj fazi nakon dostavljanja navedenog obrazloženja, Dom naroda može predložiti amandmane Predstavničkom domu na konačno usvajanje ili potvrditi zakon u obliku u kojem ga je usvojio Predstavnički dom. Za ove odluke potrebna je većina članova koji su prisutni i glasaju iz svakog od tri kluba konstitutivnih naroda.

²⁹ Amandmani iz 2006. godine su u velikoj mjeri izmijenili VNI odredbe. Međutim, ovi amandmani su prouzrokovali različite reakcije (Vidi u daljem tekstu pogleda VK), i stoga, cjelokupna formulacija iz 2006. godine nije uvrštena u ovaj prijedlog. Ove proceduralne odredbe koje su imale za cilj efikasniji proces – što može biti neophodno s obzirom na veliki broj zakonodavstva koje će trebati revidirati u okviru procesa integracija u EU – uključene su u jednostavnijem i jasnijem obliku, uključujući i odredbe u vezi davanja krajnjih rokova i davanje pismenog obrazloženja.

U vezi s mišljenjem VK o ovom pitanju, u svom mišljenju iz 2005. godine VK je sugerirao da bi VNI trebalo definirati i suziti, te fokusirati na prava koja su od posebnog značaja za odnosne narode, i to uglavnom u područjima kao što su jezik, obrazovanje i kultura, primjećujući da "Bivša jugoslovenska Republika Makedonija" zahtjeva da zakon u tim područjima traži suglasnost većine članova parlamenta lokalnih zajednica koji nisu većina stanovništva. (CDL-AD (2005) 004, stav 33).

U svom mišljenju iz 2006. godine, VK je navela niz primjedbi u vezi jezika definiranja VNI u amandmanima iz 2006. godine. Po mišljenju VK, stav 10(a) amandmana iz 2006. godine koji predviđa "inherentno pravo na zaštitu . . . vitalnih nacionalnih interesa", "izgleda kao da unapređuje status veta po osnovu vitalnih nacionalnih interesa u neku vrstu neotuđivih ljudskih prava" što je VK vidjela kao "nekonzistentno s ciljem smanjivanja opsega ovog veta". VK je takođe izrazila zabrinutost u pogledu nepotrebnog ponavljanja, teškoća u tumačenju, i preširokog definiranja, djelomično zbog uopštenosti odredbe. Zbog toga po viđenju VK, "ukoliko politički nije moguće izbrisati opštu odredbu što otvara vrata svojevolumnom posezanju za vitalnim nacionalnim interesima, možda je poželjnije ne definirati vitalne nacionalne interese".

- f. ~~Kada većina bošnjačkih, hrvatskih ili srpskih delegata~~ Ukoliko većina članova drugog kluba konstitutivnog naroda stavi primjedbu na pozivanje na tačku (c)(e), predsjedavajući/predsjednik Doma naroda će odmah sazvati Zajedničku komisiju, u roku od tri dana po prijemu pismenog obrazloženja, koja se sastoji od tri člana delegata, od kojih po jednog bira svaki od klubova konstitutivnih naroda, u cilju razrješenja tog pitanja. Ukoliko to Komisija ne uspije u roku od pet dana, predmet se upućuje Ustavnom sudu koji će po hitnom postupku preispitati proceduralnu ispravnost slučaja, koji će svoju odluku o tome da li je došlo do ugrožavanja vitalnog nacionalnog interesa dostaviti Parlamentarnoj skupštini u roku od 30 dana od dana prijema upućenog predmeta.

9.10. Raspuštanje³⁰

- a) Parlamentarna skupština se može raspustiti većinom glasova članova Predstavničkog doma, uz uslov da odluka o raspuštanju podliježe postupku utvrđenom u članu IV(9)(c).
- b) Aktuelni premijer se time smatra smijenjenim ali je zajedno s Vijećem ministara dužan nastaviti da obavlja svoje redovne dužnosti do potvrde novog Vijeća ministara.

~~Dom naroda se može raspustiti odlukom Predsjedništva ili samog Doma, pod uslovom da je odluka Doma o raspuštanju donijeta većinom koja uključuje većinu delegata iz reda najmanje dva naroda, bošnjačkog, hrvatskog ili srpskog. Dom naroda koji je izabran u prvom izborima poslije stupanja na snagu ovog Ustava ne može biti raspušten.~~

Član V: Predsjedništvo³¹

³⁰ Amandmani iz 2006. godine u pogledu raspuštanja Parlamentarne skupštine nisu uključeni. Međutim, drugačija odredba o raspuštanju je uključena obzirom da su takve odredbe standardne u parlamentarnim sistemima. Odredba uključuje samo glasanje Parlamentarne skupštine, koje zahtjeva glasanje svake od skupina konstitutivnih naroda i pojašnjava (slično članu 116 slovenačkog ustava) da će VM nastaviti s radom sve do potvrde novog VM. Primjeri odredbi u vezi raspuštanja ustava od strane zakonodavnih tijela uključuju: Austrija (član. 100), Belgija (član. 46), Francuska (član. 12), Njemačka (član. 68), Mađarska (član. 28) i Italija (član. 88).

³¹ Slijedeće revizije proističu iz amandmana iz 2006. godine, iz postojećeg ustava i relevantnih odredbi iz drugih ustava. U kontekstu pregleda amandmana o Predsjedništvu iz 2006. godine, VK

Bosna i Hercegovina ima predsjednika i dva potpredsjednika koji zajedno čine Predsjedništvo. Predsjednik Bosne i Hercegovine je istovremeno predsjednik Predsjedništva. Predsjednik i svaki od potpredsjednika ne smiju biti iz istog konstitutivnog naroda.³²

Predsjedništvo Bosne i Hercegovine se sastoji od tri člana: jednog Bošnjaka i jednog Hrvata, koji se svaki biraju neposredno sa teritorije Federacije, i jednog Srbina, koji se bira neposredno sa teritorije Republike Srpske.

1. Saradnja

Predsjednik i predsjedništvo³³ sarađuju s Parlamentarnom skupštinom i Vijećem ministara, kao i ostalim institucijama Bosne i Hercegovine, kako bi se osiguralo redovno i djelotvorno funkcioniranje Bosne i Hercegovine.

2. Izbor i trajanje mandata³⁴

- a. Izborima za Predsjedništvo prethodi imenovanje kandidata. Kandidati za Predsjedništvo su članovi Predstavničkog doma koji nisu izabrani u Dom naroda i koji imaju pismenu podršku najmanje pet članova³⁵ Predstavničkog doma, pri čemu svaki član daje podršku samo jednom kandidatu. Ukoliko neki član imenuje više od jednog kandidata, sva imenovanja od strane tog člana nevažeća su.
- b. Klubovi konstitutivnih naroda u Domu naroda glasaju o imenovanim kandidatima većinom glasova svakog od klubova, birajući po jednog kandidata iz svakog kluba, a Dom naroda će listu predloženih kandidata za tri pozicije u Predsjedništvu dostaviti Predstavničkom domu na potvrđivanje.
- c. Lista će sadržati najmanje jednog člana Predsjedništva iz svakog entiteta.

je primijetio pozitivne korake preduzete ka "jačanju ovlasti Vijeća ministara i povećanju njegove efikasnosti, a smanjivanje uloge Predsjedništva" što je procijenio kao sukladno njegovom mišljenju iz 2005. godine. VK bi više želio, međutim, da postoji jedan predsjednik umjesto kolektivnog predsjedništva, ali je također primijetio da jedinstveni predsjednik ne izgleda kao moguća opcija u ovom trenutku." CDL-AD(2006)019, stav 43.

³² Ova odredba uključuje sugestiju VK u vezi jezika kojim se pojednostavljuje i reorganizuje jezik iz 2006. godine, sa izuzetkom da on sada pojašnjava da sva tri položaja neće biti iz redova istog konstitutivnog naroda umjesto samo predsjednika i potpredsjednike. CDL-AD(2006)019, stav 44

³³ Kao što je VK sugerirao, "Predsjedništvo" je dodano ovoj odredbi. CDL-AD(2006)019, stav 45.

³⁴ Stav 2 se oslanja na jezik iz prijedloga amandmana iz 2006. godine, ali je revidiran u velikoj mjeri kako bi se pojednostavio i pojasnio izborni proces, pri čemu koristi jezik iz člana 29/B mađarskog ustava.

³⁵ S obzirom na vjerojatnost promjena stanovništva tokom vremena i u skladu sa praksom drugih ustava, nije korišten procenta za nominiranje kandidata, već fiksni broj.

- d. Mandat članova Predsjedništva koji su izabrani na prvim izborima traje ~~dvije godine; mandat članova izabranih nakon toga traje četiri godine.~~ Članovi Predsjedništva mogu biti birani još jedan uzastopni mandat, a nakon toga nemaju pravo izbora u Predsjedništvo prije isteka četverogodišnjeg roka.
- e. Nakon što Predstavnički dom potvrdi listu, članovi Predsjedništva biraju predsjednika, rotacijom ili na drugi način, u skladu sa zakonom koji donosi Predstavnički dom.³⁶

~~Članovi Predsjedništva biraju se neposredno u svakom entitetu (tako da svaki glasač glasa za popunjavanje jednog mjesta u Predsjedništvu), u skladu sa izbornim zakonom kojeg donosi Parlamentarna skupština. Međutim, prvi izbori će se održati u skladu sa Aneksom 3. Opšteg okvirnog sporazuma. Bilo koje upražnjeno mjesto u Predsjedništvu će biti popunjeno od strane odgovarajućeg entiteta, u skladu sa zakonom koji će donijeti Parlamentarna skupština.~~

~~Mandat članova Predsjedništva koji su izabrani na prvim izborima traje dvije godine; mandat članova izabranih nakon toga će biti četiri godine.~~

~~Članovi Predsjedništva će između sebe imenovati jednog člana za predsjedavajućeg. U prvom mandatu Predsjedništva, predsjedavajući će biti onaj član koji je dobio najveći broj glasova. Poslije toga, način izbora predsjedavajućeg, rotacijom ili na drugi način, odredit će Parlamentarna skupština u skladu sa članom IV, stav 3.~~

3. Poslovník o radu

Predsjedništvo će usvojiti svoj poslovnik o radu koji će predvidjeti adekvatan vremenski rok za najavu sjednica Predsjedništva.

~~Predsjedništvo će nastojati da usvoji sve odluke Predsjedništva tj. one koje se tiču pitanja koja proizilaze iz člana V (3), tačke (a) do (e) putem konsenzusa. Takve odluke mogu, pod uslovima iz tačke (d) ovog stava, usvojiti dva člana ukoliko svi pokušaji da se dostigne konsenzus ne uspiju.~~

~~Član Predsjedništva koji se ne slaže sa odlukom, može odluku Predsjedništva proglasiti destruktivnom po vitalni interes entiteta za teritoriju sa koje je izabran;~~

³⁶ Iako će Izborni zakon biti potrebno ponovo razmotriti i izmijeniti, član 8.3 sadašnjeg Izbornog zakona trenutno predviđa: "Predsjedavajući Predsjedništva se mijenja svakih osam mjeseci." Shodno tome, ukoliko ova odredba Izbornog zakona ne bude izmijenjena, položaj predsjedavajućeg Predsjedništva će nastaviti da se rotira. Takođe, ova odredba koristi jezik iz nekoliko drugih odredbi postojećeg Ustava, umjesto jezika koji je predložen u amandmanima iz 2006. godine.

~~pod uslovom da te učini u roku od tri dana po njenom usvajanju. Takva odluka će biti odmah upućena Narodnoj skupštini Republike Srpske, ukoliko je tu izjavu dao član sa te teritorije; bošnjačkim delegatima u Domu naroda Federacije, ukoliko je takvu izjavu dao bošnjački član; ili hrvatskim delegatima u istom tijelu, ukoliko je tu izjavu dao hrvatski član. Ukoliko takav proglas bude potvrđen dvotrećinskom većinom glasova u roku od 10 dana po upućivanju, osporavana odluka Predsjedništva neće imati učinka.~~

4. Nadležnosti predsjednika.

a. Predsjednik:³⁷

- i. predstavlja Bosnu i Hercegovinu;
- ii. potpisuje i proglašava zakone;
- iii. na prijedlog Vijeća ministara, imenuje i razrješava ambasadore i izaslanike u skladu s postupkom utvrđenim zakonom Bosne i Hercegovine.³⁸
- iv. potpisuje i, nakon saglasnosti Predstavničkog doma, ratificira međunarodne sporazume³⁹;
- v. dodjeljuje odlikovanja i druga priznanja u skladu sa zakonom Bosne i Hercegovine;
- vi. akreditira i prima ambasadore i izaslanike;
- vii. uz supotpis premijera⁴⁰, daje pojedinačna pomilovanja u skladu sa zakonom Bosne i Hercegovine;
- viii. ima nadležnost za sazivanje sjednica Vijeća ministara i Parlamentarne skupštine, predlaže dnevni red za te sjednice, i učestvuje u svim sjednicama⁴¹;
- ix. imenuje kandidata za premijera, nakon konsultacija s političkim strankama zastupljenim u Predstavničkom domu⁴²;

³⁷ Ova lista odgovornosti je preuzeta iz prijedloga amandmana iz 2006. godine. U vezi ove liste predloženih odgovornosti, VK je pozdravila naglasak na ovlastima Predsjednika umjesto Predsjedništva. CDL-AD(2006)019, stav 47

³⁸ VK vjeruje da u skladu sa nadležnostima VM, VM bi trebalo da predloži kandidate za ambasadore i izaslanike koje nominira predsjednik. Shodno tome je uključen jezik koji je VK sugerirao.

³⁹ Parlamentarna skupština je zamijenjena Predstavničkim domom s obzirom da bi to bila funkcija Predstavničkog doma.

⁴⁰ Su-potpis premijera je dodat jeziku iz amandmana iz 2006. godine dajući pravo predsjedniku da izdaje pojedinačna pomilovanja. Takva ovlast pomilovanja u drugim ustavima nije rijetko zajednička ovlast. Na primjer, mađarsku ustav daje tu ovlast uz supotpis premijera. Vidi takođe Član. 111 belgijskog ustava i član 24 danskog ustava.

⁴¹ Ova odredba se zasniva na tekstu amandmana iz 2006. godine, ali je revidirana kako bi se pojednostavila.

⁴² U skladu sa preporukama VK, ova odredba je revidirana kako bi koristila isti jezik kao onaj iz člana Vbis(2)a). CDL-AD(2006)019, stav 49.

- x. podnosi izvještaje o rashodima Predsjedništva Parlamentarnoj skupštini-Predstavničkom domu na njegov zahtjev, ali najmanje jedanput godišnje⁴³;
- xi. obavlja druge funkcije koje mogu biti potrebne za obavljanje njegovih dužnosti⁴⁴.

Ovlaštenja

Predsjedništvo je nadležno za:

~~Vođenje vanjske politike Bosne i Hercegovine.~~

~~Imenovanje ambasadora i drugih međunarodnih predstavnika Bosne i Hercegovine, od kojih najviše dvije trećine mogu biti odabrani sa teritorije Federacije.~~

~~Predstavljanje Bosne i Hercegovine u međunarodnim i evropskim organizacijama i institucijama i traženje članstva u onim međunarodnim organizacijama i institucijama u kojima Bosna i Hercegovina nije član.~~

~~Vođenje pregovora za zaključenje međunarodnih ugovora Bosne i Hercegovine, otkazivanje i, uz suglasnost Parlamentarne skupštine, ratifikovanje takvih ugovora.~~

~~Izvršavanje odluka Parlamentarne skupštine.~~

~~Predlaganje godišnjeg budžeta Parlamentarnoj skupštini, uz preporuku Vijeća ministara.~~

~~Koordinaciju, prema potrebi, sa međunarodnim i nevladinim organizacijama u Bosni i Hercegovini.~~

b) Predsjedništvo, koje predstavlja jedinstvo Bosne i Hercegovine, isključivo konsenzusom:

- i. Vrši vrhovnu komandu i kontrolu nad oružanim snagama u skladu sa zakonom i obavlja druge dužnosti u oblasti obrane kako je predviđeno zakonom Bosne i Hercegovine.⁴⁵

⁴³ Jezik amandmana iz 2006. godine je zamijenjen jezikom iz postojećeg ustava.

⁴⁴ Amandmani iz 2006. godine su predviđjeli mogućnost da Parlamentarna skupština dodjeli dodatne dužnosti predsjedniku. VK vidi kao problematično to da bi Parlamentarna skupština mogla davati nove dužnosti predsjedniku. CDL-AD(2006)019, stav 49. VK možda vjeruje da bi bilo bolje uključiti takvu podjelu ovlasti u ustavu nego u zakonu. Pored toga, jezik koji je korišten u ovoj odredbi, u usporedbi sa jezikom koji je korišten u amandmanima iz 2006. godine, odražava bliže jezik postojećeg ustava.

⁴⁵ Amandmani iz 2006. godine su dali sljedeću jezičku formulaciju: "Regulira pitanja odbrane Bosne i Hercegovine, u skladu s državnim zakonom". Kako je VK preporučio, predloženi jezik je usaglašen sa Zakonom o obrani. Kako navodi VK, prethodni jezik nije bio jasan i izgledao bi normativan po prirodi, što ne bi bilo odgovarajuće za Predsjedništvo. CDL-AD(2006)019, stav 50.

ii. Imenuje članove Upravnog odbora Centralne banke Bosne i Hercegovine.

5. Popunjavanje upražnjenog mjesta⁴⁹

- a. U slučaju da je neko mjesto u Predsjedništvu trajno upražnjeno, dati klub konstitutivnog naroda u Domu naroda većinom glasova imenuje zamjenskog kandidata a izbor se održava u roku od 15 dana u skladu s članom u skladu s članom V(2).
- b. Privremeno upražnjena mjesta uređuju se zakonom Bosne i Hercegovine.

6. Odgovornost člana Predsjedništva

Članovi Predsjedništva ne mogu biti pozivani na krivičnu ili građansku odgovornost u pogledu bilo kojeg čina izvršenog u okviru svojih dužnosti.⁵⁰

Član Vbis: Vijeće ministara

Izvršna vlast za Bosnu i Hercegovinu povjerava se Vijeću ministara u skladu sa Ustavom, a Vijeće ministara ima odgovornost prema građanima Bosne i Hercegovine kroz Predstavnički dom.⁵¹

⁴⁶ Amandmani iz 2006. sadržavali su imenovanje sudija u Ustavnom sudu. Međutim, ta odredba je bila u suprotnosti s članom VI(1)a) postojećeg Ustava o izboru sudija. VK je takođe konstatovala da bi bilo upitno da se izbor sudija Ustavnog suda u cijelosti prepusti Predsjedništvu CDL-AD(2006)019, stav 51. Pored toga, amandmani iz 2006. sadržavali su proceduru za predsjednika za traži ponovno razmatranje zakona. VK je kritizirala korišteni mehanizam. Pored toga, takva odredba ne bi nužno vodila ka efikasnijem ili učinkovitijem procesu. CDL-AD(2006)019, stav 53.

⁴⁹ Amandmani iz 2006. godine su uključili komplikovane odredbe o popunjavanju upražnjenog mjesta. BiH već ima detaljan zakon u tom području. Shodno tome, odredbe u vezi s upražnjenim mjestima su značajno skraćene.

⁵⁰ Amandmani iz 2006. sadržavali su odredbu o imunitetu. Međutim, VK je preporučila da jezik predložen u amandmanima iz 2006. ne bude ograničen samo na krivičnu odgovornost nego da sadržava i građansku odgovornost. CDL-AD(2006)019, stav 61. Umjesto revidiranja predloženog jezika iz amandmana iz 2006. godine, jezik iz odredbi o odgovornosti u pogledu članova Parlamenta (kojim se upućuje na građansku odgovornost) korišten je kako bi se održala konzistentnost.

⁵¹ VM je preustrojeno sukladno predloženim amandmanima iz 2006. godine. VK je pozdravila odgovornost VM-a prema Parlamentu naspram predsjednika. CDL-AD(2006)019, stav 61.

Predsjednik Vijeća ministara, odnosno premijer,⁵² zajedno s ministrima čini Vijeće ministara.

1. Izbori i mandat

- a. Vijeće ministara bira se na početku svakog novog mandata Parlamentarne skupštine ili nakon ostavke prethodnog Vijeća ministara.⁵³
- b. Premijer ne može preuzeti dužnost dok ne bude potvrđeno cjelokupno Vijeće ministara..
- c. Nakon konstituiranja, Vijeće ministara će iz reda svojih članova izabrati dva zamjenika premijera. .
- d. Premijer i zamjenici premijera ne mogu biti iz istog konstitutivnog naroda.
- e. Premijer će imenovati ministra vanjskih poslova, ministra vanjske trgovine i ekonomskih odnosa, ministra poljoprivrede, ministra nauke i tehnologije i ministra za pitanja okoliša⁵⁴ i druge ministre po potrebi, a koji će preuzeti dužnost nakon što ih potvrdi Predstavnički dom.

~~Predsjedništvo će imenovati predsjedavajućeg Vijeća ministara koji će preuzeti dužnost po odobrenju Predstavničkog doma. Predsjedavajući će imenovati ministra vanjskih poslova, ministra vanjske trgovine i druge ministre po potrebi, a koji će preuzeti dužnost po odobrenju Predstavničkog doma.~~

~~Predsjedavajući i ministri zajedno sačinjavaju Vijeće ministara i odgovorni su za provođenje politike i odluka Bosne i Hercegovine u oblastima kako je naznačeno u stavovima 1, 4 i 5 člana III, o čemu podnose izvještaj Parlamentarnoj skupštini (uključujući, najmanje jedanput godišnje, izvještaj o rashodima Bosne i Hercegovine).~~

- f. ~~Najviše dvije trećine svih ministara mogu biti imenovani sa teritorije Federacije. Predsjedavajući će, također, imenovati zamjenike ministara (koji neće biti iz istog konstitutivnog naroda kao i njihovi ministri), koji će preuzeti dužnost nakon odobrenja Predstavničkog doma.~~

⁵² Jezik iz 2006. godine je uključio dva zvanja za ovaj položaj: predsjednik i premijer. Da bi se izbjegla zabuna treba izabrati jedno zvanje. Ovaj nacrt koristi zvanje premijera zasnovano na korištenju ovog termina u drugim ustavima i da bi se izbjegla zabuna u vezi korištenja ovog položaja sa predsjednikom republike.

⁵³ S obzirom na postojeće ustavne odredbe o ostavci nakon glasanja o nepovjerenju (član Vbis(4)(b)), slijedeće je dodano u ovoj odredbi: "ili nakon ostavke prethodnog Vijeća ministara."

⁵⁴ Amandmanima iz 2006. godine predviđena je poljoprivreda, nauka i tehnologija i ekologija kao podijeljene nadležnosti, ali nisu date nikakve pojedinosti o tome kako će se dijeliti ove nadležnosti – aspekt amandmana iz 2006. godine koji je VK smatrala problematičnim. CDL-AD(2006)019, stav 14. Takođe je shvaćeno da je težnja ka uvrštavanju ovih nadležnosti u kategoriju podijeljenih nadležnosti bila da se stvore ministarstva i stoga je uključivanje ovih ministarstava u ovoj odredbi donekle dalo definiciju u pogledu toga koji aspekt podijeljenih nadležnosti spada u pitanja države.

2. Izbor premijera⁵⁵

- a. Predsjednik Bosne i Hercegovine, nakon konsultacija s političkim strankama zastupljenim u Predstavničkom domu, imenuje kandidata za premijera.
- b. Ako Predstavnički dom ne izabere kandidata većinom glasova članova Predstavničkog doma, predsjednik će ponovno dostaviti imenovanje istog kandidata ili će imenovati drugog kandidata u roku od deset dana.
- c. Ako kandidat kojeg je imenovao predsjednik ne bude izabran u drugom krugu glasanja, članovi Predstavničkog doma mogu imenovati kandidata za premijera uz pismenu podršku najmanje 1/6 članova Predstavničkog doma. Svaki član može podržati samo jednog kandidata. Ukoliko neki član imenuje više od jednog kandidata, sva imenovanja od strane tog člana nevažeća su.
- d. U trećem krugu glasanja, glasa se o kandidatu kojeg je imenovao predsjednik iz drugog kruga glasanja i kandidatima koje je imenovao Predstavnički dom, s tim da se prvo glasa o kandidatu kojeg je imenovao predsjednik, a potom prema redoslijedu njihovog imenovanja, o kandidatima koje je imenovao Predstavnički dom.
- e. Prvi kandidat koji dobije potrebnu većinu onih koji su prisutni i glasaju bit će izabran za premijera.

3. Izbor ministara

- a. Premijer će nakon potvrđivanja podnijeti Predstavničkom domu listu kandidata za Vijeće ministara.
- b. Ako predloženu listu ne potvrdi Predstavnički dom, premijer predlaže novu listu. Postupak se ponavlja dok lista ne dobije potrebnu većinu.
- c. Ako Predstavnički dom ne uspije potvrditi listu kandidata u roku od 30 dana, premijer gubi svoj mandat, a Predstavnički dom bira novog premijera, u skladu s Ustavom.
- d. Svi ministri stupaju na dužnost nakon što ih potvrdi Predstavnički dom.

4. Trajanje mandata

⁵⁵ U skladu sa preporukama VK, dodano je pojašnjenje u vezi potrebne većine za potvrđivanje premijera. Međutim, ova verzija ne predviđa raspuštanja nakon neuspješnog potvrđivanja premijera, što je to preporučila Venecijanska komisija. CDL-AD(2006)019, stav 64.

- a. Mandat Vijeća ministara počinje danom potvrđivanja, a završava na dan kada se potvrdi novo Vijeće ministara.
- b. Vijeće ministara će podnijeti ostavku ukoliko mu u bilo koje vrijeme Predstavnički dom—Parlamentarna skupština izglasa nepovjerenje. Odlazeći premijer, zajedno s Vijećem ministara, mora nastaviti da obavlja svoje redovne dužnosti do potvrde novog Vijeća ministara.

5. Nadležnosti Vijeća ministara.

Vijeće ministara:

- a. vodi vanjsku politiku Bosne i Hercegovine.
- b. izvršava akte Parlamentarne skupštine;
- c. predlaže zakone Predstavničkom domu;
- d. predlaže godišnji budžet Predstavničkom domu;
- e. donosi podzakonske akte i druge akte kako je predviđeno zakonom Bosne i Hercegovine;
- f. usmjerava rad institucija i tijela Vijeća ministara;
- g. osigurava da Bosna i Hercegovina ispunjava svoje domaće i međunarodne obaveze u skladu s Ustavom i zakonom;
- h. obavlja sve druge dužnosti povjerene zakonom.

6. Nadležnosti premijera.

Premijer:

- a. je ministar bez portfelja i odgovoran je za upravljanje i djelotvorno funkcioniranje Vijeća ministara.
- b. zajedno s ministrima, odgovoran je za rad Vijeća ministara.
- c. utvrđuje prioritete i opći pravac rada Vijeća ministara.
- d. predsjedava sjednicama Vijeća ministara.
- e. osigurava jedinstvo Vijeća ministara.
- f. organizira i usmjerava rad Vijeća ministara.
- g. podnosi izvještaje Predstavničkom domu o radu Vijeća ministara.
- h. ima ovlast da suspendira podzakonske i druge akte koje donesu ministri prema stavu (7)(f) ukoliko se njima ne izvršava politika Vijeća ministara.⁵⁶
- i. obavlja druge dužnosti predviđene zakonom.

7. Nadležnost ministara

⁵⁶ Vidi takođe član 107. bugarskog ustava: "Savjet ministara će ukinuti bilo koji nelegitiman ili neprikladan akt koji je izdao ministar". To znači da ukoliko postoji supotpis shodno članu Vbis(b)(ii)(4) u daljem tekstu, možda nema potrebe za ovom odredbom.

Svaki ministar:

- a. djeluje kolektivno s Vijećem ministara, a dužnosti obavlja pojedinačno kao rukovodilac svog ministarstava.
- b. vodi poslove svog ministarstva samostalno i na vlastitu odgovornost,
- c. izvršava politike Vijeća ministara, uključujući provedbu podzakonskih i drugih akata Vijeća ministara u djelokrugu svog ministarstva.
- d. predlaže i daje preporuke u vezi sa zakonima u djelokrugu svog ministarstva.
- e. usmjerava, koordinira i nadgleda aktivnosti svog ministarstva;
- e.f. uz supotpis premijera i, kad je predviđeno Ustavom i zakonima Bosne i Hercegovine⁵⁷, donosi podzakonske akte,
- f.g. donosi akte kako je predviđeno zakonom Bosne i Hercegovine.
- g.h. formulira,^e objašnjava i analizira prijedloge budžeta koji se odnose na njegovo ministarstvo.
- h.i. odgovara na upite Predstavničkog doma koji se odnose na pitanja njegovog ministarstva;
- i.j. pomaže premijeru u izvršavanju i provođenju politika Vijeća ministara i zakona.
- j.k. obavlja druge dužnosti predviđene zakonom.

8. Dodatne odredbe.

- a. Sastav, odlučivanje, ostavke, upražnjena mjesta, popunjavanje upražnjenih mjesta, izglasavanje nepovjerenja kao i druga pitanja od značaja za rad Vijeća ministara uređuju se zakonom Bosne i Hercegovine.
- b. Ministarstva i njihove nadležnosti utvrđuju se zakonom Bosne i Hercegovine.

Stalni komitet⁵⁸

- a) ~~Svaki član Predsjedništva će, po službenoj dužnosti, vršiti funkciju civilnog zapovjednika oružanih snaga. Nijedan entitet neće prijetiti silom niti upotrebljavati silu protiv drugog entiteta i ni pod kakvim okolnostima oružane snage jednog entiteta ne smiju ući niti boraviti na teritoriji drugog entiteta bez saglasnosti njegove vlade i Predsjedništva Bosne i Hercegovine. Sve oružane snage u Bosni i Hercegovini će funkcionisati u skladu sa suverenitetom i teritorijalnim integritetom Bosne i Hercegovine.~~
- b) ~~Članovi Predsjedništva će izabrati Stalni komitet za vojna pitanja koji će koordinirati aktivnosti oružanih snaga u Bosni i Hercegovini. Članovi Predsjedništva ujedno su i članovi Stalnog komiteta.~~

⁵⁷ Radi osiguravanja koherentnosti VM, VK je predložila da normative akte ministra supotpisuje premijer. CDL-AD(2006)019, stav 71. Slična procedura postoji u Ustavu Francuske. Član 13. predviđa: "Predsjednik Republike potpisuje naredbe i uredbе koje razmatra Vijeće ministara".

⁵⁸ Budući da Stalni komitet za vojna pitanja ne postoji, ova odredba je uklonjena iz Ustava.

Vibis Sud Bosne i Hercegovine, državno Tužilaštvo, državna agencija za istrage i zaštitu i sudsko i tužilačko vijeće

Postojeće Sud Bosne i Hercegovine, Tužilaštvo Bosne i Hercegovine, Državna agencija za istrage i zaštitu, te radi osiguranja nezavisnog i profesionalnog sistema pravosuđa, sudsko i tužilačko vijeće.⁵⁹

Član VIII: *Finansije*⁶⁰

1. Predstavnički dom Parlamentarna skupština će svake godine, na prijedlog Vijeća ministara Predsjedništva, usvojiti budžet kojim se finansiraju troškovi potrebni za izvršavanje nadležnosti institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine.
2. Ukoliko se takav budžet ne usvoji blagovremeno, budžet za prethodnu godinu će biti korišten na privremenoj osnovi.
3. Federacija će obezbijediti dvije trećine, a Republika Srpska jednu trećinu prihoda koji su potrebni za budžet, osim ako se prihodi ne prikupljaju na način kako je utvrdila Predstavnički dom Parlamentarna skupština.

⁵⁹ Amandmani iz 2006. godine su sadržavali Državni sud i Tužilaštvo u listi državnih nadležnosti. U tom smislu, u svom mišljenju iz 2006. godine VK je ukazala da ovaj jezik daje "eksplicitnu ustavnu osnovu za postojanje državnih institucija koje se zaista čine nezamjenljivim". (CDL-AD(2006)019, stav 12(c)). Međutim, VK vjeruje da bi ta odredba trebalo da bude prebačena u novi član koji definiše državne institucije nakon Ustavnog suda. Takođe, mišljenje VK iz 2005. godine, kada je diskutirala o predloženim amandmanima na Ustav, je takođe primijetio nepostojanje uključivanja drugih sudova u Ustav. (CDL-AD (2005) 004, stav 21). Primjera radi, austrijski ustav predviđa nezavisne upravne sudove na nivou Laendera (podentiteta), Nezavisni sud za azil, Upravni sud i Ustavni sud. Švicarski ustav predviđa Federalni vrhovni sud, Federalni upravni sud; Federalne sudove predviđene zakonom kao i Kantonalne sudove. Može se reći da EU ima sljedeće sudove: Evropski sud pravde (ECJ), Prvostepeni sud. Uključivanje ustavne osnove za ove institucije u okvir nadležnosti može takođe implicirati da sve institucije moraju biti eksplicitno nabrojane u okviru nadležnosti

⁶⁰ Odgovarajuće promjene su izvršene u ovom članu kako bi se prikazala revidirana struktura.

PRIMLJENO 26-10-2011			
Organizaciona jedinica	Klasifikacione oznake	Radni broj	Broj priloga
01.02	01-1083-3/M		

БОРИСЛАВ БОЈИЋ

Члан Привремене зајеничке комисије оба дома за спровођење пресуде Европског суда за људска права у Стразбуру у предмету Сејдић и Финци против Босне и Херцеговине

ПРЕДСЈЕДАВАЈУЋЕМ ПРИВРЕМЕНЕ ЗАЈЕДНИЧКЕ КОМИСИЈЕ
Госп. Шефику Џаферовићу

Предмет : *Приједлог о питању начина имплементације пресуде Европског суда за људска права у Стразбуру у предмету Сејдић и Финци против БиХ*

ПОСЛАНИК

БОРИСЛАВ БОЈИЋ

ПРЕДЛОГ
ДА СЕ ПРИСТУПИ ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА
УСТАВА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

РАЗЛОГ ПРОМЈЕНА УСТАВА БиХ – Европски суд за људска права утврдио је својом пресудом у спору Сејдић и Финци против Босне и Херцеговине да се одредбама члана IV Устава Босне и Херцеговине (Устав БиХ) крше одредбе члана 14 (забрана дискриминације у уживању и заштити људских права и основних слобода који јамчи Европска конвенција о заштити људских права и основних слобода: Европска конвенција) а у вези са чл. 3. тачка (право на слободне изборе) Протокола број 1 уз Европску конвенцију, а да се одредбама члана V крше одредбе члана 1. (општа забрана дискриминације у остваривању права које „закон предвиђа“) Протокола 12 уз Европску конвенцију.

На тај начин је за Босну и Херцеговину (БиХ) као чланицу Савјета Европе и чланицу Европске конвенције настала обавеза да из свог уставноправног поретка уклони одредбе које производе дискриминацију (припадника) националних мањина које су признате у БиХ, односно да им омогући да могу да буду одабрани за делегате у Вијећу народа Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине и да могу да буду изабрани за члана Предсједништва БиХ.

ОБИМ УСТАВНИХ ПРОМЈЕНА – Промјене би требало да захвате само одговарајуће дијелове члана IV Устава којим се уређује састав, начин избора и одабира, надлежност и начин рада и одлучивања Дома народа Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине и одговарајући дијелови члана V Устава, којим се уређује састав, начин избора и начин рада и одлучивања Предсједништва Босне и Херцеговине. Наравно, све то уз широку дискрецију, односно самосталност Босне и Херцеговине као државе чланице Савјета Европе и чланицу Европске конвенције у одабиру начина на који ће извршити пресуду Европског суда за људска права.

ДОМ НАРОДА ПАРЛАМЕНТАРНЕ СКУПШТИНЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ – Структура Дома народа Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине мора бити очувана као посебно вијеће, односно дом, у коме су представљени ентитети, тако да и конститутивни народи као конституенси друштва и Устава Босне и Херцеговине. Природа (спорног) састава Вијећа народа а с тим у вези начин његовог одлучивања би требало да претрпи измјене а у складу са прокламованим начелом да свака држава чланица Савјета Европе и Европске конвенције има широко поље дискреције у избору начина који ће у свом уставноправном систему (уставно)-правном систему примијенити одредбу права на слободне изборе из члана 3. Протокола 1 уз Европску конвенцију. Према овом приједлогу, уочена дискриминација би била у цијелости отклоњена путем сљедећег рјешења у механизму Дома народа Парламентарне скупштине: састав Вијеће народа би са 15 био повећан на 17, и то: двојицом делегата који би били одабрани између припадника националних мањина које су признате у Босни и Херцеговини, од којих би један био

биран на територији Републике Српске, а други на територији Федерацији Босне и Херцеговине (Федерација БиХ). Избор 15 делегата који се бирају између припадника конституиваних народа остао би непромијењен, дакле према важећим одредбама члана IV 1. (а). Избор делегата који се бирају између припадника националних мањина које су признате у Босни и Херцеговини би у Федерацији вршило Вијеће народа на приједлог Вијећа националних мањина Федерације Босне и Херцеговине, а у Републици Српској Народна скупштина на приједлог Вијећа националних мањина Републике Српске.

ПРЕДСЈЕДНИШТВО БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ – Одговарајуће одредбе Устава БиХ којима се уређује Предсједништво Босне и Херцеговине као значајан уставни орган требало би да претрпи такође минималне али разумне промјене. Постојеће ограничавање права кандидовања само на припаднике конститутивних народа, било би уклоњено, тако да би сваки бирач могао да се кандидује на непосредним изборима за Предсједништво БиХ. Тиме би дискриминација у овом погледу коју је утврдио Европски суд за људска права била уклоњена. Ова промјена требало би да доведе до мањих али потпуно разумних промјена у механизму проглашавања (неке) одлуке Предсједништва БиХ деструктивне по животне (виталне) интересе ентитета у коме је члан Предсједништва биран, и то тако што би тај механизам био допуњен, а приједлог допуна бисмо могли доставити накнадно.

Предложене уставне промјене сигурно би отклониле уочену дискриминацију, али би, исто тако, и сачувале уставне институције у оном облику који заиста представља *modus vivendi* очувања и дјеловања Босне и Херцеговине.

PRIJELIENO: 1. 12. 2011.			
Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Broj priloga
01,02	01	1083-12	11

IMPLEMENTACIJA PRESUDE
 EVROPSKOG SUDA U SLUČAJU SEJDIĆ- FINCI

PRIJEDLOZI SBB BiH / MOGUĆE VARIJANTE

DOM NARODA

Varijanta 1.

U skladu sa preporukama Venecijanske komisije ukinuti Dom naroda čime bi se otklonio problem diskriminacije ostalih na nivou državnog predstavničkog tijela. U ovom slučaju bi se ostavilo dovoljno prostora da se poveća broj članova Predstavničkog doma kao sada jedinog u Parlamentarnoj skupštini (ovaj prilično nezgrapnan naziv bi također trebalo promjeniti u na primjer samo Skupština ili samo Parlament). Povećanje broja direktno biranih poslanika dovodi do mogućnosti da veći broj kandidata sa izbornih lista političkih subjekata dobije mandat čime će se vjernije odraziti volja biračkog tijela.

U ovako postavljenom predstavničkom tijelu formirati 4 kluba (Bošnjaka, Hrvata, Srba i ostalih) koji bi, svaki ponaosob, imao mehanizme za zaštitu vitalnog nacionalnog interesa (a što se prenosi sa dosadašnjeg Doma naroda). Lista pitanja kod kojih se može pozvati na zaštitu vitalnog nacionalnog interesa mora biti Ustavom jasno određena i ograničena na materiju koja svojom prirodom utiče na identitet i prava svakog kolektiviteta (kao na primjer jezik i pismo, zastupljenost u javnim službama i sl.). Pored konstitutivnih naroda mehanizmi zaštite vitalnog nacionalnog interesa moraju pod istim uslovima i proceduri biti stavljeni na raspolaganje i pripadnicima ostalih. Ovim se izbjegava zloupotreba pomenutog instituta u cilju blokiranja zakonodavnog procesa. Iznesena varijanta bi trebala biti strateško opredjeljenje Saveza za bolju budućnost jer njome dobivamo jednostavno struktuiran i efikasan Parlament koji će biti u punoj mjeri reprezent izbornih rezultata sa garancijama zaštite prava svakog od realno egzistirajućih kolektiviteta u našoj zemlji.

Varijanta 2.

U slučaju postojanja konsenzusa ili većinske političke volje u prilog opstojanja Doma naroda ovo tijelo proširiti pripadnicima ostalih. Broj pripadnika konstitutivnih naroda može se povećati ali pri tome voditi računa da se ostane u racionalnim okvirima (npr. da se imaju u vidu regije ili kantoni u Federaciji) i da konačan broj bude neparan. Izbor delegata treba da obuhvati dvije faze: kandidiranje i sam izbor. Kandidiranje ostaje na entitetskoj razini pri čemu Bošnjake predlažu Bošnjaci u Domu naroda Parlamenta Federacije i Vijeću naroda Narodne skupštine RS te po toj matrici i delegate druga dva konstitutivna naroda, a pripadnike ostalih ostali u zakonodavnim tijelima entiteta. Na ovaj način se sačini više kandidatskih lista između kojih konačan izbor vrši odgovarajući klub u Predstavničkom domu. Ovim se obezbjeđuje da svaki kolektivitet predlaže i bira svoje delegate uvodi se kao bitan kvalitet sadejstvo državnog i entitetskog nivoa vlasti u proceduri konstituisanja. Izborom na razini Predstavničkog doma tj. na cijeloj državnoj teritoriji, Dom naroda će funkcionisati u skladu sa proklamiranom konstitutivnosti naroda na cijeloj teritoriji.

Varijanta 3.

U slučaju nepostojanja saglasnosti u pogledu organizacionih promjena uključenjem ostalih u Dom naroda, moguća je izmjena njegovih ovlaštenja: oduzimanje zakonodavnih ovlaštenja a zadržavanje u sferi zaštite nacionalnog interesa. Na ovaj način Dom naroda ne bi bio podložan odredbi člana 14. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava.

PREDSJEDNIŠTVO

Varijanta 1.

Umjesto dosadašnjeg rješenja uvesti jednog predsjednika koji bi bio biran posredno uz obaveznu rotaciju. Obim nadležnosti prilagođen nadležnostima šefa države poznatim u parlamentarizmu. Nacionalni klubovi (ili samo Predstavničkog doma u slučaju varijante 1. kod Doma naroda) predlažu više kandidata. Biva izabran onaj koji dobije većinu svih poslanika na državnom nivou.

Varijanta 2.

Predsjedništvo se zadržava ali sastavljeno od predsjednika i tri potpredsjednika- Srbin, Hrvat, Bošnjak i jedan iz reda ostalih. Na mjestu predsjednika rotacija svakih 12 mjeseci u četvorogodišnjem mandatu. U slučaju prihvatanja ovog sistema potrebno razgraničiti zajedničke nadležnosti Predsjedništva i pojedinačne Predsjednika. Izbor posredan ali tako da npr. Bošnjaka predlaže Klub Bošnjaka, Hrvata Klub Hrvata u Domu naroda federalnog Parlamenta, Srbina Narodna skupština RS a ostalog klubovi ostalih u entitetskim zakonodavnim tijelima. Izbor vrše odgovarajući klubovi unutar Parlamentarne skupštine tako da i ovdje imamo uz pravo da svaki kolektivitet bira svog predstavnika sadejstvo državnog i entitetskog nivoa vlasti.

Varijanta 3.

Održanje neposrednog izbora za članove Predsjedništva bilo bi moguće jedino uz povećanje broja članova predsjedništva predstavnikom ostalih. Bosna i Hercegovina je u tom slučaju jedinstvena izborna jedinica te svaki birač bira, glasa za, puni broj članova Predsjedništva. Time bi svaki kolektivitet imao svog predstavnika a izabrani kandidati bi predstavljali građane u cjelini.

1. 12. 2011.

Beriz Belkić

Član Privremene zajedničke komisije oba doma za sprovođenje presude Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu u prdmetu Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine

BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO

20. 10. 2011

PRIMLJENO	Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Broj prijava

PREDSJEDAVALAČEM PRIVREMENE ZAJEDNIČKE KOMISIJE

Gosp. Šefiku Džaferoviću

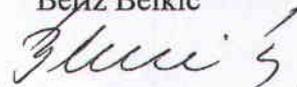
Predmet: *Prijedlog Stranke za Bosnu i Hercegovinu po pitanju načina implementacije presude Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu u predmetu Sejdić i Finci protiv BiH*

Poštovani,

U skladu sa zaključcima Privremene zajedničke komisije oba doma za sprovođenje presude Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu u prdmetu Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine od 18.10.2011. godine dostavljam Vam prijedlog Stranke za Bosnu i Hercegovinu po pitanju načina implementacije Presude Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu.

S poštovanjem,

Beriz Belkić

Sarajevo, 20.10.2011.

Na osnovu člana X.1. Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine na ___ sjednici Predstavničkog doma, održanoj ___ 20 ___ godine, i na ___ sjednici Doma naroda, održanoj ___ 20 ___ godine, donijela je

**AMANDMAN II.
NA USTAV BOSNE I HERCEGOVINE**

U Ustavu Bosne i Hercegovine član IV. stav I mijenja se i glasi:

- "1. Dom naroda

Dom naroda se sastoji od 18 delegata, pet Bošnjaka, pet Srba, pet Hrvata i tri iz reda Ostalih, od kojih su dvije trećine iz Federacije (uključujući dva iz reda Ostalih i ne više od četiri ili manje od dva iz reda svakog konstitutivnog naroda) i jedna trećina iz Republike Srpske (uključujući jednog iz reda Ostalih i ne više od tri ili manje od jednog iz reda svakog konstitutivnog naroda).

(a) Nominovane delegate iz Federacije biraju odgovarajući delegati u Domu naroda Federacije. Delegate iz Republike Srpske biraju odgovarajući delegati u Vijeću naroda Republike Srpske.

(b) Jedanaest članova doma naroda sačinjava kvorum, pod uslovom da su prisutna najmanje tri bošnjačka, tri hrvatska, tri srpska i dva delegata iz reda Ostalih."

Član IV. stav 3 (b), (e) i (f) mijenjaju se i glase:

"(b) Svaki dom će većinom glasova usvojiti svoj poslovnik o radu i izabrati među svojim članovima predsjedavajućeg i dva zamjenika predsjedavajućeg, s tim da će mjesto predsjedavajućeg rotirati između ova tri lica. Ne više od jednog od tih lica će biti iz reda jednog konstitutivnog naroda ili Ostalih."

"(e) Predložena odluka Parlamentarne skupštine može biti proglašena destruktivnom po vitalni interes bošnjačkog, hrvatskog, srpskog naroda ili Ostalih većinom glasova iz reda bošnjačkih, hrvatskih, srpskih ili delegata iz reda Ostalih izabranih u skladu sa stavom 1, tačka (a). Za donošenje takve odluke biće potrebna saglasnost Doma naroda, izglasana od strane većine bošnjačkih, većine hrvatskih, većine srpskih i većine Ostalih delegata koji su prisutni i glasaju."

"(f) Kada većina bošnjačkih, hrvatskih, srpskih ili Ostalih delegata stavi primjedbu na pozivanje na tačku (e), predsjedavajući Doma naroda će odmah sazvati Zajedničku komisiju, koja se sastoji od četiri delegata, od kojih je svaki izabran iz redova bošnjačkih, hrvatskih, srpskih i Ostalih delegata, u cilju razrješenja tog pitanja. Ukoliko to Komisija ne uspije u roku od pet dana, predmet se upućuje Ustavnom sudu koji će po hitnom postupku preispitati proceduralnu ispravnost slučaja."

- Amandman II. na Ustav Bosne i Hercegovine stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH", a primjenjivat će se od prvih narednih Opštih izbora u BiH.

O B R A Z L O Ž E N J E

I. USTAVNI OSNOV ZA USVAJANJE AMANDMANA NA USTAV BOSNE I HERCEGOVINE

Ustavni osnov za usvajanje Amandmana II. na Ustav Bosne i Hercegovine sadržan je u članu X. stav 1. Ustava Bosne i Hercegovine koji glasi da "Ovaj Ustav može biti mjenjan i dopunjavanj odlukom Parlamentarne skupštine BiH, koja uključuje dvotrećinsku većinu prisutnih i koji su glasali u Predstavničkom domu.

II. RAZLOZI ZA USVAJANJE AMANDMANA

Predloženi amandman otklanja diskriminaciju pri izboru i sastavu Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH. Otklanjanje te diskriminacije je obaveza Bosne i Hercegovine u skladu sa odredbama Evropske konvencije o ljudskim pravima i njenim protokolima. Ta obaveza je u decembru 2009. godine dodatno potvrđena i potencirana presudom Evropskog suda za ljudska prava u predmetu Sejdić i Finci .

Ustav Bosne i Hercegovine trenutno nalaže da se Dom naroda sastoji isključivo od pripadnika tri konstitutivna naroda, odnosno pet Srba, koji se mogu birati isključivo iz Republike Srpske, te po pet Hrvata i Bošnjaka, koji se mogu birati isključivo iz Federacije BiH. Ove odredbe su navedenom presudom proglašene suprotnim Evropskoj konvenciji o ljudskim pravima.

O B R A Z L O Ž E N J E P R E D L O Ž E N I H R J E Š E N J A

Predloženi amandman uvodi tri dodatna mjesta u Dom naroda za pripadnike iz reda Ostalih, te osigurava izbor pripadnika sva tri konstitutivna naroda i Ostalih iz oba entiteta. Predloženi amandman u potpunosti zadržava trenutno sistem po kom 2/3 delegata dolazi iz Federacije BiH a 1/3 iz Republike Srpske.

Pored garantovanog mjesta za jednog pripadnika Ostalih iz Republike Srpske i dva pripadnika Ostalih iz Federacije BiH, predloženi amandman također garantuje zastupljenost barem jednog pripadnika svakog konstitutivnog naroda iz Republike Srpske, te barem dva pripadnika svakog konstitutivnog naroda iz Federacije BiH.

Predloženi amandman u potpunosti uvažava trenutne političke realnosti u Bosni i Hercegovini, jer dozvoljava da većina delegata iz reda svakog konstitutivnog naroda dolazi iz entiteta u kom pripadnici tog naroda predstavljaju većinu stanovništva (primjera radi, amandman dozvoljava da do tri od pet delegata iz reda srpskog naroda bude birano iz Republike Srpske, kao i da do četiri (od pet) delegata iz redova hrvatskog i bošnjačkog naroda bude birano iz Federacije BiH). Istovremeno, predloženi amandman ne uslovljava takvu konstituciju Doma naroda jer bi bilo kakvo uslovljavanje te vrste predstavljalo nedozvoljenu diskriminaciju u smislu Evropske konvencije o ljudskim pravima i njenih protokola.

Predloženi amandman također u potpunosti zadržava postojeća rješenja koja garantuju da delegate u Domu naroda biraju pripadnici istog naroda u svakom entitetu. Predloženi amandman, naime, nalaže da sve delegate biraju odgovarajući etnički klubovi u Vijeću naroda Narodne skupštine Republike Srpske, odnosno u Domu naroda Parlamenta Federacije BiH.

Predloženi amandman ne umanjuje broj delegata iz reda konstitutivnih naroda, zadržavajući trenutnih pet delegata iz svakog naroda. Predloženi amandman, naime, isključivo uvodi tri dodatna mjesta za pripadnike Ostalih, čime se osigurava jednostavna tranzicija na novi sistem, a procedure svode na minimum koji je neophodan za usklađivanje Ustava BiH sa obavezama koje proističu iz Evropske konvencije i nedavne presude Evropskog suda za ljudska prava.

Pored ove osnovne odredbe, predloženi amandman također sadrži minimalne izmjene prateće i tehničke prirode, poput izmjene trenutne odredbe koja nalaže da Predsjedavajući i dva zamjenika rukovodstva oba doma moraju biti iz reda konstitutivnih naroda (amandman zadržava Predsjedavajućeg i dva zamjenika, te samo nalaže da najviše jedan pripadnik jednog konstitutivnog naroda ili Ostalih može obavljati ove funkcije).

Amandman također povećava kvorum na jedanaest delegata (od trenutnih devet), uzimajući u obzir povećanje ukupnog broja delegata na 18 sa trenutnih 15. Predloženi amandman zadržava odredbu po kojoj barem tri pripadnika iz reda svakog konstitutivnog naroda moraju biti prisutni za potrebe kvoruma, te njima dodaje i barem dva pripadnika iz reda Ostalih.

Predloženi amandman, konačno, uvodi mogućnost delegatima iz reda Ostalih da upotrijebe mehanizam zaštite vitalnog nacionalnog interesa, što se može smatrati tehničkom izmjenom s obzirom na osnovnu izmjenu koja pripadnike iz reda Ostalih uvodi u Dom naroda. Amandman pri tom u potpunosti zadržava sva prava i proceduralne mogućnosti koje pripadnici sva tri konstitutivna naroda trenutno uživaju u pogledu pozivanja na vitalni nacionalni interes.

Predloženi amandman, stoga: 1. Osigurava punu usklađenost Ustava BiH sa Evropskom konvencijom o ljudskim pravima i njenim protokolima, te sa presudom Evropskog suda za ljudska prava u slučaju Sejdić i Finci . BiH; 2. Zadržava trenutni broj delegata iz reda svakog konstitutivnog naroda, te uz minimalne troškove uvodi tri dodatna delegata, iz reda Ostalih; 3. U potpunosti poštuje političku realnost Bosne i Hercegovine, dozvoljavajući da većina delegata iz svakog naroda bude birana iz entiteta u kojem taj narod predstavlja većinu; 4. Istovremeno ne nalaže takvu konstituciju Doma naroda kako bi se izbjeglo kršenje Evropske konvencije na drugačiji način; 5. U potpunosti zadržava sva trenutna prava konstitutivnih naroda prilikom zaštite vitalnih nacionalnih interesa; te 6. Zadržava sva trenutna pravila i prava konstitutivnih naroda u vezi kvoruma, uz tehničko povećanje kvoruma sa devet na jedanaest delegata kako bi se uzelo u obzir povećanje ukupnog broja delegata.

Na osnovu člana X.1. Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine na ___ sjednici Predstavničkog doma, održanoj ___ 20 ___ godine, i na ___ sjednici Doma naroda, održanoj ___ 20 ___ godine, donijela je

AMANDMAN III. NA USTAV BOSNE I HERCEGOVINE

U Ustavu Bosne i Hercegovine stav prvi člana V. mijenja se i glasi:

“Predsjedništvo

Predsjedništvo Bosne i Hercegovine se sastoji od četiri člana: jednog Bošnjaka, jednog Hrvata, jednog Srbina, i jednog člana koji nije pripadnik nekog od konstitutivnih naroda.”

Član V. stav 1(a) mijenja se i glasi:

- “1. Izbor i trajanje mandata

(a) Članovi Predsjedništva biraju se neposredno (tako da svaki glasač glasa za popunjavanje jednog mjesta u Predsjedništvu), u skladu sa izbornim zakonom kojeg donosi Parlamentarna skupština. Ukoliko sva četiri kandidata koji dobiju najviše glasova ostvaruju biračko pravo u jednom entitetu, kandidat koji je među njima dobio najmanje glasova će biti zamjenjen kandidatom iz reda istog naroda, odnosno Ostalih, koji je idući po broju glasova a ostvaruje biračko pravo u drugom entitetu. Međutim, prvi izbori će se održati u skladu sa Aneksom 3. Opšteg okvirnog sporazuma. Bilo koje upražnjeno mjesto u Predsjedništvu će biti popunjeno u skladu sa zakonom koji će donijeti Parlamentarna skupština.”

U drugoj rečenici Člana V. stav 2(c) riječ “dva” zamjenjuje se riječju “tri”.

Član V. stav 2(d) mijenja se i glasi:

“(d) Član Predsjedništva koji se ne slaže sa odlukom, može odluku Predsjedništva proglasiti destruktivnom po vitalni interes entiteta u kom ostvaruje biračko pravo na dan izbora za Predsjedništvo, pod uslovom da to učini u roku od tri dana po njenom usvajanju. Takva odluka će biti odmah upućena Vijeću naroda Republike Srpske, ukoliko je tu izjavu dao član sa te teritorije, odnosno Domu naroda Federacije, ukoliko je takvu izjavu dao član sa te teritorije. Ukoliko takav proglas u roku od 10 dana po upućivanju bude potvrđen dvotrećinskom većinom glasova delegata iz reda istog konstitutivnog naroda, odnosno iz reda Ostalih, kao i član Predsjedništva koji je proglas donio, osporavana odluka Predsjedništva neće imati učinka.”

- Amandman III. na Ustav Bosne i Hercegovine stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u “Službenom glasniku BiH”, a primjenjivat će se od prvih narednih Opštih izbora u BiH.

O B R A Z L O Ž E N J E

I. USTAVNI OSNOV ZA USVAJANJE AMANDMANA NA USTAV BOSNE I HERCEGOVINE

Ustavni osnov za usvajanje Amandmana II. na Ustav Bosne i Hercegovine sadržan je u članu X. stav 1. Ustava Bosne i Hercegovine koji glasi da "Ovaj Ustav može biti mjenjan i dopunjavanj odlukom Parlamentarne skupštine BiH, koja uključuje dvotrećinsku većinu prisutnih i koji su glasali u Predstavničkom domu.

II. RAZLOZI ZA USVAJANJE AMANDMANA

Ustav Bosne i Hercegovine trenutno nalaže da se Predsjedništvo BiH sastoji isključivo od pripadnika tri konstitutivna naroda, odnosno jednog Srbina koji se može birati isključivo sa teritorije Republike Srpske, te po jednog Hrvata i Bošnjaka, koji se mogu birati isključivo sa teritorije Federacije BiH. Ove odredbe su navedenom presudom proglašene suprotnim Evropskoj konvenciji o ljudskim pravima i njenim protokolima.

Predloženi amandman u potpunosti zadržava zastupljenost sva tri konstitutivna naroda u Predsjedništvu BiH, te samo uvodi jedno dodatno mjesto za pripadnike Ostalih. Predloženi amandman stoga osigurava jednostavnu tranziciju na novi sistem, a troškovi se svode na minimum koji je neophodan za usklađivanje Ustava BiH sa obavezama koje proističu iz Evropske konvencije i nedavne presude Evropskog suda za ljudska prava.

O B R A Z L O Ž E N J E P R E D L O Ž E N I H R J E Š E N J A

Predloženi amandman osigurava mogućnost kandidovanja svih građana Bosne i Hercegovine za mjesto u Predsjedništvu BiH bez obzira u kom dijelu zemlje žive. Predloženi amandman također osigurava mogućnost svih građana BiH da glasaju za kandidata po svom izboru bez trenutnih sužavanja limitacija na kandidate iz reda samo jednog ili dva naroda.

Predloženi amandman u potpunosti zadržava trenutnu garanciju da barem jedan član Predsjedništva BiH bude iz svakog entiteta. Predloženi amandman ni u kom slučaju ne umanjuje trenutni princip nastojanja postizanja konsenzusa. Naprotiv, umjesto trenutna dva (od tri) člana Predsjedništva koja su dovoljna da usvoje neku odluku, predloženi amandman zahtjeva saglasnost barem tri (od četiri) člana Predsjedništva.

Također, predloženi amandman u potpunosti zadržava pravo vitalnog entitetskog proglaša od strane svakog člana Predsjedništva, kao i rješenje da se o potvrđivanju takvog proglaša izjašnjavaju pripadnici istog konstitutivnog naroda kao i član Predsjedništva koji je proglas donio. Predloženi amandman u slučaju Republike Srpske takvo potvrđivanje

prebacuje iz Narodne skupštine u Vijeće naroda, čime se uspostavljaju dodatne garancije za pripadnike srpskog naroda s obzirom da bi se o proglašenju člana Predsjedništva BiH iz Republike Srpske izjašnjavali delegati iz kluba srpskog naroda u Vijeću naroda RS-a, a ne svi poslanici u Narodnoj skupštini kako je to sada slučaj.

Predloženi amandman predstavlja znatno poboljšanje u odnosu na sve ranije prijedloge za reformu izbora i sastava Predsjedništva BiH. Prije svega, dok su se ti prijedlozi uglavnom zasnivali na posrednom izboru članova Predsjedništva BiH u Parlamentarnoj skupštini BiH, predloženi amandman zadržava postojeće potpuno demokratsko rješenje po kom se članovi Predsjedništva BiH biraju neposredno od strane građana.

Pored činjenice da predstavlja znatno napredniji vid demokratije, neposredan izbor članova Predsjedništva sadrži niz drugih prednosti, pogotovo u složenoj zemlji poput Bosne i Hercegovine. Posredan izbor Predsjedništva, naime, otvara mogućnosti za neprincipijelne političke dogovore koji bi bili vezani za druga imenovanja na nivou Bosne i Hercegovine. Predsjedništvo čije bi ovlasti svakako morale biti umanjene s obzirom na nedostatak direktnog mandata, bi time bilo još više oslabljeno jer bi njegovi članovi češće bili osobe koje su najviše ponudile u političkoj razmjeni sa drugim strankama, a rijeđe osobe koje uživaju izborni ili neki drugi legitimitet.

Još važnija je činjenica, međutim, da bi hrvatski narod kao najmalobrojniji bio ugrožen ukoliko bi se prihvatili ovi raniji prijedlozi. Naime, s obzirom da su ti prijedlozi predviđali da se Predsjedništvo sastoji od tri člana, bez preciziranja njihove etničke pripadnosti (što bi bilo suprotno odredbama Evropske konvencije), postojala bi opasnost da u Predsjedništvo BiH budu izabrani Srbin, Bošnjak i jedan član iz reda Ostalih. Jasno je da nacionalna struktura Parlamentarne skupštine BiH omogućava takav ishod. Šta više, hrvatski delegati u Domu naroda se vjerovatno ne bi mogli pozvati na zaštitu vitalnog nacionalnog interesa u slučaju takvog ishoda, s obzirom da bi prihvatanje takvog proglašenja nužno značilo da Hrvati imaju veća prava pri izboru u Predsjedništvo nego pripadnici Ostalih. To bi, naime, predstavljalo efektivno vraćanje na trenutni sistem, koji je Evropski sud za ljudska prava već ocijenio kao diskriminatoran.

Nadalje, neki neformalni prijedlozi koji predviđaju neposredan izbor Predsjedništva sa tri člana bi također doveli do ugrožavanja interesa hrvatskog naroda. Naime, Evropska konvencija jasno ne dozvoljava bilo kakve odredbe koje bi rezervisale samo tri mjesta za pripadnike tri konstitutivna naroda. Stoga bi svako rješenje koje predviđa tri mjesta moralo biti u potpunosti etnički neutralno, osim eventualne odredbe koja bi sprječavala izbor više od jednog člana iz nekog konstitutivnog naroda. S obzirom na ta ograničenja, takvo rješenje bi također realno moglo dovesti do situacije u kojoj bi, pored Bošnjaka i Srbina, u Predsjedništvo bio izabran pripadnik Ostalih. Hrvatski narod bi time ostao bez člana Predsjedništva u svojoj državi u kojoj imaju jednaka prava kao i druga dva naroda, ali i kao Ostali prema presudi Evropskog suda za ljudska prava.

Predloženi amandman, s druge strane, zadržava po jedno zagarantovano mjesto za pripadnike sva tri konstitutivna naroda.

Također, uvođenjem posebnog mjesta za pripadnika Ostalih bi se dodatno zaštitila mogućnost hrvatskog naroda da utiče na izbor hrvatskog člana Predsjedništva. Zbog znatnih razlika u ukupnom broju stanovnika iz svakog naroda, trenutni sistem omogućava izbor hrvatskog člana Predsjedništva glasovima drugih naroda. Uvođenje četvrtog člana Predsjedništva bi uticalo na rasipanje takvih glasova na još jednog člana, čime bi hrvatski narod imao znatno veću kontrolu nad izborom hrvatskog člana Predsjedništva.

Uvođenje četvrtog mjesta za pripadnike Ostalih je, stoga, jedini način da se osigura, i u formalnom i u praktičnom smislu, zastupljenost sva tri konstitutivna naroda u Predsjedništvu BiH, uz istovremeno poštovanje obaveza iz Evropske konvencije. Naime, zadržavanje tri člana Predsjedništva BiH nakon presude Evropskog suda za ljudska prava ne dozvoljava zadržavanje zagarantovanih mjesta za pripadnike konstitutivnih naroda jer se time krše prava Ostalih. Bilo kakvo otklanjanje tih garancija, međutim, u praktičnom smislu prijeti da pripadnike barem jednog konstitutivnog naroda ostavi bez mjesta u Predsjedništvu BiH, čime se direktno ugrožavaju interesi tog naroda.

Ovaj prijedlog nosi minimalne budžetske troškove, te je u svakom slučaju više finansijski prihvatljiv od prijedloga koji bi posrednim izborom Predsjedništva tu instituciju sveli na ceremonijalni nivo. Naime, troškovi četiri člana Predsjedništva BiH koji obavljaju odgovorne i suštinske zadatke su svakako više opravdani od troškova tri člana Predsjedništva koji obavljaju gotovo isključivo ceremonijalne funkcije.

Predloženi amandman, stoga: 1. Osigurava punu usklađenost Ustava BiH sa Evropskom konvencijom o ljudskim pravima i njenim protokolima, te sa presudom Evropskog suda za ljudska prava u slučaju Sejdić i Finci v. BiH; 2. Zadržava po jedno zagarantovano mjesto u Predsjedništvu BiH za pripadnike sva tri konstitutivna naroda, te uz minimalne troškove uvodi jednog dodatnog člana, iz reda Ostalih; 3. U potpunosti poštuje političku realnost Bosne i Hercegovine, osiguravajući da barem jedan član Predsjedništva dolazi iz svakog entiteta; 4. Zadržava trenutna najnaprednija demokratska rješenja u vezi neposrednog izbora članova Predsjedništva; 5. U potpunosti zadržava sva trenutna prava konstitutivnih naroda prilikom zaštite vitalnih interesa; te 6. Zadržava, i čak unapređuje, sva trenutna prava i pravila u vezi proglašavanja tih interesa i potvrđivanja takvih proglašenja.

Uvod

- Opredijeljeni za realizaciju presude Europskog suda za ljudska prava u Strasbourg temeljem apelacije Sejdić-Finci,
- Zalažući se za Bosnu i Hercegovinu državu tri ravnopravna konstitutivna naroda u kojoj će se jamčiti građanska prava svim njenim građanima, kako onima koji se izjašnjavaju pripadnicima konstitutivnih naroda tako i onima koji se ne izjašnjavaju pripadnicima konstitutivnih naroda ili su pripadnici nacionalnih manjina (u daljem tekstu skraćeno kao „Ostali“).
- Svjesni da Ustav (aneks 4 Mirovnog sporazuma iz Dayton) sadrži i druge diskriminatorne odredbe osim onih o kojima je presudio Europski sud temeljem aplikacije Sejdić-Finci,
- HDZ 1990, predlaže da se Presuda implementira ugrađujući u Ustav amandmane koji se odnose na izbor Doma naroda i Predsjedništvo B i H na sljedeći način:

Amandman I

Dom naroda

Dom naroda sastoji se od 48 izaslanika.

Iz Federacije BiH bira se dvije trećine, a iz Republike Srpske jedna trećina zaslanika.

Iz Federacije BiH bira se 14 Hrvata, 14 Bošnjaka, dva Srbina i dva predstavnika onih koje se ne izjašnjavaju kao pripadnici jednog od konstitutivnih naroda („Ostali“).

Iz Republike Srpske bira se 13 Srba, jedan Hrvat, jedan Bošnjak i jedan predstavnik onih koji se ne izjašnjavaju kao pripadnici jednog od konstitutivnih naroda.

Petnaest članova predstavljaju Hrvate, petnaest Bošnjake i petnaest Srbe, a tri predstavljaju one građane koji se ne izjašnjavaju kao pripadnici jednog od konstitutivnih naroda.

Nominirane hrvatske, bošnjačke i srpske izaslanike iz Federacije BiH biraju hrvatski, bošnjački odnosno srpski izaslanici Doma naroda Parlamenta Federacije BiH, a nominirane kandidate iz reda onih koji se ne izjašnjavaju kao pripadnici jednog od konstitutivnih naroda izaslanici iz reda „Ostalih“ u Domu naroda Parlamenta Federacije BiH.

Dom naroda Parlamenta Federacije BiH konstituiraју svi zastupnici izabrani u županijske/kantonalne skupštine u Federaciji BiH na način da se utemeljuju ad huc

sazivi konstitutivnih naroda i sazivi „Ostalih“ pri čemu svaki saziv konstitutivnog naroda i saziv „ostalih“ između sebe izabiru odgovarajući broj izaslanika svog naroda i predstavnika „ostalih“ u Dom naroda Parlamenta Federacije BiH.

Nominirane hrvatske, bošnjačke i srpske izaslanike iz Republike Srpske biraju hrvatski, bošnjački, odnosno srpski izaslanici Vijeća naroda Narodne skupštine Republike Srpske, a kandidata iz reda onih koji se ne izjašnjavaju kao pripadnici jednog od konstitutivnih naroda, izaslanici iz reda „ostalih“ u Vijeću naroda Republike Srpske.

Vijeće naroda narodne skupštine Republike Srpske konstituiraju svi zastupnici izabrani u Narodnu skupštinu Republike Srpske na način da se utemeljuju ad hoc sazivi konstitutivnih naroda i saziv „Ostalih“ pri čemu svaki saziv konstitutivnog naroda i saziv „Ostalih“ izabiru odgovarajući broj izaslanika svog naroda u Vijeću naroda Narodne skupštine Republike Srpske.

Za slučaj nedostajućeg broja onih koji u entitetima konstituiraju ad hoc sazive konstitutivnih naroda i saziv „Ostalih“ pitanje će se riješiti izbornim zakonom.

Kvorum u Domu naroda čini 28 članova, s tim da je nazočno najmanje devet hrvatskih, devet bošnjačkih i devet srpskih izaslanika.

Amandman 2.

Članak V Predsjedništvo mijenja se i glasi:

Bosna i Hercegovina ima Predsjedništvo koje se sastoji od tri člana od kojih se jedan bira iz Republike Srpske i dva iz Federacije Bosne i Hercegovine.

1. Izbor i trajanje mandata

- a. Članove Predsjedništva Bosne i Hercegovine bira Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine iz reda izabranih zastupnika Zastupničkog doma Parlamenta BiH.
- b. Svaki zastupnik, klub zastupnika ili grupa zastupnika u Zastupničkom domu mogu kandidirati po jednog kandidata za člana Predsjedništva.
- c. Prijedlozi kandidata upućuju se Domu naroda Parlamentarne skupštine BiH
- d. Dom naroda razmatra dostavljene prijedloge i utvrđuje zajedničku listu kandidata većinom glasova ukupnog broja izabranih izaslanika Doma naroda uključuje većinu glasova izabranih izaslanika u svakom klubu

- konstitutivnih naroda.
- e. Utvrđena zajednička lista upućuje se u Zastupnički dom na potvrđivanje
 - f. Zastupnički dom se izjašnjava o zajedničkoj listi.
 - g. Ukoliko Zastupnički dom ne potvrdi zajedničku listu postupak kandidiranja i izbora se ponavlja.
 - h. U slučaju da i u drugom krugu Zastupnički dom ne potvrdi zajedničku listu, smatra se da su izabrani kandidati sa zajedničke liste koju je utvrdio Dom naroda.
 - i. Činom davanja i potpisivanja svečane izjave članovi Predsjedništva preuzimaju dužnost.
 - j. Članovi Predsjedništva će donijeti Poslovnik o radu kojim će urediti sva pitanja vezana za sazivanje, konstituiranje, predsjedavanje i rad Predsjedništva.
 - k. Mandat članova Predsjedništva traje četiri godine,
 - l. Svako upražnjeno mjesto u Predsjedništvu popunjavati će se po istoj proceduri po kojoj se biraju članovi Predsjedništva u roku od 30 dana od dana upražnjenja pozicije. Ukoliko se najkasnije u roku od 60 dana ne popuni upražnjena pozicija, prestaje mandat i preostalih članova Predsjedništva, te se postupak izbora svih članova Predsjedništva ponavlja sukladno ovom Ustavu.

Alternativa:

Razrađivali smo i opciju izravnoga izbora članova Predsjedništva ali ona bi zahtijevala puno veće intervencije u ustavima BiH i entiteta i izbornom zakonu BiH. Inače postoji rizik da se naruši, odnosno pogorša ravnoteža pozicija konstitutivnih naroda, ili pak da se zadrže postojeće ili uvedu nove diskriminacije u Ustav.

Napomena: Ove prijedloge je potrebno transformirati u amandmane a ostale članke Ustava uskladiti s ovim amandmanima, te dodati amandman koji precizira u kojem roku se moraju uskladiti entitetski ustavi s Ustavom B i H.

Zaključak:

Ovi prijedlozi se odnose isključivo na provedbu presude Europskog suda za ljudska prava inače HDZ 1990 smatra da B i H treba novi Ustav koji će je učiniti stabilnom i prosperitetnom zemljom tri ravnopravna naroda i svih građana, koji treba uključivati i novu teritorijalnu organizaciju koja podrazumijeva više od dvije federalne jedinice.

U Sarajevu, 25. listopada 2011.

Dr. Božo Ljubić zastupnik u Zastupničkom domu PS B i H, član Povjerenstva

PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE
Privremeno zajedničko povjerenstvo oba doma za sprovođenje
presude Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu u predmetu
„Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine“

Sarajevo, 01. studeni 2011.god.

PREDSJEDATELJU PRIVREMENOG
ZAJEDNIČKOG POVJERENSTVA
G-dinu Šefiku Džaferoviću

03-11-2011

CA, 02-01-1083-8/11

PREDMET: Prijedlozi i mišljenje HSP BiH o načinu implementacije presude
Europskog suda za ljudska prava u predmetu „Sejdić i Finci protiv BiH“

Poštovani,

Temeljem zaključaka Privremenog zajedničkog povjerenstva oba doma za provođenje presude Europskog suda za ljudska prava u predmetu „Sejdić i Finci protiv BiH“ sa sjednice održane 18. listopada 2011. god. Dostavljam Vam prijedloge i mišljenje Hrvatske Stranke Prava BiH.

S poštovanjem.

Dr. Zvonko Jurišić
Član povjerenstva

HRVATSKA STRANKA PRAVA BiH je svjesna izazova koji stoje pred Bosnom i Hercegovinom da postane pravedna, demokratska i samoodrživa država.

Hrvatska Stranka Prava BiH je svjesna da Bosna i Hercegovina mora doživjeti korjenitu ustavnu reformu da bi postala demokratska europska država, država istih prava za sva tri naroda i svakog građanina.

HSP BiH smatra da su i konstitutivni narodi u BiH diskriminirani. Hrvati su diskriminirani na cijelom području BiH, Srbi u F BiH, Bošnjaci u RS.

Ovu diskriminaciju je moguće u potpunosti otkloniti korjenitom ustavnom reformom.

Budući da nema dogovora unutar BiH oko korjenitih ustavnih promjena, HSP BiH predlaže da se u prvoj fazi pristupi implementaciji presude „Sejdić- Finci protiv BiH“.

U presudi Sejdić i Finci Sud je ustanovio postojanje diskriminacije uslijed odredbi Ustava BiH i Izbornog zakona BiH koji onemogućavaju ostalim (nacionalnim manjinama) da se kandidiraju za člana Predsjedništva BiH i da budu izaslanici u Domu naroda PS BiH, potrebno je izmijeniti relevantne odredbe Ustava BiH i Izbornog zakona.

HSP BiH je opredjeljen za implementaciju presude Europskog suda za ljudska prava u predmetu Sejdić-Finci protiv BiH.

HSP BiH je svijestan da Ustav BiH sadrži i druge diskriminacije i njih treba otkloniti u II fazi ustavnih reformi.

HSP BiH predlaže da se implementira presuda Sejdić-Finci protiv BiH ugradnjom amandmana u Ustav Bosne i Hercegovine.

AMANDMAN II

Dom naroda sastoji se od 36 izaslanika koji se biraju iz F BiH i RS-a i to omjerom dvije trećine iz F BiH i jedna trećina iz RS-a.

U Dom naroda PS BiH izaslanici se biraju na način:

Iz Federalnog Doma naroda biraju se izaslanici konstitutivnih naroda i to: deset Hrvata, deset Bošnjaka i dva Srbina.

Iz reda Ostalih u Domu naroda F BiH birati dva izaslanika za Dom naroda PS BiH.
(10 H + 10 B + 2 S + 2 Ostalih)

Iz RS se bira 12 izaslanika za Dom Naroda PS BiH i to:

Devet Srba, jedan Hrvat, jedan Bošnjak i jedan iz reda Ostalih.

Tako bi Dom naroda Parlamentarne Skupštine BiH predstavljalo 11 Hrvata, 11 Bošnjaka i 11 Srba i 3 Ostala.

Hrvatske, bošnjačke, srpske izaslanike iz F BiH biraju hrvatski, bošnjački i srpski izaslanici Doma naroda Parlamenta F BiH, a kandidate iz reda Ostalih biraju se iz reda Ostalih u Domu naroda Parlamenta F BiH.

Hrvatske, srpske, bošnjačke izaslanike iz RS-a biraju hrvatski, srpski, bošnjački izaslanici Vijeća naroda RS-a, a izaslanike iz reda Ostalih birati iz reda Ostalih u Vijeću naroda RS.

AMANDMAN III

Članak V. Predsjedništvo mijenja se i glasi:

Bosna i Hercegovina ima Predsjedništvo koje se sastoji od tri člana od kojih se dva biraju iz Federacije BiH a jedan iz RS-a.

- a) Članove Predsjedništva bira PS BiH iz reda izabranih zastupnika Zastupničkog doma PS BiH.
- b) Klub zastupnika, grupa zastupnika ili svaki zastupnik u Zastupničkom domu mogu kandidirati po jednog kandidata za člana Predsjedništva.
- c) Prijedlozi kandidata upućuju se Domu naroda PS BiH. Utvrđena zajednička lista kandidata, potvrđena kroz Klubove naroda, vraća se na izjašnjavanje kao zajednička lista u Zastupnički dom PS BiH.

Drugi način izbora članova Predsjedništva:

Predsjedništvo BiH treba birati posredno, a najkvalitetniji je putem elektorskih glasova, gdje bi npr. Jedna Županija u Federaciji bila jedna izborna jedinica i u zavisnosti od broja stanovnika (glasača) imala bi određen broj elektorskih glasova.

Ovako bi uključili cijelu BiH u provođenje izbora članova Predsjedništva.

Za određivanje elektorskih glasova po Županijama F BiH i RS-a treba služiti popis iz 1991. godine.

Za boljitak*

Narodna stranka Radom za boljitak

Predsjednik Narodne stranke Radom za boljitak
Mladen Ivanković-Lijanović

17
DUSWA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO
Datum: 23-10-2011
01,02,01-1083-6/11

Prijedlog za raspravu o provođenju presude Europskog suda za ljudska prava u Strazburgu u predmetu Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine

Ustavi Bosne i Hercegovine koji su definirani Dejtonskim mirovnim sporazumom, a zvanično potpisani u Parizu 14. 12. 1995. definiraju Bosnu i Hercegovinu kao državu dva entiteta i to entitet Republiku Srpsku i Entitet Federacija BiH koja se sastoji od deset kantona. Sa ovim se želi kazati da u Državi Bosni i Hercegovini postoje 13 važeći ustava, a brojnost ovih ustavnopravnih akata predstavlja zanimljivu rijetkost u ustavno-pravnoj praksi europskih zemalja, i to ne samo europskih. Nema trenutačno u svijetu manje države sa više važećih ustava. U isto vrijeme, također, znači da se radi i o posebnoj, uz to vrlo složenoj, konstrukciji države Bosne i Hercegovine. Važno je napomenuti kad je u pitanju ustav Bosne i Hercegovine da se radi o tzv. „oktroiranom ustavu“, jer se o njemu nije izjašnjavalo tijelo zakonodavne vlasti u Bosni i Hercegovini, ni građani odgovarajućim oblikom osobnog izražavanja.

Ova ustavnopravna složenost nažalost nikad u praksi do kraja nije ni zaživjela, a i pored toga vršene su izmjene i dopune svih ovih ustava u većini slučajeva od strane Visokog predstavnika, što je rezultiralo time da se u praksi i dalje provodila etnička podijeljenost naslijeđena iz rata na tri dominantne etničke skupine Bošnjake, Hrvate i Srbe.

Znate li anegdotu o građevinskoj inspekciji? Izašavši na gradilište utvrdili su da su svi katovi nebodera u redu, ali treba rušiti prizemlje. Bojim se da nema bolje metafore za današnju Bosnu i Hercegovinu. Njeni su temelji truli i što god pokušamo graditi, bez značajne rekonstrukcije nema na čemu stajati. Nažalost, to vrijedi za svaki od temelja, dakle za ustavno uređenje (kršenju osnovnih ljudskih prava), za temelje pravosuđa, gospodarstvo, politiku, prosvjetu pa čak i za onaj na kome sve počiva, sustav vrijednosti.

Uistinu, u dva desetljeća od svog osamostaljenja nema minimum političkog konsenzusa kakvu državu želimo i glavni problemi Bosne i Hercegovine nisu riješeni, točnije, većina njih iz dana u dan postaje ozbiljnija i opasnija.

Mi smo relativno nova, mala, ekonomski i gospodarski neutjecajna država u svjetskoj politici. Mi nismo važni za opstanak i razvoj Europske unije, od nas ne ovisi, na primjer, američka energetska sigurnost niti kineska ekonomska stabilnost, nemamo veto u Vijeću sigurnosti UN-a i nismo sudjelovali u rješavanju globalne financijske krize. Naša vanjskopolitička relevantnost tema je uglavnom namijenjena za unutarnju upotrebu. Sa ovim nabrojanjem ne želim poniziti BiH, nego naglasiti nešto drugo, da je oblikovanje unutrašnje, a i vanjske politike svake države, pa tako i BiH, ovisno o njezinog geografskog položaja, ekonomske i vojne moći, a zbir tih moći mjeri se u odnosu na druge države.

Za boljitak[★]

Narodna stranka Radom za boljitak

Svoju sliku mi možemo popraviti, ali ne s ciljevima da BiH može postati globalni igrač u svjetskoj politici. Zemlja bi stalno morala analizirati i izračunavati koristi i štete od svojih političkih procesa i prema tome postavljati i nove ciljeve, a dok god nema i ekonomskih koristi za građane Bosne i Hercegovine politika jedne zemlje ne može se smatrati uspješnom. Svima nam je jasno kakvu su do sada ekonomsku korist građani BiH imali od svojih politika.

Kad su u pitanju ustavne promjene to je za nas prije svega političko pa tek onda pravno pitanje. Izmjenama i dopunama ustava ili ti novim ustavom ne smije se povećati sadašnji ukupni troškovi tijela na koje bi se odnosile promjene.

Da bi sa što manje utrošenog vremena, uz što manje utrošenih sredstava, postigli najbolji mogući rezultat smatram da bi najbolje bilo da zakonodavna vlast Bosne i Hercegovine ima samo jedan Dom. Broj zastupnika koji bi u njemu bili izabrani možemo odrediti u razgovorima (napr. 84+3), a princip bi bio da se odrede kvote minimalne i maksimalne zastupljenosti konstitutivnih naroda, a i kvota za zastupnike nacionalnih manjina koji bi bili izabrani sukladno odredbama izbornog zakona i ustavnim zakonom o nacionalnim manjinama.

Prijedlog može biti da se Dom nazove „**Sabor Bosne i Hercegovine**“ koji bi imao **predsjednika i tri dopredsjednika** koji nisu iz istog konstitutivnog naroda, a odluke bi donosio natpolovičnom većinom glasova od ukupnog broja zastupnika uključujući i natpolovičnu većinu glasova u klubovima zastupnika konstitutivnih naroda, a kad su u pitanju prava nacionalnih manjina i natpolovičnu većinu kluba nacionalnih manjina. Ukoliko je za donošenje odluke određena druga kvalificirana većina primjenjuje se isti princip.

Za obrazloženje imena „Sabor“ samo ću nabrojati slijedeće: Sabor na Bilinom Polju; Zemaljski Sabor BiH iz 1910; Vukov Sabor u Tršiću; Saborna crkva i Sabor Islamske zajednice BiH.

Predsjedništvo Bosne i Hercegovine se bira iz reda izabраниh zastupnika u Domu, a sastojalo bi se jednog **Bošnjaka**, jednog **Hrvata**, jednog **Srbina** i jednog **pripadnika nacionalnih manjina**, kojeg bi na prijedlog odnosno kluba Dom birao. Postupak izbora, opoziva, razrješenja i zamjene članova Predsjedništva uređuje se poslovníkom Doma.

Članovi predsjedništva između sebe biraju predsjedavajućeg Predsjedništva.

Svaki član predsjedništva iz reda konstitutivnih naroda, koji smatra da je pojedina odluka Predsjedništva ili Vijeća ministara suprotna interesu konstitutivnog naroda u čije ime vrši ulogu člana Predsjedništva, ima pravo zatražiti da se o toj odluci izjasni Dom. Ukoliko Dom ne da suglasnost ista se ne prihvaća.

Predsjedavajući Predsjedništva, Doma i Vijeća ministara biraju se na četverogodišnji mandat i svaki od konstitutivnih naroda mora biti zastupljen na jednoj od ovih pozicija, s tim da se u pravilu u svakom narednim mandatu vrši rotacija po etničkom

Za boljitak*

Narodna stranka Radom za boljitak

principu pri čemu ni na jednoj od ovih funkcija pripadnik jednog konstitutivnog naroda ne može biti više od dva mandata uzastopno.

Vijeće ministara bi činili predsjedatelj, tri zamjenika i ministri, s tim što predsjedatelj i zamjenici ne mogu biti iz istog konstitutivnog naroda.

Ministarstva se organiziraju po resorima, sukladno nadležnostima Bosne i Hercegovine, a njihov broj i troškove treba uskladiti sa mogućnostima.

Zaključak: Kako promijeniti Bosnu i Hercegovinu?

Odgovor na to pitanje moguće je dati tek kad svi postanemo svjesni gdje smo, kad sami sebi priznamo, otvoreno i bez političkih izmotavanja, da imamo problem. I to ne samo jedan, nego cijelo mnoštvo! Uspijemo li postaviti ispravnu dijagnozu, terapija je mačji kašalj.

Prilikom izrade izmjena i dopuna ustava ili izrade novog ustava misaona vodilja mora biti načelo supsidijarnosti. Mora važiti pravilo: „**Tako malo države koliko je to moguće i tako mnogo države koliko je to potrebno**“. Bosni i Hercegovini su prije svega potrebne temeljne reforme ne samo ustava nego reforme odnosa prema rastu, razvoju i napretku da bi smo mogli osigurati i povećati naše blagostanje te da se ovaj proces odvija pravedno.

Pri tome se uspjeh naše zajednice prvenstveno mora mjeriti životnim standardom i šansama svih naših građana.

Sarajevo: 26. 10. 2011 godine

PRIMLJENO: 26-11-2011			
Organizacione jedinica	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Broj priloga
01, 02	01-	1082-4/11	

ВЕСНА КРСТОВИЋ СПРЕМО

Члан Привремене зајеничке комисије оба дома за спровођење пресуде Европског суда за људска права у Стразбуру у предмету Сејдић и Финци против Босне и Херцеговине

ПРЕДСЈЕДАВАЈУЋЕМ ПРИВРЕМЕНЕ ЗАЈЕДНИЧКЕ КОМИСИЈЕ

Госп. Шефику Џаферовићу

Предмет : *Приједлог о питању начина имплементације пресуде Европског суда за људска права у Стразбуру у предмету Сејдић и Финци против БиХ*

ПОСЛАНИК

ВЕСНА КРСТОВИЋ СПРЕМО

Весна Крстовић Спремо

ПДП сматра да промјене Устава БиХ, неопходне за имплементацију пресуде у предмету Сејдић-Финци, не треба ширити и да их треба задржати у оквирима испуњавања обавеза према Европској унији и Конвенцији о људским правима.

По питању избора чланова Предсједништва БиХ и могућности да се убудуће у овом тијелу могу бирати и кандидирати из реда осталих, ПДП сматра да је промјена досадашњег начина избора могућа и да је потребно омогућити свима да буду бирани у ову институцију, а не само припадници три конститутивна народа. ПДП сматра да избор чланова Предсједништва БиХ треба и даље да буде непосредан и да се и даље бирају два члана из Федерације БиХ а један из Републике Српске. Сматрамо да је могуће ријешење према којем би се брисале националне одреднице и гдје би се умјесто Бошњака и Хрвата из Федерације БиХ сада бирала два члана из Федерације БиХ. По истом принципу, из Републике Српске би се умјесто Србина из Републике Српске бирао један члан Предсједништва БиХ из РС. Такође, услов би био да из реда конститутивних народа може бити изабран највише један члан, чиме би се избјегла могућност да припадник једног народа буде изабран и на изборима у Федерацији БиХ и у Републици Српској, док би се створила законска и уставна могућност и припадницима осталих народа да буду бирани у Предсједништво БиХ.

Што се тиче имплементације пресуде Сејдић-Финци код избора за Дом народа Парламентарне скупштине БиХ, ПДП сматра да је потребно омогућити свим припадницима конститутивних народа, без обзира гдје су настањени, да буду бирани у овај дом. Међутим, ПДП је против увођења четвртог клуба у Дом народа, јер се ради о посебном и специфичном дому и јер постоји могућност за припаднике народа из реда осталих да се кандидују и буду бирани у Представничком дому, чиме њихово учешће у раду Парламентарне скупштине БиХ није онемогућено.

Избори за Дом народа, према новом рјешењу, могли би се провести тако да се 2 припадника српског народа бирају у српски клуб са подручја Федерације БиХ, а по истом принципу би се 1 Бошњак и 1 Хрват бирали у бошњачки, односно хрватски клуб у Дому народа са подручја Републике Српске. Начин избора треба да остане непромијењен, у смислу да га и даље проводе ентитетски парламенти. Такође, ПДП сматра да је овакво рјешење једино могуће уз обавезно повећање броја делегата на 30, односно по 10 у сваком клубу.

Сматрамо да су ово прихватљиви и компромисни принципи на којима је могуће направити договор о имплементацији пресуде Сејдић-Финци. ПДП ће се успротивити и неће прихватити рјешења која би, уз имплементацију пресуде, предвиђала и велики број других измјена Устава БиХ и такав приступ овом проблему би онемогућио испуњавање обавеза БиХ по питању пресуде.

RS-a. Način izbora treba da ostane nepromijenjen u smislu da ga i dalje provode entitetski parlamenti.

Takođe PDP smatra da je ovakvo rješenje jedino moguće uz obavezno povećanje broja delegata na 30, odnosno po 10 u svakom klubu. Smatramo da su ovo prihvatljivi i kompromisni principi na kojima je moguće napraviti dogovor o implementaciji presude Sejdić-Finci. PDP će se usprotiviti i neće prihvatiti rješenja koja bi, uz implementaciju presude, predviđala i veliki broj drugih izmjena Ustava BiH i takav pristup ovom problemu bi onemogućio ispunjavanja obaveza BiH po pitanju presude.

Hvala lijepo.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Zahvaljujem gospođo Spremo.

Riječ ima u ime DS-a, gospodin Petar Kunić. Izvolite.

PETAR KUNIĆ

/nije uključen mikrofon/

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Ja se Vama izvinjavam, kod mene piše tako ovdje, vjerovatno je greška, dakle u ime DNS-a gospodin Petar Kunić, izvinjavam se. Izvolite.

PETAR KUNIĆ

.../nije uključen mikrofon/..., naravno držeći se one, suštinskog pitanja, a to je usklađivanje ove odluke Evropskog suda za ljudska prava povodom apelacije Sejdić-Finci.

DNS je čvrsto opredjeljen da BiH ostane odnosno da bude i dalje sastavljena od dva entiteta, naglašavam od dva entiteta i tri ravnopravna konstitutivna naroda, jer je uočeno da se ponekad preskaču entiteti a daje se naglasak na konstitutivnim narodima. Naravno, DNS će se zalagati da ostali, odnosno nacionalne manjine, uživaju sva građanaska prava punim kapacitetom kao i konstitutivni narodi. Na tom tragu DNS se zalaže da se presuda Evropskog suda za ljudska prava povodom apelacije Sejdić-Finci, u cjelini implementira u cilju eliminacije diskriminirajućih odredbi Ustava BiH. Pri tome polazi se od opredjeljenja da se promjene Ustava zadrže samo u okvirima koje zahtijeva presuda, jer radikalnije promjene nemaju realnu osnovu i nisu prihvatljive za DNS. Smatramo da Dejtonski sporazum nije potrošen i optimizacija njegove konstrukcije je moguća, ali zato treba imati političku volju. Svjesni smo činjenice da država nije funkcionalna, ali nam se čini da u tom pogledu prednjači Federacija koja ima slabu političku podlogu, a nesnošljiv i ekonomski neodrživ administrativni pejzaž. Efikasnost države možemo povećati, ali uvođenjem evropskih standarda prevashodno u pravosuđe, javnu upravu i obrazovanje. Cijenimo činjenicu da smo sami prišli usklađivanju Ustava sa sudskom odlukom i nadamo se da će i oni koji imaju maksimalističke ciljeve shvatiti realnost što će rezultirati uspjehom čime će se realizovati zajednički cilj, što će doprinijeti smanjenju nepovjerenja u domaće vlasti, eliminisati tzv. autizam. Eliminirati političku apatiju i atrofiju domaćih institucija. Mislim da bi ovaj čin bio za opšte dobro svih nas ...

Što će DNS prihvatiti u ovim promjenama? Ja ću izložiti u kratkim crtama, dakle bez normativnog pravnog određenja. Dakle, što se tiče Predsjedništva, jer promjene tangiraju Predsjedništvo i Dom naroda, u čemu smo saglasni gotovo svi. Dakle, Predsjedništvo i dalje treba imati tri člana. Jedan član treba da se bira na teritoriji RS-a, a dva na teritoriji Federacije. Članovi Predsjedništva ne mogu biti pripadnici istog naroda, naravno to je odredba. Ključno pitanje izbora članova Predsjedništva je u Federaciji. I to je problem. Svjesni smo svi i to je jedna realnost. Postavlja se pitanje kako doći do tog rješenja ako Predsjedništvo i dalje zadrži tzv. popularnu investituru, dakle neposredni izbor, kako doći do rješenja za Federaciju BiH? Ovdje smo čuli sada, ne bih želio se osvrnuti na druge prijedloge, ali čuli smo vrlo interesantan jedan prijedlog, naše stanovište je, koliko je to moguće naravno, opšte odredbe, opšti principi se utvrđuju Ustavom, a detaljnije to pitanje može se razraditi Izbornim zakonom. Članovi Federacije biraju se na teritoriji Federacije. Smatra se da je izabran onaj član Predsjedništva, onaj kandidat za člana Predsjedništva koji dobije najveći broj glasova u kantonima sa bošnjačkom odnosno hrvatskom većinom. Dakle, to je jedan, jedna mogućnost razmišljanja. Jer koliko mi se čini struktura kantona je takva da postoje te većine, da li bi to bio malo princip, mislim da ne bi bio princip tzv. pozitivne diskriminacije jer kad bi se uvelo to, uopšte ne bi bilo problema. Ne bi bilo šanse, dakle kad gledamo sa stanovišta realnosti, ne bi bilo šanse da postoji mogućnost manipulisanja odnosno da drugi narodi biraju druge članove Predsjedništva. To je dakle stvar za promišljanje

Po pitanju Doma naroda, dakle DNS se zalaže za isti odnos 2/3:1/3, dakle RS-a 1/3, da bira naravno Narodna skupština, dakle da entiteti biraju te predstavnike u Dom naroda. Moguće je povećanje, odnosno vjerojatno će morati uslijediti povećanje od 2 do 3. Dakle, ovaj izbor bi se vršio, barem što se tiče RS-a na prijedlog, mislim da ima Klub nacionalnih manjina koji bi mogao predložiti, dakle te predstavnike za Dom naroda. Naravno, dakle ovo su samo načelni stavovi po ovim važnim pitanjima koji će se normativno razrađivati, ne toliko Ustavom koliko će se razrađivati Izbornim zakonom, ukoliko naravno neki stav koji je rezultat naših promišljanja bude prihvaćen.

Istovremeno DNS ima nekoliko bitnih principa kojih će se držati i kod daljnjih promjena Ustava. Za Predsjedništvo, izborne jedinice su entiteti, i tu neće biti nikakvih odstupanja. Predsjedništvo, kako sam već rekao, ima popularnu investituru, predstavlja integrativni faktor države i čuo sam, moram priznati da sam to čuo od gospodina Belkića što je dobro, dakle što se samo konstituiše, dakle nije moguća blokada u takvom konceptu kako je predviđeno Predsjedništvo.

Rekao sam već, mislim da primarnu dimenziju države čine entiteti i to je naglašenu kroz Ustav, jer sve oni predstavljaju na neki način izvorišnu osnovu za sve strukture vlasti, što se tiče zajedničkih institucija države. Također DNS smatra da je administrativno-teritorijalna podjela, dakle unutrašnja struktura države završena i da neće prihvatiti nikada razgovore po tom pitanju. Isto tako DNS smatra da ne treba dalje usložnjavati unutrašnju strukturu države, ona je previše i sada usložnjena posebno kad se radi o Federaciji. Mislim da tamo treba ići na pojednostavljenje te strukture i onda ćemo dobiti efikasniju, pravedniju i transparentniju državu.

Toliko, hvala vam lijepo.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Zahvaljujem gospodine Kuniću.

BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO

POŠTIDANI		28-10-2011	
Broj lista	Broj lista	Broj lista	Broj lista
01,02	01	1023	2/11

PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE
Privremena zajednička komisija oba doma za sprovođenje
presude Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu u predmetu
„Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine“

Nermin Purić, član Komisije

Sarajevo, 26.10.2011. godine

PREDSJEDAVAJUĆEM PRIVREMENE
ZAJEDNIČKE KOMISIJE
G-dinu Šefiku Džaferoviću

PREDMET: Mišljenja i prijedlozi DNZ BiH o načinu provođenja presude
Evropskog suda za ljudska prava u predmetu „Sejdić i Finci v. BiH“

Poštovani,

Na temelju zaključaka Privremene zajedničke komisije oba doma za provođenje presude Evropskog suda za ljudska prava u predmetu Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine sa sjednice održane 18.10.2011. godine dostavljam Vam mišljenja i prijedloge Demokratske narodne zajednice BiH u vezi sa načinima implementacije presude Evropskog suda za ljudska prava.

S poštovanjem,

Nermin Purić, DNZ BiH
Nermin Purić

Mišljenja i prijedlozi DNZ BiH o načinu provođenja presude Evropskog suda za ljudska prava u predmetu „Sejdić i Finci v. BiH“

Demokratska narodna zajednica Bosne i Hercegovine je u potpunosti svjesna izazova koji se nalaze pred Bosnom i Hercegovinom na njenom putu ka punom integrisanju u sistem demokratskih vrijednosti zemalja organiziranih u zajednicu evropskih zemalja - Evropsku uniju.

Isto tako, svjesni smo aktuelnog političkog i društvenog realiteta u Bosni i Hercegovini koja je, nažalost, već dvije decenije od početka tranzicijskog procesa u ovom dijelu Evrope ostala praktično na početku, zarobljena u nacionalističkim konceptima s početka devedestih godina 20. stoljeća i istovremeno suočena sa sve većom potrebom istinskih reformi i hvatanja koraka sa zemljama iz njenog neposrednog okruženja na putu integracija u Evropsku uniju.

Jedan od mnogobrojnih izazova koji se nalazi na putu Bosne i Hercegovine ka Evropskoj uniji svakako je i ispunjavanje obaveza koje Bosna i Hercegovina ima kao članica evropskih i međunarodnih asocijacija i organizacija.

Iz tog konteksta prozilazi i obaveza koju Bosna i Hercegovina ima u pogledu provođenja presuda Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu na što se obavezala prilikom stupanja u punopravno članstvo u Vijeću Evrope.

I bez presude Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu u slučaju Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine bilo je jasno da u Bosni i Hercegovini svi njeni građani nisu u potpunosti ravnopravni a presuda Evropskog suda u Strazburu konačno je i formalno potvrdila ono što je u Bosni i Hercegovini bilo poznato.

Naravno, svjesni smo i istorijskog i političkog trenutka u kojem je postavljen temelj sadašnje političke organizacije države koji je prepoznao tri glavne etničke skupine u Bosni i Hercegovini i koji je, nastojeći sačuvati minimum povjerenja unutar istih, uzeo sebi za pravo da jednu kategoriju građana BiH, u tadašnjim sveukupnim odnosima u BiH manje važnu potisne u drug plan, a da u prvi plan istakne međusobne odnose konstitutivnih naroda Srba, Bošnjaka i Hrvata.

U današnjem, pak, istorijskom i političkom trenutku i u situaciji kada se Bosna i Hercegovina nalazi na raskrsnici između pune integracije u zajednicu razvijenih evropskih zemalja ili, s druge strane, zaostajanja u svim tim procesima, smatramo da je sazrijelo vrijeme da se pitanju ravnopravnosti svih građana u Bosni i Hercegovini posveti dužna pažnja.

Stoga Demokratska narodna zajednica BiH smatra da je krajnje vrijeme za puno integrisanje svih građana Bosne i Hercegovine u politički i pravni sistem zemlje i dokidanje svih neravnopravnosti i nejednakosti građana BiH.

Bosna i Hercegovina mora biti izgrađena kao zdravo demokratsko društvo, zasnovano na principima tolerancije i razumijevanja koje je uređeno prema volji svih njenih građana izraženoj kroz demokratske procese i procedure koje važe u savremenim demokracijama. Pritom se u Bosni i Hercegovini trebaju cijeliti i njegovati dijalog, suživot i pomirenje njenih građana te zajednički rad na dobrobiti svih građana ove zemlje, bez izuzetaka.

U tom pravcu, mišljenja smo, treba ići i proces izmjena i prilagođavanja ustavnih rješenja u Bosni i Hercegovini kada govorimo o provedbi presude Evropskog suda za ljudska prava u slučaju Sejdić i Finci protiv BiH a koja ima za cilj otklanjanje prepreka koje trenutno

onemogućavaju da se pripadnici nacionalnih manjina i ostali građani kandiduju na izborima za Dom naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine i na izborima za Predsjedništvo Bosne i Hercegovine.

Stim u vezi, iznosimo naše viđenje načina za implementaciju predmetne presude Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu.

Dom naroda Bosne i Hercegovine

Presudom Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu u predmetu Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine evidentirana je povreda odredaba Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda posebno u vezi sa nemogućnošću aplikanta da se kandiduju za Dom naroda Bosne i Hercegovine i na izborima za Predsjedništvo Bosne i Hercegovine.

Prema rješenjima koja su trenutno na snazi u Bosni i Hercegovini, Ustav BiH i Izborni zakon Bosne i Hercegovine ne omogućavaju pripadnicima nacionalnih manjina niti ostalim građanima da učestvuju na izborima za Dom naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.

Rješenje ovoga pitanja DNZ BiH vidi na način da se izmijene ustavna rješenja i odredbe izbornog zakona u dijelu koji propisuje broj članova Doma naroda te da se na taj način omogući odgovarajuća zastupljenost i građana koji ne pripadaju konstitutivnim narodima. U tom smislu moguće su dvije varijante rješenja.

Prva varijanta podrazumijeva donošenje odgovarajućih odluka o povećanju broja delegata u Domu naroda na način da se uz sadašnjih 15 delegata (5 Srba, 5 Bošnjaka i 5 Hrvata) biraju i tri (3) delegata iz reda građana koji ne pripadaju konstitutivnim narodima.

Dakle, Dom naroda bi u toj varijanti brojao 18 delegata od kojih bi jedna trećina bila birana iz Republike Srpske, a dvije trećine iz Federacije Bosne i Hercegovine.

Ovo predstavlja krajnje racionalnu varijantu zato što se zadržava sadašnje stanje i daje mogućnost izbora i građanima koji ne pripadaju niti jednom od konstitutivnih naroda.

Druga varijanta koja je po našem sudu optimalnija jeste povećanje broja delegata u Domu naroda na 26, od kojih bi po sedam (7) bilo iz reda konstitutivnih naroda, a pet (5) iz reda građana koji ne pripadaju konstitutivnim narodima. Jedna trećina delegata bi bila birana iz Republike Srpske, a dvije trećine iz Federacije Bosne i Hercegovine.

Iako je ova varijanta nešto neracionalnija po pitanju povećanja broja delegata u odnosu na prvu varijantu, ona ipak ima svoje prednosti koje se prije svega ogledaju u mogućnosti boljeg zahvatanja političkog spektra u Bosni i Hercegovini, odnosno omogućuje većem broju različitih političkih partija da učestvuju u kandidiranju i izboru delegata u Dom naroda.

I u prvoj i u drugoj varijanti Dom naroda bi imao predsjedavajućeg i tri zamjenika koji bi bili iz različitih konstitutivnih naroda, odnosno građana koji ne pripadaju konstitutivnim narodima i isti bi se smjenjivali na mjestu predsjedavajućeg po sistemu rotacije svakih 12 mjeseci. Ova obaveza bi bila predviđena i za Zastupnički dom.

Pripadnost određenom konstitutivnom narodu ili ostalima određivala bi se uvidom u izjašnjenje kandidata prilikom popunjavanja kandidatskih obrazaca kod Centralne izborne komisije BiH na proteklim izborima za isti ili neki drugi nivo vlasti a sve sa ciljem da se pojedinac ne može različito izjasniti na dva uzastopna izborna ciklusa i tako zloupotrijebiti gore navedene odredbe.

Ukoliko kandidat nije učestvovao na proteklim izborima za isti ili neki drugi nivo vlasti, onda ovo vrijedi za prve izbore prije toga, ili ako kandidat upće nije ranije učestvovao na izborima onda će se dokazivanje pripadnosti dokazati odgovarajućom ispravom na kojoj postoji informacija o načinu nacionalnog izjašnjavanja kandidata.

Predsjedništvo Bosne i Hercegovine

Pitanje provedbe dijela presude koji se odnosi na Predsjedništvo Bosne i Hercegovine je znatno kompliciranije u odnosu na Dom naroda prije svega iz razloga što je potrebna mnogo veća politička volja za promjene dosadašnjeg načina izbora članova Predsjedništva Bosne i Hercegovine.

Institucija kolektivnog šefa države koju sada imamo u Bosni i Hercegovini je neracionalna, neefikasna i za savremene demokratske tokove prevaziđena. Naravno, svjesni smo u potpunosti namjere prilikom uspostavljanja ovakvog sistema, ali smo isto tako svjesni i neefikasnosti tog sistema što je posebno kuliminiralo u posljednja dva izborna ciklusa kada ovakav način izbora članova Predsjedništva Bosne i Hercegovine nije postigao svoj osnovni cilj odnosno kada nije postignuta puna, istinska zastupljenost konstitutivnih naroda Srba, Bošnjaka i Hrvata u Predsjedništvu Bose i Hercegovine.

Stoga Demokratska narodna zajednica Bosne i Hercegovine smatra da ovom pitanju treba posvetiti mnogo pažnje, posebno u pogledu racionalizacije i izbora, ali i funkcioniranja Predsjedništva Bosne i Hercegovine.

Pristupi koji zagovaraju jednostavno povećavanje broja članova Predsjedništva Bosne i Hercegovine sa sadašnja tri koji dolaze iz konstitutivnih naroda na četiri pridodavanjem jednog člana koji nije iz konstitutivnih naroda smatramo, najblaže rečeno, neracionalnim.

Umjesto povećavanjem broja članova Predsjedništva sa tri na četiri uz neposredan izbor, smatramo da bi se ovo pitanje moglo racionalnije riješiti u najmanje dvije varijante.

Prva varijanta predstavlja neposredan izbor jednog predsjednika na nivou Bosne i Hercegovine koji bi se birao na području cijele države na mandat od četiri godine uz obavezu da svaki put dolazi iz reda drugog konstitutivnog naroda, odnosno iz reda ostalih, te uz ograničenje izbora jedne osobe na najviše dva mandata. Naravno, ovlaštenja ovako izabranog Predsjednika BiH bila bi značajno reducirana i svedena na protokolarni nivo.

Smatramo da bi ovaj pristup bio snažan integrativni faktor u Bosni i Hercegovini, jer bi se na taj način osiguralo da kandidati za Predsjednika Bosne i Hercegovine vode kampanju na području cijele BiH, da nastoje da njihov politički program bude

prihvatljiv svim građanima ove zemlje, a istovremeno bi zaštitio interese konstitutivnih naroda i ostalih, jer bi osigurao da mogućnost kandidiranja za Predsjednika BiH bude svima dostupna.

Naravno, svjesni smo da se ovdje radi o idealnoj varijanti koja podrazumijeva političku volju i opredjeljenje ka racionalizaciji funkcioniranja institucije Predsjedništva Bosne i Hercegovine i njenog jasnog definiranja u Ustavu BiH. Svjesni smo, također, i određenih ograničenja za takav jedan pristup u sadašnjoj konstelaciji odnosa u Bosni i Hercegovini.

Druga varijanta kojoj smo skloni jeste posredan izbor Predsjednika BiH u Zastupničkom domu Parlamentarne skupštine BiH iz reda zastupnika, uz osiguranje odgovarajućeg učešća i Doma naroda u ovom procesu.

Po ovom prijedlogu birao bi se Predsjednik BiH na mandat od 12 mjeseci na način da svaki naredni ne može biti iz istog konstitutivnog naroda, niti iz reda građana koji ne pripadaju konstitutivnim narodima, a birali bi se po redoslijedu koji bi bio definiran Izbornim zakonom BiH.

Nadležnosti tako biranog Predsjednika BiH bile bi svedene na protokolarni nivo, a godišnji izbor bi garantirao da na čelu države u toku jednog mandata Parlamentarne skupštine BiH budu zastupljena sva tri konstitutivna naroda, kao i građani koji ne pripadaju jednom od konstitutivnih naroda.

Članovi Predsjedništva koji bi bili izabrani na ovaj način imali bi i odgovarajući legitimitet budući da se radi o predstavnicima izabranim od građana na neposrednim izborima. Isto tako, procedura izbora Predsjednika BiH bi bila znatno racionalizirana, a budući da bi tu funkciju obnašala jedna osoba, sama funkcija predsjednika države bila bi korak naprijed u procesu racionalizacije funkcioniranja institucija na nivou Bosne i Hercegovine.

Rezime

Demokratska narodna zajednica BiH ne spori potrebu što hitnije provedbe presude Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu u predmetu Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine, tim prije što je provedba presuda Evropskog suda za ljudska prava obaveza koju je Bosna i Hercegovina preuzela prilikom stupanja u članstvo Vijeća Evrope.

DNZ BiH je duboko svjesna aktuelnog društvenog i političkog realiteta u Bosni i Hercegovini, ali i snažno opredijeljena ka ispunjavanju obaveza koje Bosna i Hercegovina ima na svome putu ka članstvu u Evropskoj uniji koja za Bosnu i Hercegovinu predstavlja garanciju mira, stabilnosti i ekonomskog napretka prijeko potrebnog ovoj zemlji.

U tom kontekstu DNZ BiH želi dati svoj najveći mogući doprinos izgradnji političkog sistema u Bosni i Hercegovini koji će imati kapaciteta da odgovori na izazove koje za sobom nose integracioni procesi u kojima se BiH nalazi, ali i na izazove koje pred Bosnu i Hercegovinu postavljaju procesi koji se dešavaju na globalnom nivou.

Puna provedba presude Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu u predmetu Sejdić i Finci protiv BiH predstavljala bi značajan napredak u vladavini prava u Bosni i Hercegovini i u procesu pune integracije svih građana BiH u društvene i političke procese u zemlji.

DNZ BiH provedbu presude Evropskog suda za ljudska prava posmatra u dva dijela: u odnosu na Dom naroda i u odnosu na Predsjedništvo Bosne i Hercegovine.

Otklanjanje nejednakosti građana u pogledu kandidovanja za Dom naroda vidimo u jednostavnom povećanju broja izaslanika u Domu naroda na način da se osigura zastupljenost i predstavnika građana koji ne pripadaju jednom od konstitutivnih naroda. U tom kontekstu skloni smo razmotriti dvije varijante.

Po prvoj varijanti bi se sadašnjem broju delegata u Domu naroda iz reda konstitutivnih naroda dodala još tri delegata iz reda građana koji ne pripadaju konstitutivnim narodima i to jedan sa prostora Republike Srpske i dva sa prostora Federacije Bosne i Hercegovine, izabrani od strane odgovorajućih predstavnika u Vijeću naroda Republike Srpske, odnosno Domu naroda Parlamenta Federacije BiH. Ova varijanta je po našem mišljenju u ovom momentu racionalna.

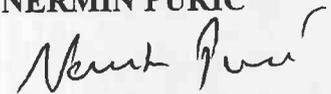
U drugoj varijanti Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH brojao bi 26 delegata i to po 7 iz reda konstitutivnih naroda i 5 iz reda građana koji ne pripadaju konstitutivnim narodima. Iako je ova varijanta neracionalnija u smislu povećanja trškova funkcioniranja Doma naroda, ima svoje opravdanje u obuhvatanju šireg političkog spektra u procesu izbora delegata u Dom naroda.

Kada je u pitanju Predsjedništvo BiH, DNZ BiH je mišljenja da bi neposredan izbor jednog predsjednika BiH na teritoriju cijele države po principu da svaki novi mandat pripada drugom konstitutivnom narodu ili redu građana koji ne pripadaju konstitutivnim narodima, na mandat od četiri godine i ograničenje broja mandata bio snažan integrativni faktor u Bosni i Hercegovini. Ovo, naravno, podrazumijeva i određena smanjenja ovlasti i nadležnosti i svođenje funkcije predsjednika na protokolarni nivo.

Kako je ova varijanta u ovom trenutku u Bosni i Hercegovini manje izvjesna, DNZ BiH smatra optimalnom varijantom posredan izbor Predsjednika BiH u Zastupničkom domu Parlamentarne skupštine BiH na mandat od 12 mjeseci na način da se osigura da u toku jednog mandata Parlamentarne skupštine BiH na čelu države budu predstavnici sva tri konstitutivna naroda, kao i predstavnik građana koji ne pripadaju konstitutivnim narodima.

Ovlasti ovako biranog Predsjednika BiH bile bi znatno reducirane i svedene na protokolarni nivo sa ciljem postizanja efikasnosti i racionalnosti u funkcioniranju ove institucije.

NERMIN PURIĆ

Sarajevo, 25. listopada 2011. godine

28 10 2011

BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO

PRILJENI:	28-10-2011		
DRŽAVNA UPRAVA	POSREDOVANJE	BRANJE	DRUGI
POSREDOVANJE	POSREDOVANJE	POSREDOVANJE	POSREDOVANJE
01.02	01-1083-5/M		

N/r gosp. Šefik Džaferović,
Predsjedavajući privremenog zajedničkog povjerenstva

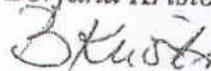
Predmet ; Prijedlog HDZ BiH po pitanju načina implementacije presude
Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu u predmetu Sejdić i Finci
protiv Bosne i Hercegovine,

Poštovani,

Sukladno donesenim zaključcima privremenog zajedničkog povjerenstva oba doma
za provedbu presude Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu u predmetu
Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine od 18. listopada 2011. godine u prilogu
Vam dostavljam prijedlog Hrvatske demokratske zajednice BiH.

S osobitim poštovanjem,

Borjana Krišto

Član privremenog zajedničkog povjerenstva oba doma za provedbu presude
Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu u predmetu Sejdić i Finci protiv
Bosne i Hercegovine.

Amandmani na Ustav Bosne i Hercegovine za provedbu presude Europskog suda za ljudska prava u Strasbourgu u predmetu Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine

- *Opredijeljeni za provedbu presude Europskog suda za ljudska prava u Strasbourgu u temelju apelacije Sejdić i Finci,*
- *Zalažući se za Bosnu i Hercegovinu državu tri ravnopravna konstitutivna naroda u kojoj će se jamčiti građanska prava svim njenim građanima, kako pripadnicima konstitutivnih naroda tako i onima koji se ne izjašnjavaju kao pripadnici konstitutivnih naroda ili su pripadnici nacionalnim manjina (u daljem tekstu: Ostali),*
- *Svjesni da Ustav Bosne i Hercegovine (Aneks 4. Daytonskog mirovnog sporazuma) sadrži i druge diskriminatorne odredbe osim onih koje je presudom utvrdio Europski sud za ljudska prava temeljem apelacije Sejdić i Finci,*
- *HDZ BiH, predlaže da se presuda provede ugrađujući u Ustav Bosne i Hercegovine amandmane koji se odnose na izbor Doma naroda BiH i Predsjedništvo BiH na sljedeći način:*

AMANDMAN II

Dom naroda

Dom naroda sastoji se od 48 izaslanika.

Iz Federacije BiH bira se dvije trećine, a iz Republike Srpske jedna trećina izaslanika.

Iz Federacije BiH bira se 14 Hrvata, 14 Bošnjaka, dva Srbina i dva predstavnika onih koje se ne izjašnjavaju kao pripadnici jednog od konstitutivnih naroda.

Iz Republike Srpske bira se 13 Srba, jedan Hrvat, jedan Bošnjak i jedan predstavnik onih koji se ne izjašnjavaju kao pripadnici jednog od konstitutivnih naroda.

Petnaest članova predstavljaju Hrvate, petnaest Bošnjake i petnaest Srbe, a tri predstavljaju one građane koji se ne izjašnjavaju kao pripadnici jednog od konstitutivnih naroda.

Nominirane hrvatske, bošnjačke i srpske izaslanike iz Federacije BiH biraju hrvatski, bošnjački odnosno srpski izaslanici Doma naroda Parlamenta Federacije BiH, a nominirane kandidate iz reda onih koji se ne izjašnjavaju kao pripadnici jednog od konstitutivnih naroda izaslanici iz reda Ostalih u Domu naroda Parlamenta Federacije BiH.

Dom naroda Parlamenta Federacije BiH konstituiraju svi zastupnici izabrani u kantonalne skupštine u Federaciji BiH na način da se utemeljuju ad hoc sazivi konstitutivnih naroda i sazivi ostalih pri čemu svaki saziv konstitutivnog naroda i saziv ostalih između sebe izabiru odgovarajući broj izaslanika svog naroda u Dom naroda Parlamenta Federacije BiH.

Nominirane hrvatske, bošnjačke i srpske izaslanike iz Republike Srpske biraju hrvatski, bošnjački, odnosno srpski izaslanici Vijeća naroda Republike Srpske, a kandidata iz reda onih koji se ne izjašnjavaju kao pripadnici jednog od konstitutivnih naroda, izaslanici iz reda ostalih u Vijeću naroda Republike Srpske.

Vijeće naroda Republike Srpske konstituiraju svi zastupnici izabrani u Narodnu skupštinu Republike Srpske na način da se utemeljuju ad hoc sazivi konstitutivnih naroda i saziv ostalih pri čemu svaki saziv konstitutivnog naroda i saziv ostalih izabiru odgovarajući broj izaslanika svog naroda u Vijeće naroda Republike Srpske.

Za slučaj nedostajućeg broja onih koji u entitetima konstituiraju ad hoc sazive konstitutivnih naroda i saziv ostalih pitanje će se riješiti izbornim zakonom.

Kvorum u Domu naroda čini 28 članova, s tim da je nazočno najmanje devet hrvatskih, devet bošnjačkih i devet srpskih izaslanika.

Amandman III

Članak V Predsjedništvo mijenja se i glasi:

Bosna i Hercegovina ima Predsjedništvo koje se sastoji od tri člana od kojih se jedan bira iz Republike Srpske i dva iz Federacije Bosne i Hercegovine.

1. Izbor i trajanje mandata
 - a. Članove Predsjedništva Bosne i Hercegovine bira Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine iz reda izabranih zastupnika Zastupničkog doma PS BiH.
 - b. Svaki zastupnik, klub zastupnika ili grupa zastupnika u Zastupničkom domu mogu kandidirati po jednog kandidata za člana Predsjedništva.
 - c. Prijedlozi kandidata upućuju se Domu naroda Parlamentarne skupštine BiH
 - d. Dom naroda razmatra dostavljene prijedloge i utvrđuje zajedničku listu tri kandidata većinom glasova ukupnog broja izabranih izaslanika Doma koja uključuje većinu glasova izabranih izaslanika u svakom Klubu konstitutivnih naroda.
 - e. Utvrđena zajednička lista upućuje se u Zastupnički dom na potvrđivanje.
 - f. Zastupnički dom se izjašnjava o zajedničkoj listi.
 - g. Ukoliko Zastupnički dom ne potvrdi zajedničku listu postupak kandidiranja i izbora se ponavlja.
 - h. U slučaju da i u drugom krugu Zastupnički dom ne potvrdi zajedničku listu, smatra se da su izabrani kandidati sa zajedničke liste koju je utvrdio Dom naroda.
 - i. Činom davanja i potpisivanja svečane izjave članovi Predsjedništva preuzimaju dužnost.
 - j. Članovi Predsjedništva će donijeti Poslovnik o radu kojim će urediti sva pitanja vezana za sazivanje, konstituiranje, predsjedavanje i rad Predsjedništva.
 - k. Mandat članova Predsjedništva traje četiri godine,
 - l. Svako upražnjeno mjesto u Predsjedništvu popunjavati će se po istoj proceduri po kojoj se biraju članovi Predsjedništva u roku od 30 dana od dana upražnjenja pozicije. Ukoliko se najkasnije u roku od 60 dana ne popuni upražnjena pozicija, prestaje mandat i preostalih članova Predsjedništva, te se postupak izbora svih članova Predsjedništva ponavlja sukladno ovom Ustavu.

Postoji i opcija izravnog izbora članova Predsjedništva

HDZ BiH je razrađivao i ovu opciju izbora članova Predsjedništva Bosne i Hercegovine, ali ona bi svakako zahtijevala puno veće intervencije u Ustav Bosne i Hercegovine, Ustave entiteta i Izborni zakon Bosne i Hercegovine. Izravan izbor članova Predsjedništva kao što je sada slučaj ne osigurava nužno potrebnu ravnotežu između tri konstitutivna naroda i Ostalih.

Amandman IV

Odluke u Domu naroda donose se natpolovičnom većinom glasova nazočnih i koji glasuju, a ta većina mora uključivati i natpolovičnu većinu iz svakog kluba konstitutivnih naroda koji su nazočni i koji glasuju.

NAPOMENA: ove prijedloge je potrebno u normativno-pravnom smislu prilagoditi kao i u cjelokupnom tekstu Ustava Bosne i Hercegovine izvršiti nužne prilagodbe te posebno dodati amandman kojim će se precizirati u kojem roku se moraju uskladiti entitetski ustavi sa Ustavom Bosne i Hercegovine.

ZAKLJUČAK

Ovi prijedlozi se odnose isključivo na provedbu presude Europskog suda za ljudska prava. HDZ BiH stoji na stajalištu koje je i inače u svim dosadašnjim pregovorima zastupao da treba donijeti novi Ustav Bosne i Hercegovine koji će ovu zemlju učiniti stabilnom i prosperitetnom i u kojoj će sva tri konstitutivna naroda i svi građani biti ravnopravni i koji će uključivati i novu administrativno teritorijalnu organizaciju koja svakako podrazumijeva više od dvije federalne jedinice, a cijenimo da bi najoptimalnije rješenje za Bosnu i Hercegovinu bilo četiri federalne jedinice.

Sarajevo, 25. listopada 2011. godine

**Predsjednica kluba hrvatskog naroda
u Domu naroda PS BiH i član
privremenog zajedničkog
Povjerenstva oba doma PS BiH**

Borjana Krišto

**БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ПАРЛАМЕНТАРНА СКУПШТИНА
ДОМ НАРОДА**

Крстан Симић

18-11-2011

01,02-01-1083-11/M

Сарајево, 18.11.2011.

**ПРИВРЕМЕНА ЗАЈЕДНИЧКА КОМИСИЈА ОБА ДОМА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ
ПРЕСУДЕ ЕВРОПСКОГ СУДА ЗА ЉУДСКА ПРАВА У СТРАЗБУРУ
У ПРЕДМЕТУ СЕЈДИЋ И ФИНЦИ ПРОТИВ БИХ**

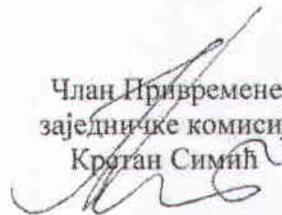
ПРЕДМЕТ: Предлог амандмана на Устав БиХ у циљу спровођења пресуде Европског суда за људска права у Стразбуру у предмету Сејдић и Финци против БиХ

Поштовани,

У прилогу дописа достављам Вам Предлог амандмана на Устав БиХ у циљу спровођења пресуде Европског суда за људска права у Стразбуру у предмету Сејдић и Финци против БиХ.

С поштовањем,

Члан Привремене
заједничке комисије
Крстан Симић

На основу члана X.1. Устава Босне и Херцеговине (Анех 4. Општег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини), Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине на __. сједници Представничког дома, одржаној __. 2011. године и __. сједници Дома народа, одржаној __. 2011. године, донијела је

Амандман II на Устав Босне и Херцеговине

У члану IV. „Парламентарна скупштина“, став 1. „Дом народа“, мијења се и гласи:

„1. Дом народа

Дом народа састоји се од 18 делегата, од којих су двије трећине из Федерације (пет Хрвата и пет Бошњака), два из реда националних мањина и национално неопредјељених грађана Босне и Херцеговине и једна трећина из Републике Српске.“.

У члану IV. став 1. тачка б) мијења се и гласи: „б) Десет чланова Дома народа чине кворум, под условом да су присутна најмање три бошњачка, три српска и три хрватска делегата и један делегат из реда националних мањина и национално неопредјељених грађана Босне и Херцеговине.“.

У члану IV. став 3. „Процедура“, тачка б) мијења се и гласи: „б) Сваки дом ће већином гласова усвојити свој пословник о раду и међу својим члановима изабрати једног са територије Републике Српске и два с територије Федерације за предједавајућег и замјенике предједавајућег, с тим да изабрани чланови не могу бити припадници истог народа. Мјесто предједавајућег ће се ротирати између изабраних чланова.“.

У члану IV. став 3. тачка г) мијења се и гласи: „Дом народа се може распустити одлуком Предсједништва или самог Дома, под условом да је одлука Дома о распуштању донијета већином која укључује већину делегата из реда најмање два народа, бошњачког, хрватског или српског, и два припадника националних мањина и национално неопредјељених грађана Босне и Херцеговине.“.

Амандман III на Устав Босне и Херцеговине

У члану V. „Предсједништво“, текст: „Предсједништво Босне и Херцеговине се састоји од три члана: једног Бошњака и једног Хрвата, који се бирају непосредно са територије Федерације, и једног Србина, који се бира непосредно са територије Републике Српске.“, мијења се и гласи: „Предсједништво Босне и Херцеговине се састоји од

три члана, од којих се два бирају непосредно с територије Федерације, а један непосредно с територије Републике Српске.

У члану V. став 2. „Процедура“, тачка д), мијења се и гласи: „Члан Предсједништва који се противи одлуци може да прогласи да је одлука Предсједништва деструктивна по витални интерес ентитета на чијој је територији он изабран, с тим да то мора учинити у року од три дана од дана када је одлука усвојена. Таква одлука ће се одмах упутити Народној скупштини Републике Српске, уколико је такву изјаву дао члан са територије Републике Српске, односно одговарајућем клубу делегата у Дому народа Парламентарне Скупштине Босне и Херцеговине и одговарајућем клубу делегата у Дому народа Парламента Федерације Босне и Херцеговине, уколико су такву изјаву дали чланови са територије Федерације Босне и Херцеговине. Уколико изјаву потврди двотрећинска већина у тим органима у року од десет дана након достављања одлуке, оспорена одлука Предсједништва неће ступити на снагу.“.

Амандмани II., и III. на Устав Босне и Херцеговине ступају на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику БиХ“.

Предсједавајући
Представничког дома
Парламентарне скупштине
Босне и Херцеговине

Предсједавајући
Дома народа
Парламентарне скупштине
Босне и Херцеговине

Broj: 06/4-50-1-61-SI/11
Sarajevo, 02.11.2011. godine

06/4-50-1-61-SI/11

**PRIVREMENA ZAJEDNIČKA KOMISIJA OBA DOMA ZA SPROVOĐENJE
PREUSUDE EVROPSKOG SUDA ZA LJUDSKA PRAVA U STRAZBURU U
PREDMETU SEJDIĆ I FINCI PROTIV BOSNE I HERCEGOVINE**

PREDMET: Prijedlog amandmana na Ustav Bosne i Hercegovine u cilju sprovođenja
presude Evropskog suda za ljudska prava u Starzburu u predmetu
Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine

Poštovani,

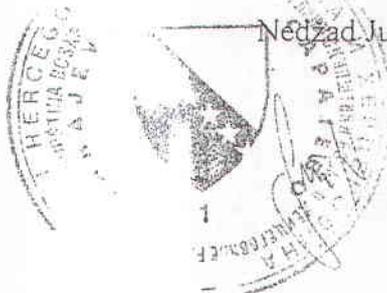
Vijeća nacionalnih manjina Bosne i Hercegovine zahvaljuje se Privremenoj zajedničkoj komisiji oba doma u sprovođenju presude Evropskog suda za ljudska prava u Starzburu u predmetu Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine, na uključenju u rad predstavnika Vijeća nacionalnih manjina Bosne i Hercegovine.

U prilogu dostavljamo Prijedlog amandmana na Ustav Bosne i Hercegovine, a u cilju sprovođenja presude Evropskog suda za ljudska prava u Starzburu u predmetu Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine, a koje je Vijeće nacionalnih manjina Bosne i Hercegovine, u saradnji sa entitetskim vijećima, dostavilo 22.03.2010.godine Radnoj grupi Vijeća ministara za provođenje Akcionog plana za izvršenje presude Evropskog suda za ljudska prava u Starzburu.

S poštovanjem,

Predsjedavajući Vijeća nacionalnih manjina BiH

Nedžad Jusić

Dostavljeno:

- naslovu
- a/a

Na osnovu člana X. 1. Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine na ____ sjednici Predstavničkog doma, održanoj ____ 2010. godine, i na ____ sjednici Doma naroda, održanoj ____ 2010. godine, donjela je

AMANDMAN II. NA USTAV BOSNE I HERCEGOVINE

- U preambuli Ustava Bosne i Hercegovine, iza riječi "konstitutivni narodi" briše se zagrada sa riječima " u zajednici sa ostalima" i dodaju sljedeće riječi:

" sa Albanacima, Crnogorcima, Česima, Italijanima, Jevrejima, Mađarima, Makedoncima, Nijemcima, Poljacima, Romima, Rumunima, Rusima, Rusinima, Slovacima, Slovenacima, Turcima, Ukrajincima".

Iakođe u preambuli Ustava Bosne i Hercegovine, iza riječi "građani" dodaju se riječi:

" nacionalno neopredjeljeni ".

- Amandman II. na Ustav Bosne i Hercegovine stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH", a primjenjivat će se od prvih narednih Opštih izbora u BiH.

I. USTAVNI OSNOV ZA USVAJANJE AMANDMANA NA USTAV BOSNE I HERCEGOVINE

Ustavni osnov za usvajanje Amandmana II. Na Ustav Bosne i Hercegovine sadržan je u članu X. stav 1. Ustava Bosne i Hercegovine koji glasi da "Ovaj Ustav može biti mjenjan i dopunjavan odlukom Parlamentarne skupštine BiH, koja uključuje dvotrećinsku većinu prisutnih i koji glasaju u Predstavničkom domu.

II. RAZLOZI ZA USVAJANJE AMANDMANA

Predloženi amandman otklanja diskriminaciju, jer činjenica da konstitutivnost tri naroda u Bosni i Hercegovini nije rezultirala i ravnopravnim položajem na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine ukazuje da određena ustavna rješenja treba uskladiti i sa odlukom Ustvanog suda Bosne i Hercegovine o ravnopravnosti sva tri naroda na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine, ali istovremeno primjeniti u cijelosti i Protokol br.12 Evropske konvencije o ljudskim pravima i osnovnim slobodama, kao i odluku Evropskog suda za ljudska prava u Starzburu o obaveznom učešću nacionalnih manjina, odnosno njihovoj mogućnosti da ravnopravno s drugima budu predstavljeni kako u izvršnoj tako i u zakonodavnoj vlasti.

III. OBRAZLOŽENJE PREDLOŽENIH RJEŠENJA

Predloženi amandman otklanja diskriminaciju, jer nacionalna manjina, u skladu sa Zakonom, o zaštiti pripadnika nacionalnih manjina, je dio stanovništva-državljana BiH koji ne pripadaju ni jednom od tri konstitutivna naroda, a sačinjavaju je ljudi istog ili sličnog etničkog porijekla, iste ili slične tradicije, običaja, vjerovanja, jezika, kulture i duhovnosti i bliske ili srodne povijesti i drugih obilježja. BiH štiti položaj i ravnopravnost pripadnika nacionalnih manjina: Albanaca, Crnogoraca, Čeha, Italijana, Jevreja, Mađara, Makedonaca, Nijemaca, Poljaka, Roma, Rumuna, Rusa, Rusina, Slovaka, Slovenaca, Turaka, Ukrajinaca.

Na osnovu člana X. 1. Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine na ___sjednici Predstavničkog doma, održanoj _____2010. godine, i na ___sjednici Doma naroda, održanoj___2010. godine, donjela je

**AMANDMAN III.
NA USTAV BOSNE I HERCEGOVINE**

U Ustavu Bosne i Hercegovine član IV. stav 1. mijenja se i glasi:

- " 1. Dom naroda

Dom naroda se sastoji od 19 delegata, pet Bošnjaka, pet Hrvata, pet Srba i četiri delegata iz reda nacionalnih manjina u Bosni i Hercegovini, koje predlaže Vijeće nacionalnih manjina BiH i to: dva iz Vijeća nacionalnih manjina Federacije Bosne i Hercegovine i dva iz Savjeta nacionalnih manjina Republike Srpske."

- Amandman III. na Ustav Bosne i Hercegovine stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH", a primjenjivat će se od prvih narednih Opštih izbora u BiH.

O B R A Z L O Ž E N J E

IV. USTAVNI OSNOV ZA USVAJANJE AMANDMANA NA USTAV BOSNE I HERCEGOVINE

Ustavni osnov za usvajanje Amandmana III. Na Ustav Bosne i Hercegovine sadržan je u članu X. stav 1. Ustava Bosne i Hercegovine koji glasi da "Ovaj Ustav može biti mjenjan i dopunjavan odlukom Parlamentarne skupštine BiH, koja uključuje dvotrećinsku većinu prisutnih i koji glasaju u Predstavničkom domu.

V. RAZLOZI ZA USVAJANJE AMANDMANA

Predloženi amandman otklanja diskriminaciju, jer činjenica da konstitutivnost tri naroda u Bosni i Hercegovini nije rezultirala i ravnopravnim položajem na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine ukazuje da određena ustavna rješenja treba uskladiti i sa odlukom Ustvanog suda Bosne i Hercegovine o ravnopravnosti sva tri naroda na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine, ali istovremeno primjeniti u cijelosti i Protokol br.12 Evropske konvencije o ljudskim pravima i osnovnim slobodama, kao i odluku Evropskog suda za ljudska prava u Starzburu o obaveznom učešću nacionalnih manjina, odnosno njihovoj mogućnosti da ravnopravno s drugima budu predstavljeni kako u izvršnoj tako i u zakonodavnoj vlasti.

VI. OBRAZLOŽENJE PREDLOŽENIH RJEŠENJA

Predloženi amandman osigurava mogućnost kandidovanja svih građana Bosne i Hercegovine za mjesto u Domu naroda Parlamentarne skupštine BiH bez obzira u kom dijelu zemlje žive. Predloženi amandman osigurava mogućnost svih građana BiH da glasaju za kandidata po svom izboru bez trenutnih sužavanja limitacije na kandidate iz reda samo jednog ili dva naroda.

Na osnovu člana X. 1. Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine na ___ sjednici Predstavničkog doma, održanoj _____ 2010. godine, i na ___ sjednici Doma naroda, održanoj _____ 2010. godine, donjela je

**AMANDMAN IV.
NA USTAV BOSNE I HERCEGOVINE**

U Ustavu Bosne i Hercegovine stav prvi člana V. mijenja se i glasi:

“ Predsjedništvo

Predsjedništvo Bosne i Hercegovine se sastoji od četiri člana: jednog Bošnjaka, jednog Hrvata, jednog Srbina i jednog člana iz reda nacionalnih manjina u Bosni i Hercegovini ili građanina Bosne i Hercegovine, koji je nacionalno neopredjeljen”.

- Amandman IV. na Ustav Bosne i Hercegovine stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u “Službenom glasniku BiH”, a primjenjivat će se od prvih narednih Opštih izbora u BiH.

O B R A Z L O Ž E N J E

VII. USTAVNI OSNOV ZA USVAJANJE AMANDMANA NA USTAV BOSNE I HERCEGOVINE

Ustavni osnov za usvajanje Amandmana IV. Na Ustav Bosne i Hercegovine sadržan je u članu X. stav 1. Ustava Bosne i Hercegovine koji glasi da "Ovaj Ustav može biti mjenjan i dopunjavan odlukom Parlamentarne skupštine BiH, koja uključuje dvotrećinsku većinu prisutnih i koji glasaju u Predstavničkom domu.

VIII. RAZLOZI ZA USVAJANJE AMANDMANA

Predloženi amandman otklanja diskriminaciju, jer činjenica da konstitutivnost tri naroda u Bosni i Hercegovini nije rezultirala i ravnopravnim položajem na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine ukazuje da određena ustavna rješenja treba uskladiti i sa odlukom Ustvanog suda Bosne i Hercegovine o ravnopravnosti sva tri naroda na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine, ali istovremeno primjeniti u cijelosti i Protokol br.12 Evropske konvencije o ljudskim pravima i osnovnim slobodama, kao i odluku Evropskog suda za ljudska prava u Starzburu o obaveznom učešću nacionalnih manjina, odnosno njihovoj mogućnosti da ravnopravno s drugima budu predstavljeni kako u izvršnoj tako i u zakonodavnoj vlasti.

IX. OBRAZLOŽENJE PREDLOŽENIH RJEŠENJA

Predloženi amandman osigurava mogućnost kandidovanja svih građana Bosne i Hercegovine za mjesto u Predsjedništvu BiH bez obzira u kom dijelu zemlje žive.

Predloženi amandman osigurava mogućnost svih građana BiH da glasaju za kandidata po svom izboru bez trenutnih sužavanja limitacije na kandidate iz reda samo jednog ili dva naroda.

Forum građana Tuzle

BOSNA I HERCEGOVINA
SARAJEVO

03-11-2011	
Broj opis	Broj priloga
01.02-50-13-1128-1/11	

PREDSJEDAVAJUĆEM PRIVREMENE ZAJEDNIČKE KOMISIJE
Gosp. Šefiku Džaferoviću

Predmet: Prijedlog Foruma građana Tuzle o načinu implementacije presude Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu u predmetu Sejdić i Finci protiv BiH, kao i odluke Ustavnog suda Bosne i Hercegovine o ravnopravnosti sva tri konstitutivna naroda na teritoriji cijele Bosne i Hercegovine

Poštovani,

U skladu sa zaključcima Privremene zajedničke komisije oba doma za sprovođenje presude Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu u predmetu Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine od 18.10.2011., dostavljam Vam prijedlog Foruma građana Tuzle o načinu implementacije Presude Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu, kao i odluke Ustavnog suda Bosne i Hercegovine o ravnopravnosti sva tri konstitutivna naroda na teritoriji cijele Bosne i Hercegovine.

S poštovanjem,

Sarajevo, 03.11.2011.

Vehid Šehić
Vehid Šehić

Na onovu člana X.I Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine na ___ sjednici Predstavničkog doma, održanoj _____ 20___ godine, i na ___ sjednici Doma naroda, održanoj _____ 20___ godine, donijela je

AMANDMAN II. NA USTAV BOSNE I HERCEGOVINE

Posljednji stav Preambule Ustava Bosne i Hercegovine mijenja se i glasi:

„Državljeni Bosne i Hercegovine, kao Bošnjaci, Hrvati i Srbi koji su konstitutivni narodi, nacionalne manjine i nacionalno neopredijeljeni, i kao građani, ovim utvrđuju Ustav Bosne i Hercegovine.“

AMANDMAN III. NA USTAV BOSNE I HERCEGOVINE

Član IV Ustava Bosne i Hercegovine, mijenja se i glasi:

„Član IV Skupština Bosne i Hercegovine

Skupštinu Bosne i Hercegovine čine Predstavnički dom i Dom naroda.

1. Predstavnički dom

Predstavnički dom ima 81 poslanika koji predstavljaju građane Bosne i Hercegovine, od kojih je 50 iz Federacije Bosne i Hercegovine, a 31 iz Republike Srpske.

- (a) Poslanici se biraju neposredno, tajnim glasanjem, na osnovu opšteg i jednakog biračkog prava, što se uređuje izbornim zakonom Bosne i Hercegovine.*
- (b) Konstitutivna sjednica Predstavničkog doma će se održati najkasnije u roku od 30 dana po objavi službenih rezultata izbora*
- (c) Radom Predstavničkog doma rukovode predsjedavajući i tri zamjenika predsjedavajućeg, od kojih jedan pripada parlamentarnoj manjini, na način uređen poslovníkom. Predsjedavajući i zamjenici predsjedavajućeg se mijenjaju na funkciji predsjedavajućeg svakih 12 mjeseci.*
- (d) Odluke u Predstavničkom domu se donose većinom glasova ukupnog broja poslanika, ukoliko Ustavom nije propisana kvalifikovana većina.*
- (e) Kvorum čini većina poslanika u Predstavničkom domu.*

2. Dom naroda

Dom naroda sastoji se od 31 delegata, od kojih je 17 iz Federacije Bosne i Hercegovine i to: 6 Bošnjaka, 6 Hrvata i 3 Srbina i 2 iz reda nacionalnih manjina i nacionalno neopredijeljenih, i 14 iz Republike Srpske, i to: 6 Srba, 3 Bošnjaka, 3 Hrvata i 2 iz reda nacionalnih manjina i nacionalno neopredijeljenih.

- a) Predložene delegate iz Federacije Bosne i Hercegovine biraju odgovarajući klubovi Doma naroda Federacije Bosne i Hercegovine, a delegate iz Republike Srpske po istom principu biraju odgovarajući klubovi Vijeća naroda Republike Srpske.*

- b) *Konstitutivna sjednica Doma naroda će se održati najkasnije u roku od 30 dana po objavi službenih rezultata izbora.*
- c) *Radom Doma naroda rukovode predsjedavajući i tri zamjenika predsjedavajućeg iz reda konstitutivnih naroda i nacionalnih manjina i nacionalno neopredijeljenih, na način određen Poslovníkom. Predsjedavajući i zamjenici predsjedavajućeg se mijenjaju na funkciji predsjedavajućeg svakih 12 mjeseci.*
- d) *U svrhu odlučivanja po pitanjima od vitalnog nacionalnog interesa delegati se organizuju u klubove delegata konstitutivnih naroda i delegata nacionalnih manjina i nacionalno neopredijeljenih.*
- e) *Kvorum za rad Doma naroda čini 17 delegata, s tim da je prisutno najmanje po 5 delegata iz reda svakog konstitutivnog naroda i 2 iz reda nacionalnih manjina i nacionalno neopredijeljenih, uključujući po jednu trećinu delegata sa teritorije oba entiteta.*
- f) *Odluke u Domu naroda se donose većinom glasova ukupnog broja delegata pod uslovom da za odluku glasa najmanje po jedna trećina od ukupnog broja delegata iz oba entiteta. Ukoliko ne bude postignuta potrebna većina, Dom naroda može formirati komisiju sastavljenu od delegata iz oba entiteta na paritetnoj osnovi koja će pokušati da pronađe kompromisno rješenje u roku od 5 dana. Ukoliko Dom naroda ne prihvati prijedlog komisije smatrat će se da odluka nije donesena.*
- g) *Ukoliko najmanje četiri delegata iz reda jednog konstitutivnog naroda u Domu naroda smatraju da se odlukom Skupštine Bosne i Hercegovine vrijeđa vitalni interes konstitutivnog naroda kojeg zastupaju, imaju pravo uložiti veto. U tom slučaju, Dom će formirati komisiju sastavljenu od po jednog delegata iz reda svakog konstitutivnog naroda, koja će nastojati da u roku od pet dana pronađe kompromisno rješenje. Ukoliko komisija ne pronađe kompromisno rješenje konsenzusom, ili ukoliko se za to rješenje ne izjasni većina prisutnih delegata iz reda svakog konstitutivnog naroda na sjednici Doma naroda, smatraće se da odluka nije usvojena.*
- h) *Ukoliko najmanje četiri delegata iz reda jednog konstitutivnog naroda stave veto na odluku Skupštine Bosne i Hercegovine zbog ugroženosti vitalnog nacionalnog interesa, a najmanje četiri delegata iz reda drugog konstitutivnog naroda se izričito izjavom izjasni protiv veta, Ustavni sud Bosne i Hercegovine će odlučivati o tome da li se sporna odluka odnosi na pitanje od vitalnog interesa konstitutivnog naroda. Ako većina sudija Ustavnog suda, koja uključuje dvoje sudija iz reda konstitutivnog naroda čiji delegati u Domu naroda su uložili veto, smatra da sporna odluka ne sadrži pitanje od vitalnog interesa konstitutivnog naroda, Dom naroda će donijeti odluku po redovnom postupku. U suprotnom, Dom naroda će donijeti odluku kako je propisano u tački g) ovog člana.*

3. Zajedničke odredbe

- (a) *Mandat poslanika i delegata traje 4 godine*
- (b) *Domovi su ravnopravni u odlučivanju. Sve odluke iz nadležnosti Skupštine Bosne i Hercegovine moraju biti usvojene u istovjetnom tekstu u oba doma.*
- (c) *Odluke Skupštine BiH stupaju na snagu osmog dana po objavljivanju u Službenom glasniku BiH, ukoliko zakonom drugačije nije određeno*
- (d) *Poslanici i delegati neće biti pozivani na krivičnu i građansku odgovornost za djela učinjena u vršenju svoje funkcije*

4. Nadležnosti

Skupština Bosne i Hercegovine:

- a) *Odlučuje o promjeni Ustava Bosne i Hercegovine*
- b) *Usvaja zakone, druge propise i opšte akte*
- c) *Usvaja budžet institucija Bosne i Hercegovine*

- d) *Odlučuje o ratifikaciji međunarodnih ugovora i sporazuma*
- e) *Usvaja sigurnosnu i odbrambenu strategiju Bosne i Hercegovine*
- f) *Bira Predsjednika i potpredsjednike Bosne i Hercegovine*
- g) *Imenuje Predsjednika i članove Savjeta ministara Bosne i Hercegovine i vrši kontrolu njihovog rada*
- h) *Bira sudije Ustavnog suda Bosne i Hercegovine*
- i) *Odlučuje o raspisivanju referenduma u skladu sa zakonom*
- j) *Vrši kontrolu rada obavještajno-bezbjednosnih službi*
- k) *Daje amnestiju za krivična djela u skladu sa zakonom*
- l) *Odlučuje o proglašavanju ratnog i vanrednog stanja*
- m) *Obavlja i druge poslove u skladu sa Ustavom i zakonom“*

AMANDMAN IV. NA USTAV BOSNE I HERCEGOVINE

Član V Ustava Bosne i Hercegovine, mijenja se i glasi:

„Član V Predsjednik i potpredsjednici Bosne i Hercegovine

Funkciju šefa države vrši Predsjednik Bosne i Hercegovine, a u slučajevima utvrđenim ovim Ustavom Predsjednik i tri potpredsjednika zajedno. Predsjednik i potpredsjednici dolaze iz reda konstitutivnih naroda, nacionalnih manjina i nacionalno neopredijeljenih. Predsjednik i potpredsjednici ne mogu biti iz jednog entiteta.

1. Izbor Predsjednika i potpredsjednika Bosne i Hercegovine

- a) *Kandidati za Predsjednika i potpredsjednike se biraju iz reda poslanika Predstavničkog doma Skupštine Bosne i Hercegovine. Kandidate za Predsjednika i potpredsjednike može predložiti najmanje 10% poslanika. Poslanik može učestvovati u predlaganju samo jednog kandidata.*
- b) *Klubovi delegata u Domu naroda se većinom glasova svojih članova opredjeljuju se za jednog kandidata iz reda svog konstitutivnog naroda kao i iz reda nacionalnih manjina i nacionalno neopredijeljenih. Utvrđena lista od 4 (četiri) kandidata dostavlja se Predstavničkom domu na potvrđivanje. Ukoliko Predstavnički dom ne potvrdi listu izjašnjavat će se pojedinačno o svakom kandidatu sa liste. Ukoliko neko od kandidata ne dobije potrebnu većinu u Predstavničkom domu, odgovarajući klub delegata u Domu naroda će, po ranije utvrđenoj proceduri, predložiti drugog kandidata o kome će se Predstavnički dom izjašnjavati. Predsjednik i potpredsjednici će biti izabrani u roku od 15 (petnaest) dana po konstituisanju Skupštine Bosne i Hercegovine.*
- c) *Izabrani kandidati za Predsjednika i potpredsjednike se mijenjaju na funkciji Predsjednika svakih 12 mjeseci u skladu sa redoslijedom utvrđenim na listi za izbor. Redoslijed na listi se utvrđuje žrijebanjem u Domu naroda prilikom formiranja liste. Mandat Predsjednika i potpredsjednika traje 4 (četiri) godine. Isto lice može biti birano na funkciju Predsjednika najviše 2 (dva) puta.*

2. Nadležnosti Predsjednika i potpredsjednika

Predsjednik Bosne i Hercegovine:

- a) *Predstavlja Bosnu i Hercegovinu.*

- b) *Proglašava ukazom zakone usvojene u Skupštini Bosne i Hercegovine.*
- c) *Potpisuje međunarodne ugovore i sporazume.*
- d) *Imenuje diplomatske predstavnike Bosne i Hercegovine na prijedlog Savjeta ministara u skladu sa zakonom.*
- e) *Saziva i rukovodi sjednicama Vrhovnog savjeta sigurnosti i odbrane BiH*
- f) *imenuje vojne i vojno-diplomatske predstavnike Bosne i Hercegovine u diplomatsko-konzularnim predstavništvima Bosne i Hercegovine, međunarodnim organizacijama i institucijama*
- g) *donosi odluku o strukuri Oružanih snaga u skladu sa zakonom*
- h) *imenuje nosioce najviših vojnih dužnosti u skladu sa zakonom*
- i) *Akredituje i prima strane diplomatske predstavnike u skladu sa zakonom.*
- j) *Može zatražiti sazivanje sjednice Savjeta ministara ili bilo kog doma Skupštine Bosne i Hercegovine i učestvovati u njihovom radu.*
- k) *Daje pomilovanje u skladu sa zakonom.“*

Ustavni osnov za usvajanje Amandmana II, III i IV na Ustav Bosne i Hercegovine sadržan je u članu X, stav 1, Ustava Bosne i Hercegovine, koji glasi da „Ovaj Ustav može biti mijenjan i dopunjan odlukom Parlamentarne skupštine BiH, koja uključuje dvotrećinsku većinu prisutnih i koji su glasali u Predstavničkom domu.

RAZLOZI ZA USVAJANJE AMANDMANA

Ustav Bosne i Hercegovine sadrži norme koje su diskriminatorne prema Ostalima ali i prema predstavnicima konstitutivnih naroda, zavisno od teritorije na kojoj žive. Time je on sam sebi proturječan, jer u članu II (tačke 1, 2 i 4) jamči ravnopravnost i zabranjuje diskriminaciju, te predviđa obavezu Bosne i Hercegovine da obezbijedi najviši međunarodni nivo zaštite ljudskih prava i sloboda, istovremeno dajući nadzakonsku snagu Evropskoj konvenciji o ljudskim pravima i osnovnim slobodama, dok istovremeno u članovima IV (tačka 1) i V (stav 1) oduzima pasivno biračko pravo Ostalima. Time se krše ljudska prava i slobode, a građani Bosne i Hercegovine, u zavisnosti od svoje nacionalne pripadnosti ili opredjeljenja, stavljaju u neravnopravan položaj. Ova činjenica po sebi obavezuje na usvajanje amandmana kojima će Ostali biti izjednačeni u pravima sa pripadnicima konstitutivnih naroda, posebno u pogledu ostvarivanja biračkog prava. Time bi Ustav Bosne i Hercegovine bio doveden u sklad sa Evropskom konvencijom o ljudskim pravima i osnovnim slobodama i Međunarodnim paktom o građanskim i političkim pravima, kao svojim integralnim dijelovima. Otklanjanje ove diskriminacije i priznavanje jednakosti svih državljana Bosne i Hercegovine u pravima i slobodama, u ovom slučaju političkim, doveli bi do priznavanja i praktične realizacije jedne civilizacijske tekovine – univerzalnosti ljudskih prava.

Dodatni razlog za usvajanje amandmana je presuda Sejdić-Finci kojom se utvrđuje da Ustav Bosne i Hercegovine sadrži diskriminatorne odredbe i da krši ljudska prava i slobode građana koji pripadaju Ostalima. Bosna i Hercegovina ima obavezu da otkloni diskriminaciju i sprovede ovu presudu, što ne može učiniti prije nego što izmijeni svoj ustav, jer se diskriminacija i kršenje ljudskih prava i sloboda nalaze u samom temelju ustavnog sistema – normativnom dijelu Ustava Bosne i Hercegovine.

Amandman I na Ustav Bosne i Hercegovine - Dom naroda

Član IV tačka 1. podtačke a) i b) se mijenjaju i glase:

„a) Dom naroda se sastoji od 32 delegata, od kojih Vijeće naroda Narodne skupštine Republike Srpske bira četiri Srbina, četiri Bošnjaka, četiri Hrvata i dva iz reda Ostalih; Doma naroda Parlamenta Federacije bira četiri Srbina, četiri Bošnjaka, četiri Hrvata i dva iz reda Ostalih, a Skupština Brčko distrikta BiH bira po jednog iz reda svakog konstitutivnog naroda i iz reda Ostalih.

b) Osamnaest članova Doma naroda sačinjava kvorum, pod uslovom da je prisutno najmanje pet srpskih, pet bošnjačkih, pet hrvatskih i tri delegata i reda Ostalih.“

Član IV tačka 3. podtačka b) mijenja se i glasi:

„b) Svaki Dom će većinom glasova usvojiti svoj poslovnik o radu i izabrati među svojim članovima jednog Srbina, jednog Bošnjaka, jednog Hrvata i jednog iz reda Ostalih za predsjedavajućeg i zamjenike predsjedavajućeg.“

Član IV tačka 3. podtačke e), f) i g) mijenjaju se i glase:

„e) Predložena odluka Parlamentarne skupštine može biti proglašena destruktivnom po vitalni interes bošnjačkog, hrvatskog ili srpskog naroda, odnosno po kolektivna prava Ostalih iz člana II/9.

ovog Ustava, većinom glasova iz redova bošnjačkih, hrvatskih ili srpskih delegata, odnosno iz reda Ostalih, izabраниh u skladu sa stavom 1, tačka (a). Za donošenje takve odluke bit će potrebna saglasnost Doma naroda, izglasana od strane većine bošnjačkih, većine hrvatskih, većine srpskih delegata i većine delegata iz reda Ostalih koji su prisutni i glasaju.

f) Kada većina bošnjačkih, hrvatskih ili srpskih delegata, odnosno delegata iz reda Ostalih, stavi primjedbu na pozivanje na tačku (e), predsjedavajući Doma naroda će odmah sazvati Zajedničku komisiju, koja se sastoji od sedam delegata, od kojih su po dva izabrana iz redova konstitutivnih naroda i jedan iz reda Ostalih, u cilju razrješenja tog pitanja. Ukoliko to Komisija ne uspije u roku od pet dana, predmet se upućuje Ustavnom sudu koji će po hitnom postupku preispitati proceduralnu ispravnost slučaja.

g) Dom naroda se može raspustiti odlukom Predsjednika ili samog Doma, pod uslovom da je odluka Doma o raspuštanju donijeta većinom koja uključuje natpolovičnu većinu delegata od ukupnog broja izabranih delegata.“

Образложење за усвајање овог амандмана

Амандман I задире у суштину забране дискриминације и једнакоправности свих конstitutivних народа и оних који се тако не осјећају у правном поретку БиХ. Тренутна уставна одредба утврђује да једну трећину чланова Дома народа бира Народна скупштина РС-а, а двије трећине Представнички дом Парламента ФБиХ са унапријед дефинираном националном припадношћу. Иако не постоји аутентично тумачење ове одредбе, вјероватно да је уставотворач, (ма ко он био) пошао од затеčenог стања, да на територији РС-а живе преteжно представници српског народа, а да је ФБиХ, ексклузивно хрватско-бошњаčka творевина. Међутим, овакво схватање је у великој мјери коригирано одлуком Уставног суда БиХ о конstitutivности народа чиме су изједначена права сваког конstitutivног народа на цијелој територији БиХ уз изостављање дефинирања и позције Осталих. Због тога се чини сасвим логичним да и један и други парламент, кроз тијела формирана након усвајања ове одлуке, одлучују равноправно о избору представника конstitutivних народа и Осталих у Дому народа Парламентарне скупштине БиХ при чему би оба тијела бирала једнак број представника у ово тијело. Образложење за овакво опредјелјење лежи и у чињеници да интереси појединих народа и националних мањина са различитих територија нису идентични, а да Дом народа мора бити мјесто у којем ће се моделирати сви интереси сваког народа. Пored овoga, неопходно је, имајући у виду позцију Брчко дистрикта БиХ, у процес посредних избора за Дом народа укључити и Скупштину Брчко дистрикта како би се „покрива“ територија цијеле државе у процес избора у Дом народа и тиме били заступљени интереси сваког конstitutivног народа на територији цијеле државе али и представника групе Остали.

Pored овoga би се повећао број чланова Дома народа, уз остављање истих надлежности које тај Дом тренутно има.

Кonaчно, ради остварења pune равноправности Осталих у процесу одлучивања и заштите колективних права, изједначено је учеšће припадника Осталих у овоме процесу са могућношћу заустављања законодавне procedure уколико би се овај клуб позвао на заштиту, не vitalних националних интереса, већ заштите колективних права. Разлика између ова два појма није суштинеке већ искључиво терминологишке природе јер се ради о истом корпусу права којима се користе конstitutivни народи – заштита колективних права уз другачије терминологишко одређење јер није могуће да Остали имају могућност позивања на vitalни национални интерес пошто се ради о, за претпоставити је, припадницима различитих националних мањина или оних који се не изјашњавају нити као представници конstitutivних народа нити као представници националних мањина, али могу дефинирати заједничке интересе кроз механизам заштите колективних права што би представљало кохезивни фактор за приближавање различитих група. Без могућности да клуб Осталих

participira na jednakim osnovama u procesu odlučivanja, uključujući i pravo veta do eventualne odluke Ustavnog suda BiH, ne bi se do kraja omogućila ravnopravna participacija ove grupe u vođenju države, a time niti u zaštiti njihovih prava, već bi praktično služili samo kao „dodatne ruke za glasanje“ u Domu naroda.

Važno je istaći da se ovim Amandmanom povećava i broj zamjenika predsjedavajućih Predstavničkog doma i Doma naroda u cilju ravnopravnog pristupa javnim funkcijama grupi Ostalih.

Amandman II na Ustav Bosne i Hercegovine – Predsjedništvo BiH

Naslov člana V koji glasi „Predsjedništvo“ se zamjenjuje rječju „Predsjednik“.

Član V stav 1. se briše.

Član V tačka 1., 2. i 3. se brišu i zamjenjuju novim tačkama 1. 2. i 3. koje glase:

„1. Predsjednik Bosne i Hercegovine bira se u Domu naroda, natpolovičnom većinom delegata prisutnih i koji glasaju.

2. Predsjednik može podnijeti ostavku ili biti smijenjen odlukom Doma naroda, na isti način na koji je izabran.

3. Ovlaštenja

Predsjednik je nadležan da:

- a) Predstavlja državu u inostranstvu;
- b) Najavljuje parlamentarne i druge izbore na državnom nivou;
- c) Dodjeljuje titule, ordenje, nagrade i odlikovanja u skladu sa zakonom BiH;
- d) Akreditira i prima ambasadore i izaslanike u skladu sa zakonom BiH;
- e) Daje pojedinačna pomilovanja i amnestije u skladu sa zakonom BiH;
- f) Može sazvati sjednice Vijeća ministara i Parlamentarne skupštine te predlagati i utvrđivati dnevni red ovih sastanaka;
- g) Može prisustvovati i govoriti na zasjedanjima Parlamentarne skupštine;
- h) Kada zakon BiH nalaže potrebu i u skladu sa njim, imenuje državne službenike;
- i) Imenuje kandidata za predsjednika Vijeća ministara;
- j) Raspušta Parlamentarnu skupštinu, nakon obavljenih konsultacija i uz odobrenje predsjednika Vijeća ministara i u skladu sa ovim Ustavom.“

U članu V tačka 4. podtačka b) mijenja se i glasi:

b) Najviše dvije trećine svih ministara mogu biti imenovani sa teritorije Federacije. Predsjedavajući će, također, imenovati tri zamjenika koji će biti iz različitih konstitutivnih naroda i reda Ostalih, koji će preuzeti dužnost nakon odobrenja Predstavničkog doma.

U članu V tačka 5. se briše, a u članu V tačka 4. iza podtačke c) se dodaje nova podtačka d) koja glasi:

„d) Vijeće ministara će vršiti funkciju civilnog zapovjednika oružanih snaga.“

Obrazloženje za usvajanje ovog amandmana

Amandmanom II bi se preoblikovalo Predsjedništvo BiH u Predsjednika BiH kojega bi birao Dom naroda. Uz to se značajno mijenjaju nadležnosti Predsjednika BiH, a sve važne funkcije sadašnjeg Predsjedništva prenose se na Vijeće ministara, uključujući i komandu nad oružanim snagama što je značajan preduslov ispunjenja obaveza kako za EU integracije, tako i za NATO. Uz izmijenjene nadležnosti, koje se mogu nazvati i protokolarnim, a koje su vrlo slične nadležnostima iz Aprilskog i Butmirskog paketa, uz dodatnu redukciju tih nadležnosti, bi se postiglo da efikasno vođenje države ne bi bilo disperzirano između različitih državnih organa već objedinjeno kroz djelovanje Parlamentarne skupštine BiH i Vijeća ministara, odnosno zakonodavne i izvršne vlasti.

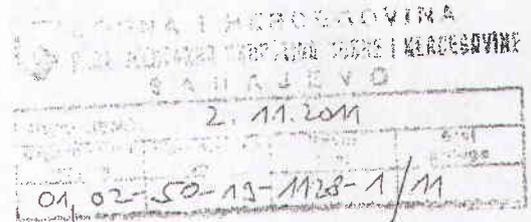
Ovaj amandman, kao što je to slučaj i sa predsjedavajućim oba doma Parlamentarne skupštine se uvodi i treći zamjenik Predsjedavajućeg vijeća ministara i time omogućava grupi Ostalih da participiraju u radu ovog važnog državnog organa.

Pravni institut u Bosni i Hercegovini
Правни институт у Босни и Херцеговини
Law Institute in Bosnia and Herzegovina

Br. 98/2011;
Datum: 02.11.2011.

PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE
PREDSTAVNIČKI DOM/DOM NARODA
Privremena zajednička komisija oba doma
Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine
za provođenje presude Evropskog suda za
ljudska prava u Strazburu u predmetu
Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine

- gospodin Šefik Džaferović, predsjedavajući
- gospodin Krstan Simić, zamjenik predsjedavajućeg
- gospođa Borjana Krišto, zamjenica predsjedavajućeg
- članovi Privremene komisije
- sekretari Komisije

Predmet: Prijedlog amandmana na Ustav Bosne i Hercegovine u cilju provođenja presude Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu u predmetu *Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine*

Veza: Vaš akt 01,02-50-14-1052-2/11 od 24.10.2011 – Javni poziv

Poštovani,

ispred strukovne organizacije i udruženja Pravni institut u Bosni i Hercegovini prije svega želimo vam uspjeh u radu u cilju provođenja presude Evropskog suda za ljudska prava u predmetu *Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine*. Želimo iskazati zahvalnost što je Privremena komisija uputila javni poziv nevladinim organizacijama i na taj način omogućila doprinos civilnog društva, prije svega strukovnih organizacija u provođenju ove presude ali i ustavne reforme u Bosni i Hercegovini.

Naša radna grupa sastavljena od diplomiranih pravnik¹ je u martu 2010. godine izradila set amandmana na Ustav Bosne i Hercegovine a od kojih u ovom predmetu dostavljamo dva relevantna za provođenje navedene presude. Nadamo se da će vam ovi amandmani biti od koristi jer se radi o stavu struke, odnosno strukovne organizacije u Bosni i Hercegovini.

Ovom prilikom želimo da potvrdimo svoje učešće na javnom saslušanju 4.11.2011. godine, a ovlaštenu predlagača ispred Pravnog instituta u BiH bit će mr. Muhamed Mujakić.

S poštovanjem,

M.P.

DIREKTOR
mr. Muhamed Mujakić

Prilog: Modeli amandmana Pravnog instituta u BiH.

¹ Radnu grupu činilo je deset članova/ca, od kojih tri Bošnjaka, tri Srbina, tri Hrvata i jedan nacionalno neopredijeljen. Od deset članova šest je bilo iz FBiH, četiri iz RS-a, pet muškaraca i pet žena, svi diplomirani pravnici prosječne starosti 30 godina.

Predlagatelj: stručna organizacija Pravnog instituta u Bosni i Hercegovini
www.lawinstitute.ba
Ovlašteni predlagatelj: mr. Muhamed L. Mujakić

Model amandmana na Ustav Bosne i Hercegovine
stručne organizacije Pravnog instituta u Bosni i Hercegovini
u cilju provođenja u cilju provođenja presude Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu
u predmetu *Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine*

Model Amandmana II. na Ustav Bosne i Hercegovine

U Ustavu Bosne i Hercegovine, član IV, stav 1, mijenja se i glasi:

"1. Dom naroda:

Dom naroda sastoji se od 22 delegata, od kojih se 14 bira iz Federacije Bosne i Hercegovine (uključujući pet Bošnjaka, pet Hrvata, jednog Srbina, tri predstavnika nacionalno neopredjeljenih/nacionalnih manjina), a osam iz Republike Srpske (uključujući pet Srba, jednog Hrvata i jednog predstavnika nacionalno neopredjeljenih/nacionalnih manjina).

a) Delegati iz Federacije Bosne i Hercegovine bira Dom naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, a delegati iz Republike Srpske bira Vijeće naroda Republike Srpske, tako što klubovi delegata iz reda svakog konstitutivnog naroda odnosno nacionalnih manjina i nacionalno neopredjeljenih biraju delegata u odgovarajuće klubove delegata u Domu naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.

b) Trinaest članova Doma naroda sačinjava kvorum, pod uslovom da su prisutna najmanje četiri Bošnjaka, četiri Hrvata, četiri Srbina i jedan delegat iz reda nacionalnih manjina i nacionalno neopredjeljenih."

Suština zahtjeva/prijedloga jeste otkloniti diskriminaciju u Domu naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine i omogućiti nacionalno neopredjeljenim i nacionalnim manjinama da imaju svoje predstavnike u ovom domu. Također, prilikom ovih izmjena Ustava BiH moralo bi se uzeti u obzir da treba birati i delegate konstitutivnih naroda iz oba entiteta Bosne i Hercegovine čime bi se osigurala potpuna konstitutivnost naroda u Bosni i Hercegovini i u ovom domu, odnosno osim Srba birati Bošnjake i Hrvate sa teritorije Republike Srpske a pored Bošnjaka i Hrvata birati i Srbe sa teritorije Federacije BiH.

Model Amandmana III. na Ustav Bosne i Hercegovine

U Ustavu Bosne i Hercegovine, član V, mijenja se i glasi:

"Član V.

Predsjednik i potpredsjednici Bosne i Hercegovine²

Funkciju šefa države u Bosni i Hercegovini vrši predsjednik Bosne i Hercegovine. Predsjednik Bosne i Hercegovine ima tri potpredsjednika. U vršenju funkcije mu pomažu i, u slučaju potrebe, mijenjaju ga

¹ Suština amandmana u vezi Doma naroda predstavlja otklanjanje diskriminacije u ovom domu Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine na način da se biraju tri (3) predstavnika iz reda nacionalnih manjina i nacionalno neopredjeljenih, da se delegati iz reda konstitutivnih naroda biraju iz oba entiteta a što je u skladu sa Odlukom Ustavnog suda Bosne i Hercegovine o konstitutivnosti naroda u Bosni i Hercegovini te što se ukupan broj delegata iz reda konstitutivnih naroda sa sadašnjih pet (5) povećava na šest (6) što predstavlja jačanje kapaciteta Doma naroda.

² Suština amandmana je otklanjanje diskriminacije po pitanju ko sve može biti izabran u Predsjedništvo Bosne i Hercegovine, koja je trenutno izražena u Ustavu Bosne i Hercegovine te da se predsjednik i potpredsjednici Bosne i Hercegovine biraju posredno iz Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine. Nastojanje da predsjednik i potpredsjednici Bosne i Hercegovine imaju i legitimitet i legitimitet: opredjelila nas je da oni budu kandidovani iz reda već izabranih predstavnika iz Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.

Predlagatelj: stručna organizacija Pravnog instituta u Bosni i Hercegovini
www.lawinstitute.ba
Ovlašteni predlagatelj: mr. Muhamed L. Mujakić

Potpredsjednik i potpredsjednici Bosne i Hercegovine pripadaju različitim konstitutivnim narodima i nacionalno neopredjeljenim odnosno nacionalnim manjinama.

1. Izbor i trajanje mandata

- a) Kandidati za predsjednika i potpredsjednike Bosne i Hercegovine mogu biti izabrani predstavnici iz Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine koje će predlagati klubovi stranaka. Za sastavljenu listu kandidata klubovi delegata u Domu naroda većinom glasova biraju predsjednika i potpredsjednike Bosne i Hercegovine. Listu kandidata Doma naroda potvrđuje Predstavnički dom većinom glasova. Predsjednik i potpredsjednici će biti izabrani najkasnije 15 dana od dana konstituisanja Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.
- b) Svaki od izabranih kandidata će vršiti funkciju predsjednika po 12 mjeseci, a redoslijed vršenja funkcije predsjednika utvrdit će Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine.
- c) Mandat predsjednika i potpredsjednika traje četiri godine. Ista osoba može obavljati funkciju predsjednika najviše dva puta.

2. Nadležnosti predsjednika

Predsjednik Bosne i Hercegovine:

- a) predstavlja Bosnu i Hercegovinu;
- b) proglašava ukazom zakone usvojene u Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine;
- c) potpisuje i ratifikuje međunarodne sporazume/ugovore;
- d) imenuje diplomatske predstavnike Bosne i Hercegovine na prijedlog Vijeća ministara Bosne i Hercegovine;
- e) prima akreditivna i opozivna pisma stranih diplomatskih predstavnika;
- f) predlaže predsjedavajućeg Vijeća ministara Bosne i Hercegovine;
- g) dodjeljuje odlikovanja i druga priznanja u skladu sa zakonom;
- h) daje pomilovanja.

3. Nadležnosti predsjednika i potpredsjednika

Predsjednik i potpredsjednici zajedno i na osnovu konsenzusa:

- a) ostvaruju civilno zapovijedanje Oružanim snagama Bosne i Hercegovine;
- b) imenuju članove Upravnog odbora Centralne banke Bosne i Hercegovine;
- c) raspuštaju Dom naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine³

Suština zahtjeva/prijedloga jeste da se otkloni diskriminacija iz Predsjedništva Bosne i Hercegovine te da se institucija reorganizira iz kolektivnog u inokasni organ predsjednika Bosne i Hercegovine sa tri potpredsjednika koji održavaju konstitivne narode i nacionalno neopredjeljene/nacionalne manjine. Također, prilikom ove izmjene treba uzeti u obzir i indirektno izbor predsjednika i potpredsjednika Bosne i Hercegovine čime se osigurava dodatni legitimitet i legitimitet svih – predsjednika i potpredsjednika iz reda već izabranih predstavnika Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.

³ Nadležnosti predsjednika i potpredsjednika Bosne i Hercegovine mogu biti ovako posmatrane u sklopu tematičnih ustavnih promjena, gdje bi se postojeće nadležnosti Predsjedništva Bosne i Hercegovine prenijele na sadašnje Vijeće ministara Bosne i Hercegovine a koje bi u tom slučaju trebalo postati Vlada Bosne i Hercegovine.

Predlagatelj: strukovna organizacija Pravni institut u Bosni i Hercegovini

www.lawinstitute.ba

Ovlašteni predlagatelj: mr. Muhamed I. Mujakić

**Model amandmana na Ustav Bosne i Hercegovine
strukovne organizacije Pravni institut u Bosni i Hercegovini
u cilju provođenja presude Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu
u predmetu Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine**

Model Amandmana II. na Ustav Bosne i Hercegovine

U Ustavu Bosne i Hercegovine, član IV, stav 1, mijenja se i glasi:

"1. Dom naroda i

Dom naroda sastoji se od 22 delegata, od kojih se 14 bira iz Federacije Bosne i Hercegovine (uključujući pet Bošnjaka, pet Hrvata, jednog Srbina, tri predstavnika nacionalno neopredjeljenih/nacionalnih manjina), a osam iz Republike Srpske (uključujući pet Srba, jednog Bošnjaka, jednog Hrvata i jednog predstavnika nacionalno neopredjeljenih /nacionalnih manjina).

- a) Delegat iz Federacije Bosne i Hercegovine bira Dom naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, a delegat iz Republike Srpske bira Vijeće naroda Republike Srpske, tako što klubovi delegata iz reda svakog konstitutivnog naroda odnosno nacionalnih manjina i nacionalno neopredjeljenih biraju delegata u odgovarajuće klubove delegata u Domu naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.
- b) Trinaest članova Doma naroda sačinjava kvorum, pod uslovom da su prisutna najmanje četiri Bošnjaka, četiri Hrvata, četiri Srbina i jedan delegat iz reda nacionalnih manjina i nacionalno neopredjeljenih."

Suština zahtjeva/prijedloga jeste otkloniti diskriminaciju u Domu naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine i omogućiti nacionalno neopredjeljenim i nacionalnim manjinama da imaju svoje predstavnike u ovom domu. Također, prilikom ovih izmjena Ustava BiH morali bi se uzeti u obzir da treba birati i delegate konstitutivnih naroda iz oba entiteta Bosne i Hercegovine čime bi se osigurala potpuna konstitutivnost naroda u Bosni i Hercegovini i u ovom domu, odnosno ostim Srba birati Bošnjake i Hrvate sa teritorije Republike Srpske a pored Bošnjaka i Hrvata birati i Srbe sa teritorije Federacije BiH.

Model Amandmana III. na Ustav Bosne i Hercegovine

U Ustavu Bosne i Hercegovine, član V, mijenja se i glasi:

"Član V.

Predsjednik i potpredsjednici Bosne i Hercegovine"

Funkciju šefa države u Bosni i Hercegovini vrši predsjednik Bosne i Hercegovine. Predsjednik Bosne i Hercegovine ima tri potpredsjednika. U vršenju funkcije mu pomažu i, u slučaju potrebe, mijenjaju ga

i Suština amandmana u vezi Doma naroda predstavlja otklanjanje diskriminacije u ovom domu Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine na način da se biraju tri (3) predstavnika iz reda nacionalnih manjina i nacionalno neopredjeljenih, da se delegati iz reda konstitutivnih naroda biraju iz oba entiteta a što je u skladu sa Odlukom Ustavnog suda Bosne i Hercegovine o konstitutivnosti naroda u Bosni i Hercegovini te što se ukupni broj delegata iz reda konstitutivnih naroda sa sadašnjih pet (5) povećava na šest (6) što predstavlja jačanje kapaciteta Doma naroda.

Suština amandmana je otklanjanje diskriminacije po pitanju ko sve može biti izabran u Predsjedništvo Bosne i Hercegovine, koja je trenutno izražena u Ustavu Bosne i Hercegovine te da se predsjednik i potpredsjednici Bosne i Hercegovine biraju posredno iz Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine. Nazivanje da predsjednik i potpredsjednici Bosne i Hercegovine imaju i legitimitet i legitimitet opredjelila, nas je da oni budu kandidovani iz reda već izabranih predstavnika iz Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.

Predlagatelj: strukovna organizacija Pravni institut u Bosni i Hercegovini

www.lawinstitute.ba

Ovlašteni predlagatelj: mr. Muhamed I. Mujakić

Potpredsjednici Bosne i Hercegovine. Predsjednik i potpredsjednici Bosne i Hercegovine pripadaju različitim konstitutivnim narodima i nacionalno neopredjeljenim odnosno nacionalnim manjinama.

1. Izbor i trajanje mandata

- a) Kandidati za predsjednika i potpredsjednike Bosne i Hercegovine mogu biti izabrani predstavnici iz Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine koje će predlagati klubovi stranaka. Za sastavljenu listu kandidata klubovi delegata u Domu naroda većinom glasova biraju predsjednika i potpredsjednike Bosne i Hercegovine. Listu kandidata Doma naroda potvrđuje Predstavnički dom većinom glasova. Predsjednik i potpredsjednici će biti izabrani najkasnije 15 dana od dana konstituisanja Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.
- b) Svaki od izabranih kandidata će vršiti funkciju predsjednika po 12 mjeseci, a redoslijed vršenja funkcije predsjednika utvrdit će Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine.
- c) Mandat predsjednika i potpredsjednika traje četiri godine. Ista osoba može obavljati funkciju predsjednika najviše dva puta.

(2. Nadležnosti predsjednika

Predsjednik Bosne i Hercegovine:

- a) predstavlja Bosnu i Hercegovinu;
- b) proglašava ukazom zakone usvojene u Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine;
- c) potpisuje i ratifikuje međunarodne sporazume/ugovore;
- d) imenuje diplomatske predstavnike Bosne i Hercegovine na prijedlog Vijeća ministara Bosne i Hercegovine;
- e) prima akreditivna i opozivna pisma stranih diplomatskih predstavnika;
- f) predlaže predsjedavajućeg Vijeća ministara Bosne i Hercegovine;
- g) dodjeljuje odlikovanja i druga priznanja u skladu sa zakonom;
- h) daje pomilovanja.

3. Nadležnosti predsjednika i potpredsjednika

Predsjednik i potpredsjednici zajedno i na osnovu konsenzusa:

- a) ostvaruju civilno zapovijedanje Oružanim snagama Bosne i Hercegovine;
- b) imenuju članove Upravnog odbora Centralne banke Bosne i Hercegovine;
- c) raspuštaju Dom naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine";

Suština zahtjeva/prijedloga jeste da se otkloni diskriminacija iz Predsjedništva Bosne i Hercegovine te da se institucija reorganizira iz kolektivnog u inakosni organ predsjednika Bosne i Hercegovine sa tri potpredsjednika koji odražavaju konstitutivne narode i nacionalno neopredjeljene/nacionalne manjine. Također, prilikom ove izmjene treba uzeti u obzir i indirektni izbor predsjednika i potpredsjednika Bosne i Hercegovine čime se osigurava dodatni legitimitet i legitimitet svih – predsjednika i potpredsjednika iz reda već izabranih predstavnika Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.

³ Nadležnosti predsjednika i potpredsjednika Bosne i Hercegovine mogu biti ovako posmatrane u sklopu temeljitijih ustavnih promjena, gdje bi se postojće nadležnosti Predsjedništva Bosne i Hercegovine prenijele na sadašnje Vijeće ministara Bosne i Hercegovine a koje bi u tom slučaju trebalo postati Vlada Bosne i Hercegovine.

Predlađač: stručna organizacija Pravnog instituta u Bosni i Hercegovini
www.lavinstitut.ba

Ovlašteni predlađač: mr. Muhamed I. Mujkić

Model amandmana na Ustav Bosne i Hercegovine
stručne organizacije Pravnog instituta u Bosni i Hercegovini
u cilju provođenja u cilju provođenja presude Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu
u predmetu *Sajdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine*

Model Amandmana II. na Ustav Bosne i Hercegovine

U Ustavu Bosne i Hercegovine, član IV. stav 1. mijenja se i glasi:

"1. Dom naroda "

Dom naroda sastoji se od 22 delegata, od kojih se 14 bira iz Federacije Bosne i Hercegovine (uključujući pet Bošnjaka, pet Hrvata, jednog Srbina, tri predstavnika nacionalno neopredijeljenih/nacionalnih manjina), a osam iz Republike Srpske (uključujući pet Srba, jednog Bošnjaka, jednog Hrvata i jednog predstavnika nacionalno neopredijeljenih/nacionalnih manjina).

- a) Delegat iz Federacije Bosne i Hercegovine bira Dom naroda Parlamentarne Federacije Bosne i Hercegovine, a delegat iz Republike Srpske bira Vijeće naroda Republike Srpske, tako što klubovi delegata iz reda svakog konstitutivnog naroda odnosno nacionalnih manjina i nacionalno neopredijeljenih biraju delegata u odgovarajuće klubove delegata u Domu naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.
- b) Trinaest članova Doma naroda sačinjava kvorum, pod uslovom da su prisutna najmanje četiri Bošnjaka, četiri Hrvata, četiri Srbina i jedan delegat iz reda nacionalnih manjina i nacionalno neopredijeljenih."

Suština zahtjeva/prijedloga jeste otkloniti diskriminaciju u Domu naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine i omogućiti nacionalno neopredijeljenim i nacionalnim manjinama da imaju svoje predstavnike u ovom domu. Također, prilikom ovih izmjena Ustava BiH moralo bi se uzeti u obzir da treba birati i delegate konstitutivnih naroda iz oba entiteta Bosne i Hercegovine čime bi se osigurala potpuna konstitutivnost naroda u Bosni i Hercegovini i u ovom domu, odnosno istim Srba birati Bošnjake i Hrvate sa teritorije Republike Srpske a pored Bošnjaka i Hrvata birati i Srbe sa teritorije Federacije BiH.

Model Amandmana III. na Ustav Bosne i Hercegovine

U Ustavu Bosne i Hercegovine, član V. mijenja se i glasi:

"Član V.

Predsjednik i potpredsjednici Bosne i Hercegovine "

Funkciju šefa države u Bosni i Hercegovini vrši predsjednik Bosne i Hercegovine. Predsjednik Bosne i Hercegovine ima tri potpredsjednika. U vršenju funkcije mu pomažu ti, u slučaju potrebe, mijenjaju ga

1. Suština amandmana u vezi Doma naroda predstavlja otklanjanje diskriminacije u ovom domu Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine na način da se biraju tri (3) predstavnika iz reda nacionalnih manjina i nacionalno neopredijeljenih, da se delegat iz reda konstitutivnih naroda biraju iz oba entiteta, a što je u skladu sa Odlukom Ustavnog suda Bosne i Hercegovine o konstitutivnosti naroda u Bosni i Hercegovini te što se ukupan broj delegata iz reda konstitutivnih naroda sa sadašnjih pet (5) povećava na šest (6) što predstavlja jačanje kapaciteta Doma naroda.

2. Suština amandmana je otklanjanje diskriminacije po pitanju ko sve može biti izabran u Predsjedništvo Bosne i Hercegovine, koja je trenutno izražena u Ustavu Bosne i Hercegovine te da se predsjednik i potpredsjednici Bosne i Hercegovine biraju posredno iz Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine. Nastojanje da predsjednik i potpredsjednici Bosne i Hercegovine imaju i legalitet i legitimitet, opredjelila nas je da oni budu kandidovani iz reda već izabranih predstavnika iz Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.

Predlađač: stručna organizacija Pravnog instituta u Bosni i Hercegovini

www.lavinstitut.ba

Ovlašteni predlađač: mr. Muhamed I. Mujkić

potpredsjednici Bosne i Hercegovine. Predsjednik i potpredsjednici Bosne i Hercegovine pripadaju različitim konstitutivnim narodima i nacionalno neopredijeljenim odnosno nacionalnim manjinama.

1. Izbor i trajanje mandata

- a) Kandidati za predsjednika i potpredsjednike Bosne i Hercegovine mogu biti izabrani predstavnicima iz Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine koje će predlažati klubovi stranaka. Za sastavljenu listu kandidata klubova delegata u Domu naroda većinom glasova biraju predsjednika i potpredsjednike Bosne i Hercegovine. Listu kandidata Doma naroda potvrđuje Predstavnički dom većinom glasova. Predsjednik i potpredsjednici će biti izabrani najkasnije 15 dana od dana konstituisanja Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.
- b) Svaki od izabranih kandidata će vršiti funkciju predsjednika po 12 mjeseci, a redoslijed vršenja funkcije predsjednika utvrdit će Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine.
- c) Mandat predsjednika i potpredsjednika traje četiri godine. Ista osoba može obavljati funkciju predsjednika najviše dva puta.

(2. Nadležnosti predsjednika

Predsjednik Bosne i Hercegovine:

- a) predstavlja Bosnu i Hercegovinu;
- b) proglašava ukazom zakone usvojene u Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine;
- c) potpisuje i ratifikuje međunarodne sporazume/ugovore;
- d) imenuje diplomatske predstavnike Bosne i Hercegovine na prijedlog Vijeća ministara Bosne i Hercegovine;
- e) prima akreditivna i opozivna pisma stranih diplomatskih predstavnika;
- f) predlaže predsjedavajućeg Vijeća ministara Bosne i Hercegovine;
- g) dodjeljuje odlikovanja i druga priznanja u skladu sa zakonom;
- h) daje pomilovanja.

3. Nadležnosti predsjednika i potpredsjednika

Predsjednik i potpredsjednici zajedno i na osnovu konsenzusa:

- a) ostvaruju civilno zapovijedanje Oružanim snagama Bosne i Hercegovine;
- b) imenuju članove Upravnog odbora Centralne banke Bosne i Hercegovine;
- c) raspuštaju Dom naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine")³

Suština zahtjeva/prijedloga jeste da se otkloni diskriminacija iz Predsjedništva Bosne i Hercegovine te da se institucija reorganizira iz kolektivnog u inokosni organ predsjednika Bosne i Hercegovine sa tri potpredsjednika koji održavaju konstitutivne narode i nacionalno neopredijeljene/nacionalne manjine. Također, prilikom ove izmjene treba uzeti u obzir i indirektni izbor predsjednika i potpredsjednika Bosne i Hercegovine čime se osigurava dodatni legalitet i legitimitet svih – predsjednika i potpredsjednika iz reda već izabranih predstavnika Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.

³ Nadležnosti predsjednika i potpredsjednika Bosne i Hercegovine mogu biti ovako posmatrane u sklopu temeljitijih ustavnih promjena, gdje bi se postojeće nadležnosti Predsjedništva Bosne i Hercegovine prenijele na sadašnje Vijeće ministara Bosne i Hercegovine a koje bi u tom slučaju trebalo postati Vlada Bosne i Hercegovine.

01.06.11-13-122-4/11

Mostar, 01.11.2011.

PRIJEDLOG GRADANSKOG FRONTA OSTALIH-MOSTAR ZA RJEŠENJE KONSTITUTIVNE POZICIJE GRUPE GRAĐANA IZ REDA OSTALIH KROZ PROVOĐENJE PRESUDE EVROPSKOG SUDA ZA LJUDSKA PRAVA U STRAZBURU U PREDMETU SEJDIĆ-FINCI.

Poštovana Privremena zajednička komisijo oba doma Parlamentarne skupštine BiH za provođenje presude Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu u predmetu Sejdić-Finci.

Prije svega, dozvolite nam da vas podsjetimo da grupu građana koju nazivamo Ostali, u skladu sa duhom postojećeg bosanskohercegovačkog, Dejtonskog ustava, tvore svi građani BiH koji se nacionalno nisu izjasnili kao Bošnjaci, Srbi illi Hrvati, dakle svi oni nekonstitutivni građani naše zemlje, bilo da je riječ o pripadnicima nacionalnih manjina ili nacionalno nepredjeljenih državljana BiH.

U kontekstu dnevno-političkog momenta, kada je otvorena javna rasprava o implementiranju odluke Evropskog suda za ljudska prava iz Strazbura u slučaju Sejdić/Finci protiv Bosne i Hercegovine, Građanski Front Ostalih iz Mostara (GFO) odlučno negira princip zatečenog stanja i shodnih kvota kao regulatorskog mehanizma po kome tri većinske politike konstitutivnih naroda BiH namjeravaju anulirati 16 godina diskriminacije Ostalih i regulirati njihova ustavna prva i status. Prijedlozi amandmana na Annex 4 Daytonskog mirovnog sporazuma iznešeni od strane parlamentarnih stranaka pred Privremenom zajedničkom komisijom za provođenje pomenute odluke evidentno delegitimiraju suvereno pravo Ostalih da definiraju korpus svojih kolektivnih prava i suoče konstitutivni Trolist sa četvrtim vitalnim interesom, definiranim ili ne. Iznesene prijedloge dakle smatramo fundamentalno vjernima duhu i slovu važećeg Ustava.

Po našem mišljenju, kolektivna prava Ostalih izviru iz suverenog principa meritokracije i građanskih svjetonazora i kao takva ne mogu biti delegirana u skladu sa postojećim ustavom čija je antinomičnost bjelodana eksplicitnim pozivanjem na jednakost (Članak 2, Stavak 4) i istovremenom brutalnom diskriminacijom u formalnoj političkoj zastupljenosti one biomase koju važeći Ustav naziva Ostalima. U BiH kontekstu princip bi meritokracije suštinski deložirao etno-političko mišljenje na nižerazrednu razinu i time uspostavio drugu nerazrešivu ustavnu torziju. Duh kolektivnih prava tako bi se konstituirao kao direktna negacija principa proporcionalne zastupljenost po etničkom ključu kojim se sprovodi većinsko-konstitutivno nasilje. Čak i kada bi se Ostali upisali u postojeći Ustav kao četvrti konstitutivni narod priznat na cijeloj teritoriji BiH, sa svim postojećim prerogativima konstitutivnosti – dakle sa mogućnošću blokiranja zakonodavne procedure pozivom na zaštitu vitalnih kolektivnih prava i korištenja prava veta na odluke Ustavnog suda – Ostali bi se pozivali na princip odbrane svog vitalnog interesa uvijek kada bi se princip etno-kvota koristio, na primjer u primjeni izbornih zakona ili rotacionim mehanizmima. A ako bi vitalni interesi bili suvereno definirani, onda bi blokiranje premeditirane kvotaške političke procedure bila ništa manje nego ustavna obaveza Ostalih.

Ova principijelna pat pozicija nije nerazrešiva za Ostale. Šesnaest godina političke obespravljenosti može se prekinuti unilateralnom odlukom konstitutivnih parlamentarnih stranaka kojom bi se Ostalima priznalo pravo da autoreferentno definiraju svoja kolektivna prava i proglase konstitutivnost novog kolektivnog identiteta. Pozitivnim presedanom bi se novoj konstitutivnoj grupi obezbjedila suverena

eksteritorijalnost u školstvu, sudstvu, pravo na transnacionalnu i transregionalnu asocijativnost, kao i osnivanje tijela pri Ministarstvima Unutrašnjih Poslova oba bih. entiteta koji bi garantovali nepristrasnost ovih institucija u kontaktu sa građanima iz reda Ostalih

Toliko puta najavljivani i nikada sprovedeni popis stanovništva BiH ili ekskluzivni popis Ostalih nakon pozitivno diskriminisanog medijskog prostora, generirao bi procentualni udio Ostalih u ukupnom broju BiH stanovništva i odgovarajuće pravo na budžetske rashode. Podsjećamo da *a priori* činjeničnost brojčane inferiornosti Ostalih ostaje apsolutno neustvrđenom.

GFO priznaje parlamentarne stranke konstitutivnih naroda kao nedjeljivo legitimne promotere i regulatore većinskih političkih volja u BiH. Kao glavnim subjektima političkih procesa u BiH, međutim, koji već deceniju i pol pretpostavljaju neoboriv legitimitet diskriminatorskom legalitetu, a onda pod prinudom međunarodne sudske presude, već dvije godine, neoboriv legalitet vlastitom diskriminatorskom legitimitetu. Odričemo im pravo da zakucaju manjinski status Ostalih svevladajućim etno proporcionalnim principom, kukavičkim pozivanjem na realnosti i maskiranjem problema Ostalih nacionalnim manjinama.

Ostali imaju suvereno pravo osloboditi se ustavnog nasilja vladajućih anakronih i atavističkih BiH politika koje su monopolizirale cijelokupni društveni prostor slobodnog čovjeka.

Srdačno

Predsjednik Udruge Građanski front Ostalih: Osvit Seferović
Tajnik Udruge Građanski front Ostalih: Alen Penava

PRIMLJENO: 09-11-2011

Organizaciona jedinica	Administrativna oznaka	Redni broj	Broj priloga

SVI U SKUPSTINU SA ZASTAVAMA REPUBLIKE BOSNE I HERCEGOVINE, ZLATNIM LJILJANIMA!!!!

POZIVAM SVE DRAGE PRIJATELJE I ONE KOJI VOLE OVU NAŠU DOMOVINU , R BiH , DA SUTRA DOĐU SA ZASTAVAMA R BiH U ZGRADU PARLAMENTA U 9H, SALA BR.1.---sutra branimo NAS...SEBE I NAŠU BUDUĆNOST...!!!!!! NE AMANDMANIMA..I GENOCIDNIM TOROVIMA !!!!!!!

---SAD ili NIKAD ---- ♥♥♥ USTAV R BiH ♥♥♥---

2. SVI U SKUPSTINU SA ZASTAVAMA REPUBLIKE BOSNE I HERCEGOVINE, ZLATNIM LJILJANIMA

NACIONALNI KONGRES REPUBLIKE BOSNE I HERCEGOVINE

poziva sve patriote Republike BiH da dodju na sjednicu 4. novembra 2011 u 10:00 u Skupstinu Republike BiH i da ponesu svoju zastavu Republike BiH, Zlatne ljiljane.

To je nasa Skupstina, a zgradu Skupstine Republike BiH su sada bespravno uzurpirali daytonski izdajnici. Dodjimo u nasu Skupstinu i porucimo im da Republika Bosna i Hercegovina vec ima svoj gradjanaki Ustav koji nije diskriminisao nikoga. Po dole citiranom Clanu 220 Ustava R BiH i po Izbornom zakonu Republike BiH se bira 7 clanova Predsjednistva R BiH, tako sto svaki gradjanin bez obzira gdje se nalazio ima mogucnost dati svoj glas svakom od kandidata, bez obzira iz koje etnicke grupe i bez obzira iz koje geografske regije Republike BiH je kandidat. Dakle, clan Ustava R BiH o izboru Predsjednistva se uklapa u sve zahtjeve civilnog drustva o gradjanskim pravima, pa nema nikakve potrebe da ga mijenjamo. Po Izbornom zakonu i praksi ravnopravnosti u R BiH, dva kandidata iz svakog naroda koji dobiju najvise glasova predstavljaju svoj narod, a jedan ostale.

Svako rjesenje koje ce obezbijedjivati ljudska prava na nivou entiteta je u sustini nova podvala, jer ce time genocidni daytonski Ustav dobiti i muhur Evrope, te ce Republika

BiH potonuti u još težu situaciju, razbijaci R BiH će napraviti još jedan korak ka legalizaciji Daytonu.

Slijede članovi Ustava Republike BiH koji su primjenjivi u ovoj situaciji i poslije svakog od njih nase kratko obrazloženje:

Član 59.

Skupština društveno-političke zajednice može raspisati referendum radi prethodnog izjašnjavanja građana o pojedinim pitanjima iz njene nadležnosti, ili radi potvrđivanja zakona, propisa i drugih opštihakata. Odluka donesena na referendumu obavezna je.

OBRAZLOZENJE: Skupština najveće društveno političke zajednice u BiH, Republike BiH, je raspisala Referendum o nezavisnosti, on je održan 1. marta 1993. Predstavnici Republike BiH su dakle bili obavezni postovati volju naroda iskazanu referendumom i po ovom članu Ustava R BiH oni izricito nisu imali mandat da potpisu u Daytonu/Parizu osnivanje Republike srpske i Federacije. To čini njihove Daytonske/Pariske potpise potpuno nelegalnim i nelegitimnim. Sjetimo se mada su oni bili veoma vjisti manipulatori, ipak Skupština Republike BiH im nikada nije ratifikovala finalni Pariski potpis.

I mi građani Republike BiH, prema gornjem članu Ustava, imamo **OBAVEZU** da postujemo Referendum o nezavisnosti i da nikada ne priznamo genocidne kreacije "Republiku" srpsku i "Federaciju".

Član 66.

Građani su jednaki u pravima i dužnostima bez obzira na nacionalnost, rasu, pol, jezik, vjeroispovijest, političko ili drugo uvjerenje, socijalno porijeklo, rođenje, obrazovanje, društveni položaj ili drugo lično svojstvo.

Svi su pred zakonom jednaki.

OBRAZLOZENJE: Po ovome članu jasno je da svaki građanin iz okupiranog dijela R BiH (kojega zovu RS) Banja Luke, Bijeljine, Zvornika, Prijedora, Srebrenice, Visegrada itd. ima pravo da glasa npr. za Izetbegovica ili Komsica ako zeli, i svaki građanin iz okupirane dijela R BiH (kojeg zovu "Federacija") ima pravo da glasa za npr. Radmanovica ako zeli. Daytonskim Ustavom su im ta prava oduzeta. Ne radi se ovdje samo o Finciju i Sejdicu. Radi se o neravnopravnosti Bosnjaka, Hrvata i svih ostalih građana u "RS", a i o neravnopravnosti Srba i svih ostalih građana u "Federaciji" kojima su uzurpirana njihova prava da glasaju za pojedine kandidate za predsjedništvo.

Poznato nam je da će daytonski političari pokušati da ovu presudu riješe kozmetičkom promjenom daytonskog Ustava tako što će omogućiti samo Romima i Jevrejima da se kandiduju, a neće riješiti sustinu problema, neravnopravnost svih građana, zbog koje je u sustinu presuda u Srtrazburu donesena.

Clan 69.

Gradjanin ima pravo da podnosi predstavke i prijedloge tijelima i organima društveno-politickih zajednica i drugim nadležnim organima i organizacijama, da dobije odgovor na njih, kao i da preuzima politicke i druge inicijative od opšteg interesa. OBRAZLOZENJE: Po ovom clanu, svaki gradjanin ima pravo da dodje na sastanak u Skupstinu i da iznese svoj prijedlog i da taj prijedlog i diskusija budu uzeti u obzir. Dakle, ovaj clan vam garatnuje da vas moraju pustiti na tu sjednicu - i ponesite zastavu sa ljiljanima.

Clan 89.

Obrana Republike je neprikosnoveno i neotudjivo pravo i najviša dužnost i cast svakog gradjanina.

OBRAZLOZENJE: Ovaj clan vam obezbjedjuje pravo da se borite za svoju domovinu, tj. ne moze vas niko zbog toga progoniti, tuziti, suditi itd.

Clan 220.

Clanove Predsjedništva biraju gradani neposredno, opštim i tajnim glasanjem, u skladu sa zakonom.

Clanovi Predsjedništva biraju se na cetiri godine i mogu biti birani još jedanput uzastopno.

Predsjedništvo kome je prestao mandat ostaje na dužnosti do izhora novog Predsjedništva Republike.

Predsjedništvo sacinjava sedam clanova.

OBRAZLOZENJE Clana 220:

Ovo je clan Ustava Republike BiH kojim se regulise Predsjedništvo. Ovaj clan uvazava etnicku slozneost Republike BiH, zato ima 7 clanova predsjedništva, i ovaj clan udovoljava svim zahtjevima povelje o ljudskim pravima.

Moguće je da će neki smatrati da treba izmisliti neki još savrseniji Clan ustava kojim se treba regulisati Predsjedništvo ili Predsjednik BiH, ali ovo je clan koji nam je otet agresijom i genocidom, a samo ono što nam je bespravno oteto imamo pravo ZAHTIJEVATI da nam se vrati. Sve drugo bi bilo u sferi nasih ZELJA, te bi morali TRAZITI SAGLASNOST drugih, a jedino nelegalno oteti Ustav RBiH imamo pravo ZAHTIJEVATI jer nam je ukraden.

Zato zahtijevamo da nam se vrati Ustav Republike Bosne i Hercegovine koji nam je otet nezakonitim sredstvima, izdajom podmetnutih cetnicih agenata na celo R BiH, zatim agresijom i genocidom.

Podsjećamo i na neke članove Ustava Republike BiH koji regulisu odbranu Republike, koji nas dodatno naoružavaju pravom da branimo Republik BiH:

Član 154.

Neprikosnoveno je i neotuđivo pravo i dužnost građana, naroda Bosne i Hercegovine i pripadnika drugih naroda koji u njoj žive da štite i brane slobodu, nezavisnost, suverenitet, teritorijalni integritet i cjelokupnost i Ustavom utvrđeno uređenje Republike:

Član 155.

Niko nema pravo da prizna ili potpiše kapitulaciju, niti da prihvati ili prizna okupaciju Republike Bosne i Hercegovine ili pojedinog njenog dijela. Niko nema pravo da spriječi građane Republike Bosne i Hercegovine da se bore protiv neprijatelja koji je napao Republiku. Takvi akti su protivustavni i kažnjavaju se kao izdaja Republike.

Izdaja Republike Bosne i Hercegovine je najteži zločin prema narodu i kažnjava se kao teško krivično djelo.

Na kraju podsjetimo na Član Ustava RBiH kojim se regulise PROMJENA USTAVA REPUBLIKE BOSNE I HERCEGOVINE, i iz kojeg vidimo da je Dayton/Pariz pariski ustav nezakonit jer potpisnici to nisu imali pravo uraditi a da ne pitaju narod i organe Republike BiH, kako je od njih zahtijevano prema donjoj proceduri.

Član 268.

1. Prijedlog da se pristupi promjeni Ustava Republike Bosne i Hercegovine mogu podnijeti: svako vijeće Skupštine Republike, Predsjedništvo Republike, Vlada Republike i najmanje 30 poslanika u Skupštini.

O prijedlogu da se pristupi promjeni Ustava Republike Bosne i Hercegovine odlučuje Skupština na zajedničkoj sjednici Skupštine.

2. Nacrt akta o promjeni Ustava utvrđuje Skupština na zajedničkoj sjednici Skupštine.

Nacrt akta o promjeni Ustava Skupština stavlja na javnu raspravu.

3. Nakon provedene javne rasprave o nacrtu akta o promjeni Ustava, Komisija za ustavna pitanja Skupštine utvrđuje prijedlog akta o promjeni Ustava.

O prijedlogu akta odlucuje Skupština na zajednickoj sjednici Skupštine. Promjena Ustava usvojena je ako za nju glasa dvije trecine od ukupnog broja poslanika svakog vijeca Skupštine.

Mirki Vej Ovo je izgleda Glasnik koji jos nije distribuiran!

@Ivana: HVALAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAA, IDEMO BOSNO I HERCEGOVINO.....MALI KORAK ZA VELIKU , LJUDSKU BOSNU I BUDUĆNOST....♥

NE AMANDMANIMA NA USTAV RBiH...!! USTAV RBiH...ZAUVIJEK !

Привремена заједничка комисија оба дома за спровођење пресуде Европског суда за људска права у Стразбуру у предмету Сејдић и Финци против Босне и Херцеговине

Број: 01,02-50-14-1052-1/11
Сарајево, 13. 10. 2011.

PRIMLJENO		28-10-2011	
Organizacioni broj	Organizacioni broj	Redni broj	Broj prijave

ЗАПИСНИК

са конститутивне сједнице Привремене заједничке комисије оба дома за спровођење пресуде Европског суда за људска права у Стразбуру у предмету Сејдић и Финци против Босне и Херцеговине, одржане 13. октобра 2011. године

Сједница је почела у 11.00 часова.

Сједници је председавао др Божо Љубић, други замјеник председавајућег Представничког дома, и Сулејман Тихић, други замјеник председавајућег Дома народа Парламентарне скупштине БиХ, који су и сазвали сједницу.

Сједници су присуствовали чланови Комисије: Борјана Кришто, Исмета Дервоз, Саша Магазиновић, Шефик Џаферовић, Борислав Бојић, Бериз Белкић, Божо Љубић, Звонко Јуришић, Младен Иванковић Лијановић, Весна Крстовић-Спремо, Нермин Пурић и Крстан Симић.

Члан Комисије Петар Кунић није присуствовао сједници.

Сједници су, такође, присуствовали: секретар Представничког дома, Бранка Тодоровић; секретар Дома народа, Марин Вукоја; секретар Уставноправне комисије Дома народа, др Зијад Хасић; стручни савјетник у Уставноправној комисији Представничког дома, Неџад Салман; и стручни сарадник у Комисији за спољну трговину и царине Представничког дома, Соња Абдуловски.

За сједницу је предложен и усвојен сљедећи

ДНЕВНИ РЕД

1. Избор председавајућег, те првог и другог замјеника председавајућег Комисије.

Ад. 1. Избор председавајућег, те првог и другог замјеника председавајућег Комисије

На почетку сједнице др Божо Љубић, други замјеник председавајућег Представничког дома, поздравио је чланове Комисије, честитао им на избору и пожелио успјешан рад. Истакао је да је Привремена заједничка комисија оба дома за спровођење пресуде Европског суда за људска права у Стразбуру у предмету Сејдић и Финци против Босне и Херцеговине формирана на основу закључка усвојеног на 6. сједници Дома народа,

одржаној 30. септембра 2011. године, и на 11. сједници Представничког дома, одржаној 10. октобра 2011. године.

Сулејман Тихић, други замјеник предсједавајућег Дома народа, напоменуо је да приликом давања предлога за избор руководства Комисије, у складу са одредбама закључка, треба водити рачуна о конститутивности народа, те да предсједавајући и први замјеник предсједавајућег Комисије не могу бити чланови истог дома.

Након краће расправе, чланови Комисије ј е д н о г л а с н о су изабрали:

- Шефика Џаферовића за предсједавајућег Комисије;
- Борјану Кришто за прву замјеницу предсједавајућег Комисије;
- Крстана Симића за другог замјеника предсједавајућег Комисије.

Шефик Џаферовић, Борјана Кришто и Крстан Симић захвалили су на указаном повјерењу. Нагласили су важност формирања ове комисије. Шефик Џаферовић је предложио да се наредна сједница Комисије одржи почетком сљедеће седмице. Тачка дневног реда гласила би: „Договор о начину рада Комисије“. Чланови Комисије једногласно су одлучили да наредна сједница Комисије буде одржана у уторак, 18. октобра 2011. године, с почетком у 10.00 часова.

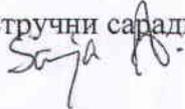
Овим је реализован дневни ред.

Сједница је завршена у 11.30 часова.

Записник саставила:

Соња Абдуловски

стручни сарадник

ПРЕДСЈЕДАВАЈУЋИ КОМИСИЈЕ

Шефик Џаферовић

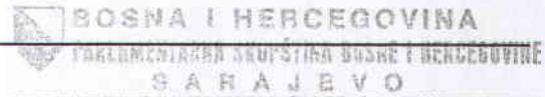

Привремена заједничка комисија оба дома за спровођење пресуде Европског суда за људска права у Стразбуру у предмету Сејдић и Финци против БиХ

Privremena zajednička komisija oba doma za implementaciju presude Evropskog suda za ljudska prava u Strazbourgu u predmetu Sejdic i Finci protiv BiH
Privremeno zajedničko povjerenstvo oba doma za provedbu presude Evropskog suda za ljudska prava u Strazbourgu u predmetu Sejdić i Finci protiv BiH

Број: 01,02-50-14-1052-2/11
Сарајево/Sarajevo, 19. 10. 2011.

PRIMIJENO: 20-10-2011			
Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Broj priloga

ЗАПИСНИК

са 2. Привремене заједничке комисије оба дома за спровођење пресуде Европског суда за људска права у Стразбуру у предмету Сејдић и Финци против Босне и Херцеговине, одржане 18. октобра 2011. године

Сједница је почела у 10 часова.

Сједницом је предсједавао Шефик Цаферовић, предсједавајући Привремене заједничке комисије оба дома за спровођење пресуде Европског суда за људска права у Стразбуру у предмету Сејдић и Финци против Босне и Херцеговине.

Сједници су присуствовали чланови Комисије: Борјана Кришто, замјеница предсједавајућег Комисије, Крстан Симић, други замјеник предсједавајућег, Исмета Дервоз, Саша Магазиновић, Петар Кунић, Борислав Бојић, Бериз Белкић, Божо Љубић, Звонко Јуришић, Младен Иванковић Лијановић, Весна Крстовић-Спремо и Нермин Пурић.

Сједници је присуствовао и представник којег је именовао Савјет националних мањина Босне и Херцеговине, Вехид Шехић.

Сједници су, такође, присуствовали: секретар Представничког дома Бранка Тодоровић; секретар Уставноправне комисије Дома народа Зијад Хасић; секретар Уставноправне комисије Представничког дома Игор Бајић и стручни сарадник у Комисији за спољну трговину и царине Представничког дома Соња Абдуловски.

За сједницу је предложен и једногласно усвојен сљедећи

ДНЕВНИ РЕД

1. Договор о начину рада Комисије.

Ад. 1. Договор о начину рада Комисије

Предсједавајући Комисије изнио је предлог о начину рада Комисије. Предложио је да кворум за рад у Комисији чине сви чланови. Међутим, ако то није могуће, за кворум ће бити довољна већина која је потребна у домовима ПСБиХ када је у питању усвајање амандмана на Устав БиХ.

Предложио је да се одлуке у Комисији, у правилу, доносе консензусом, а ако то није могуће постићи, одлуке ће бити донесене ако за њих гласају чланови Комисије чије политичке партије имају Уставом БиХ прописану већину у оба дома потребну за усвајање амандмана на Устав.

Предложено је да се у рад Комисије укључе експерти, који би пратили њен рад. Комисија би предложила три експерта, Савјет националних мањина БиХ, невладин сектор и Уставни суд БиХ по једног експерта.

У погледу динамике рада, предложено је да Комисија ради у три фазе. У првој фази би се прикупљали предлози политичких партија, Савјета националних мањина у БиХ и невладиног сектора и о њима би се расправљало на сједницама Комисије.

Друга фаза би била експертска анализа. Експерти би пратили цјелокупан рад Комисије. У овој фази били би контактирани Европски суд за људска права у Стразбуру и Венецијанска комисија.

Трећа фаза би представљала расправу у Комисији о свим предлозима и мишљењима, те израду амандмана на Устав БиХ.

О овим предлозима отворена је расправа у којој су учествовали сви чланови Комисије, као и представник Савјета националних мањина у БиХ.

Након расправе, Комисија је једногласно усвојила сљедеће закључке:

- Кворум за рад Комисије чине сви чланови Комисије. Ако то није могуће постићи, кворум за рад ће постојати ако сједници Комисије присуствују чланови чије политичке партије имају уставом прописану већину у оба дома потребну за усвајање амандмана на Устав БиХ.
- Комисија доноси одлуке консензусом свих чланова. Ако консензус није могуће постићи, Комисија одлучује већином гласова коју чине гласови представника политичких партија који чине парламентарну већину у оба дома Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине, потребних за усвајање амандмана на Устав БиХ.
- Комисија ће 25. и 26. октобра саслушати предлоге представника политичких партија, и то:
 - 25. октобра 2011. године: СДП, СДА СДС,СББ, Странка за БиХ, ХДЗ 1990 и ХСПБиХ

26.октобра 2011. године: НСРЗБ, ПДП, ДС, ДНЗ, ХДЗ и СНСД.

- Предлоге Савјета националних мањина у БиХ Комисија ће саслушати 3. новембра 2011. године.
- Комисија упућује јавни позив невладином сектору да достави своје предлоге. Ову активност координира Вехид Шехић, а предлози невладиног сектора биће презентовани на сједници Комисије 4. новембра 2011. године, на основу претходне одлуке Комисије о броју невладиних организација које ће учествовати.
- Комисија ће 21, 22. и 23. новембра 2011. године расправљати о свим предлозима и формулирати свој предлог.
- Комисија је одлучила да чланови Комисије неће примате накнаду за свој рад, те да о томе буде обавијештен Секретаријат ПСБиХ.

Осим наведених закључака, Комисија је закључила да се у периоду од 5. новембра до 20. новембра 2011. године обављају међустраначке консултације.

У погледу консултација са институцијама Савјета Европе, Комисија ће одлуку донијети накнадно.

Са пет гласова „за“, пет гласова „против“ и три гласа „уздржан“, није прихваћен предлог да Комисија у свој рад укључи експерте на начин како је то предложено.

Неауторизовани транскрипт је саставни дио овог записника.

Овим је реализован дневни ред.

Сједница је завршена у 12.00 часова.

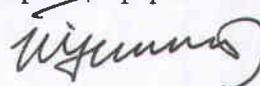
Записник саставила:

Соња Абдуловски

ПРЕДСЈЕДАВАЈУЋИ КОМИСИЈЕ

Шефик Џаферовић

Привремена заједничка комисија оба дома за спровођење пресуде Европског суда за људска права у Стразбуру у предмету Сејдић и Финци против БиХ

Privremena zajednička komisija oba doma za provođenje presude Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu u predmetu Sejdić i Finci protiv BiH
Privremeno zajedničko povjerenstvo obaju domova za provođenje presude Evropskog suda za ljudska prava u Strasbourgu u predmetu Sejdić i Finci protiv BiH

Број: 01,02-50-14-1052-3/11
Сарајево/Sarajevo, 26. 10. 2011.

ЗАПИСНИК

са 3. сједнице Привремене заједничке комисије оба дома за спровођење пресуде Европског суда за људска права у Стразбуру у предмету Сејдић и Финци против Босне и Херцеговине, одржане 25. октобра 2011. године

Сједница је почела у 10 часова.

Сједници је предсједавао Шефик Џаферовић, предсједавајући Привремене заједничке комисије оба дома за спровођење пресуде Европског суда за људска права у Стразбуру у предмету Сејдић и Финци против Босне и Херцеговине.

Сједници су присуствовали чланови Комисије: Борјана Кришто, замјеница предсједавајућег Комисије, Крстан Симић, други замјеник предсједавајућег, Исмета Дервоз, Саша Магазиновић, Петар Кунић, Борислав Бојић, Бериз Белкић, Божо Љубић, Звонко Јуришић, Младен Иванковић Лијановић, Весна Крстовић-Спремо и Нермин Пурић.

Сједници су, такође, присуствовали: секретар Уставноправне комисије Дома народа Зијад Хасић; секретар Уставноправне комисије Представничког дома Игор Бајић и стручни сарадник у Комисији за спољну трговину и царине Представничког дома Соња Абдуловски.

За сједницу је предложен и једногласно усвојен сљедећи

ДНЕВНИ РЕД

1. Усвајање записника са 1. и 2. сједнице Комисије;
2. Расправа о спровођењу пресуде Европског суда за људска права у Стразбуру у предмету Сејдић и Финци против Босне и Херцеговине (изношење предлога политичких партија).

Ад. 1. Усвајање записника са 1. и 2. сједнице Комисије

Записници са 1. и 2. сједнице Комисије усвојени су једногласно, без примједаба. Одређених примједаба било је на неауторизовани транскрипт који је саставни дио

записника. Стога је Комисија једногласно одлучила да се и убудуће пише транскрипт, а дијелиће се члановима Комисија само ако буде потребно.

**Ад. 2. Расправа о спровођењу пресуде Европског суда за људска права у
Стразбуру у предмету Сејдић и Финци против Босне и Херцеговине
(изношење предлога политичких партија)**

Представници политичких партија износили су своје предлоге сљедећим редослиједом:
СДП, СДА, СДС, Странка за БиХ, ХДЗ 1990 те ХСП.

Саша Магазиновић изнио је предлог СДП-а БиХ. Садржај предлога налази се у транскрипту.

Шефик Џаферовић истакао је да је предлог СДА презентован Интерресорној радној групи за израду амандмана на Устав БиХ, 22. 03. 2010. године, и да он остаје непромијењен. Садржај предлога дат је у писаној форми.

Борислав Бојић, представник СДС-а, изнио је предлог те странке чији је садржај дат и у писаној форми.

Предлог Странке за БиХ изнио је Бериз Белкић, који је у писаној форми понудио амандмане на Устав БиХ.

Божо Љубић, представник ХДЗ 1990, изнио је став те странке који је презентован и дат у писаној форми.

Звонко Јуришић, представник ХСП-а БиХ, изнио је став те странке чији је садржај описан у транскрипту.

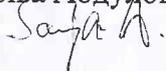
Овим је реализован дневни ред.

Сједница је завршена у 12 часова.

Саставни дио Записника је транскрипт 3. сједнице Комисије

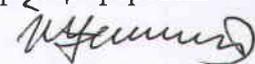
Записник саставила:

Соња Абдуловски

ПРЕДСЈЕДАВАЈУЋИ КОМИСИЈЕ

Шефик Џаферовић

Привремена заједничка комисија оба дома за спровођење пресуде Европског суда за људска права у Стразбуру у предмету Сејдић и Финци против БиХ

Privremena zajednička komisija oba doma za implementaciju presude Evropskog suda za ljudska prava u Strazbourgu u predmetu Sejdic i Finci protiv BiH
Privremeno zajedničko povjerenstvo oba doma za provedbu presude Evropskog suda za ljudska prava u Strazbourgu u predmetu Sejdić i Finci protiv BiH

Број: 01,02-50-14-1052-4/11
Сарајево, 26. 10. 2011.

ЗАПИСНИК

са 4. сједнице Привремене заједничке комисије оба дома за спровођење пресуде Европског суда за људска права у Стразбуру у предмету Сејдић и Финци против Босне и Херцеговине, одржане 26. октобра 2011. године

Сједница је почела у 10 часова.

Сједници је председавао Шефик Цаферовић, председавајући Привремене заједничке комисије оба дома за спровођење пресуде Европског суда за људска права у Стразбуру у предмету Сејдић и Финци против Босне и Херцеговине.

Сједници су присуствовали чланови Комисије: Борјана Кришто, замјеница председавајућег Комисије, Крстан Симић, други замјеник председавајућег, Исмета Дервоз, Саша Магазиновић, Петар Кунић, Борислав Бојић, Бериз Белкић, Божо Љубић, Звонко Јуришић, Младен Иванковић Лијановић, Весна Крстовић-Спремо и Нермин Пурић.

Сједници је присуствовао и Вехид Шехић, представник којег је именовано Савјет националних мањина Босне и Херцеговине.

Сједници су, такође, присуствовали: секретар Представничког дома Бранка Годоровић; секретар Дома народа Марин Вукоја; секретар Уставноправне комисије Дома народа Зијад Хасић; секретар Уставноправне комисије Представничког дома Игор Бајић и стручни сарадник у Комисији за спољну трговину и царине Представничког дома Соња Абдуловски.

За сједницу је предложен и једногласно усвојен следећи

ДНЕВНИ РЕД

- 1. Расправа о спровођењу пресуде Европског суда за људска права у Стразбуру у предмету Сејдић и Финци против Босне и Херцеговине (изношење предлога политичких партија)**

**Ад. 1. Расправа о спровођењу пресуде Европског суда за људска права у
Стразбуру у предмету Сејдић и Финци против Босне и Херцеговине
(изношење предлога политичких партија)**

Представници политичких партија износили су своје предлоге сљедећим редослиједом:
Савез за бољу будућност, Народна странка Радом за бољитак, ПДП, ДНС, ДНЗ,
ХДЗБиХ и СНСД.

Исмета Дервоз је изнијела предлог Савеза за бољу будућност. Садржај предлога наведен је у транскрипту.

Младен Иванковић Лијановић, у име Народне странке Радом за бољитак, изнио је предлог који је приложен у писаној форми.

Весна Крстовић-Спремо, у име Партије демократског прогреса, изнијела је предлог који је приложен у писаној форми.

У име ДНС-а обратио се Петар Кунић, а садржај предлога налази се у транскрипту.

У име ДНЗ-а обратио се Нермин Пурић, а предлог је приложен у писаној форми.

Предлог ХДЗБиХ изнијела је Борјана Кришто, а садржај је дат у писаној форми.

Крстан Симић, представник СНСД-а, изнио је став чији је садржај наведен у транскрипту.

Након овог излагања, Шефик Џаферовић је замолио све оне који су до сада излагали а нису доставили у писаној форми ставове странака да то ураде до наредне сједнице Заједничке комисије.

Наредна сједница заказана је за 03. 11. 2011. године, с почетком у 10.00 часова, када ће бити саслушани предлози Савјета националних мањина. На сједници заказаној за 04. 11. 2011, с почетком у 10.00 часова, биће саслушани предлози невладиног сектора.

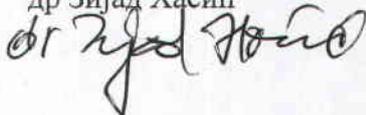
Овим је реализован дневни ред.

Сједница је завршена у 12 часова.

Транскрипт са сједнице је саставни дио овог записника.

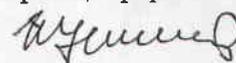
Записник саставио:

др Зијад Хасић

ПРЕДСЈЕДАВАЈУЋИ КОМИСИЈЕ

Шефик Џаферовић

Привремена заједничка комисија оба дома за
провођење пресуде Европског суда за људска права
у Стразбуру у предмету Сејдић и Финци против БиХ

Privremena zajednička komisija oba doba za
implementaciju presude Evropskog suda za ljudska prava
u Strazbourgu u predmetu Sejdic i Finci protiv BiH
Privremeno zajedničko povjerenstvo oba doba za
provedbu presude Evropskog suda za ljudska prava
u Strazbourgu u predmetu Sejdić i Finci protiv BiH

Број: 01,02-50-14-1052-5/11
Сарајево, 03. 11. 2011.

ЗАПИСНИК

са 5. сједнице Привремене заједничке комисије оба дома за спровођење пресуде Европског суда за људска права у Стразбуру у предмету Сејдић и Финци против Босне и Херцеговине, одржане 3. новембра 2011. године

Сједница је почела у 10 часова.

Сједницом је предсједавао Шефик Џаферовић, предсједавајући Привремене заједничке комисије оба дома за спровођење пресуде Европског суда за људска права у Стразбуру у предмету Сејдић и Финци против Босне и Херцеговине.

Сједници су присуствовали чланови Комисије: Борјана Кришто, замјеница предсједавајућег Комисије, Крстан Симић, други замјеник предсједавајућег, Исмета Дервоз, Саша Магазиновић, Петар Кунић, Борислав Бојић, Бериз Белкић, Божо Љубић, Звонко Јуришић, Младен Иванковић Лијановић, Весна Крстовић-Спремо и Нермин Пурић.

Сједници је присуствовали предсједник Савјета националних мањина Босне и Херцеговине Неџад Јусић, представник којег је именовано Савјет националних мањина Босне и Херцеговине, Вехид Шехић и Дерво Сејдић.

Сједници су, такође, присуствовали: секретар Представничког дома Бранка Тодоровић, секретар Дома народа Марин Вукоја; секретар Уставноправне комисије Дома народа Зијад Хасић; секретар Уставноправне комисије Представничког дома Игор Бајић и стручни сарадник у Комисији за спољну трговину и царине Представничког дома Соња Абдуловски.

За сједницу је предложен и једногласно усвојен сљедећи

ДНЕВНИ РЕД

1. Усвајање Записника са 3. и 4. сједнице Комисије;
2. Расправа о спровођењу пресуде Европског суда за људска права у Стразбуру у предмету Сејдић и Финци против Босне и Херцеговине, (изношење предлога Савјета националних мањина у БиХ).

Ад. 1. Усвајање Записника са 3. и 4. сједнице Комисије;

Комисија је једногласно усвојила Записнике са 3. и 4. сједнице Комисије одржаних 25. и 26. октобра 2011. године.

Ад. 2. Расправа о спровођењу пресуде Европског суда за људска права у Стразбуру у предмету Сејдић и Финци против Босне и Херцеговине, (изношење предлога Савјета националних мањина у БиХ).

Предсједавајући Комисије изнио је предлог који је једногласно прихваћен да се поводом предлога Савјета националних мањина у БиХ Комисији обратe:

- председник Савјета националних мањина у БиХ, Нецад Јусић;
- представник Савјета националних мањина у БиХ у Комисији, Вехид Шехић и
- апликант у предмету „Сејдић и Финци против БиХ“, Дерво Сејдић.

Предсједник Савјета националних мањина у БиХ, Нецад Јусић у свом обраћању члановима Комисије истакао је да се предлози амандмана на Устав Босне и Херцеговине који је Савјет националних мањина у БиХ доставио Комисији односе на измјене преамбуле Устава Босне и Херцеговине, Дома народа Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине и Предсједништво Босне и Херцеговине.

У преамбули Устава БиХ предлаже се да се умјесто ријечи: „у заједници са осталима“ наведу све националне мањине те иза ријечи „грађани“ додају национално неопредјељени.

Предлогом амандмана на Устав БиХ који се односи на Дом народа Парламентарне скупштине БиХ предлаже се повећање броја делегата тако што би поред постојећих делегата из реда конститутивних народа у Дому народа била изабрана и четири делегата из реда националних мањина у Босни и Херцеговини и то по два из Вијећа националних мањина Федерације БиХ односно из Савјета националних мањина Републике Српске.

Предлогом амандмана на Устав БиХ који се односи на Предсједништво БиХ предлаже се да се Предсједништво Босне и Херцегвине састоји од четири члана тако што би поред постојећих чланова из реда конститутивних народа бирао и четврти члан из реда националних мањина у Босни и Херцеговини или грађана који нису национално опредјељени.

Представник Савјета националних мањина у БиХ у Комисији, Вехид Шехић у свом обраћању указао је на проблем немогућности дефинисања националног интереса оних грађана који су национално неопредјељени, због чега према предлогу амандмана на Устав БиХ који се односи на Дом народа Парламентарне скупштине БиХ, у саставу делегата из реда националних мањина нема делегата из реда грађана који нису национално опредјељени.

Апликант у предмету „ Сејдић и Финци против БиХ “, Дерво Сејдић у свом обраћању члановима Комисије изразио је оптимизам у погледу проналажења рјешења за провођење пресуде Европског суда за људска права у Стразбуру те је поздравио начин рада и одлучивања који је усвојила Комисија.

Након изношења предлога Савјета националних мањина у БиХ чланови Комисије Бериз Белкић, Саша Магазиновић, Крстан Симић и Петар Кунић тражили су објашњења у погледу начина избора делегата и члана предсједништва, односно у погледу концепта уставних рјешења, који такође може довести до дискриминације мањина, имајући у виду да пресуда Европског суда за људска права не обавезује Босну и Херцеговину да гарантује избор представницима националних мањина и национално неопредјелених грађана, него могућност да се стекне активно и пасивно бирачко право.

Представник и предсједник Савјета националних мањина у БиХ у Комисији, Вехид Шехић и Неџад Јусић, објаснили су да за сада нису предложена конкретнија рјешења у вези избора делегата имајући у виду изнесени проблем у вези с национално неопредјеленим грађанима, а када је ријеч о избору члана предсједништва, он би се требао бирати из цијеле Босне и Херцеговине као једне изборне јединице.

У принципу полазиште је да ако постоје Вијеће националних мањина у Федерацији БиХ, односно Савјет националних мањина у Републици Српској онда та могућност треба постојати и на државном нивоу.

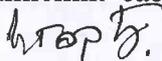
Предсједавајући Комисије на крају ове сједнице позвао је чланове да своје предлоге изнесене на 3. и 4. сједници Комисије доставе писменој форми, ако то до сада нису учинили и информисао их да ће руководство Комисије, на састанку који би се требао одржати 18. 11. 2011. године договорити могући план рада за 21, 22. и 23. 11. 2011. године.

Овом састанку могу присуствовати и други заинтересовани чланови Комисије.

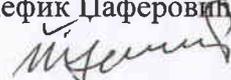
Сједница је завршена у 11.00 часова.

Неауторизовани транскрипт саставни је дио овог записника.

Записник саставио:

Игор Бајић

ПРЕДСЈЕДАВАЈУЋИ КОМИСИЈЕ

Шефик Џаферовић

Привремена заједничка комисија оба дома за спровођење пресуде Европског суда за људска права у Стразбуру у предмету Сејдић и Финци против БиХ

Privremena zajednička komisija oba doma za provođenje presude Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu u predmetu Sejdić i Finci protiv BiH
Privremeno zajedničko povjerenstvo obaju domova za provođenje presude Evropskog suda za ljudska prava u Strasbourgu u predmetu Sejdić i Finci protiv BiH

Број/Број: 01,02-50-14-1052-6/11
Сарајево/Sarajevo, 09. 11. 2011.

ЗАПИСНИК

са 6. сједнице Привремене заједничке комисије оба дома за спровођење пресуде Европског суда за људска права у Стразбуру у предмету Сејдић и Финци против Босне и Херцеговине, одржане 4. новембра 2011. године

Сједница је почела у 10 часова.

Сједници је предсједавао Шефик Џаферовић, предсједавајући Привремене заједничке комисије оба дома за спровођење пресуде Европског суда за људска права у Стразбуру у предмету Сејдић и Финци против Босне и Херцеговине.

Сједници су присуствовали чланови Комисије: Борјана Крипто, замјеница предсједавајућег Комисије, Исмета Дервоз, Саша Магазиновић, Борислав Бојић, Бериз Белкић, Божо Љубић, Звонко Јуришић, Младен Иванковић Лијановић, Весна Крстовић-Спремо и Нермин Пурић.

Са сједнице су оправдано одсуствовали чланови Комисије: Крстан Симић и Петар Кунић.

Сједници је присуствовао и представник којег је именовано Савјет националних мањина Босне и Херцеговине, Вехид Шехић.

Сједници су присуствовали представници невладиних организација: Форума грађана Тузла, Асоцијације Алумни центра за интердисциплинарне постдипломске студије (АЦИПС), Правног института у БиХ, Грађанског фронта осталих - Мостар, Удружења демократских правника БиХ, Босанског конгреса и Савеза младих снага - покрета за мир.

Сједници су присуствовали шеф Мисије ОЕБС-а у БиХ, амбасадор Флечер М. Бартон, и шеф Канцеларије Савјета Европе у БиХ, Мери Ен Хенеси.

Сједници су, такође, присуствовали: секретар Уставноправне комисије Дома народа Зијад Хасић; секретар Уставноправне комисије Представничког дома Игор Бајић и стручни сарадник у Комисији за спољну трговину и царине Представничког дома Соња Абдуловски.

За сједницу је предложен и једногласно усвојен сљедећи

Д Н Е В Н И Р Е Д

1. Расправа о спровођењу пресуде Европског суда за људска права у Стразбуру у предмету Сејдић и Финци против Босне и Херцеговине (изношење предлога невладиних организација).

Ад.1. Расправа о спровођењу пресуде Европског суда за људска права у Стразбуру у предмету Сејдић и Финци против Босне и Херцеговине (изношење предлога невладиних организација)

Предлоге су најприје презентовали представници невладиних организација који су се одазвали Јавном позиву и своје ставове доставили раније, у писаној форми.

Предлоге су презентовали сљедећим редослиједом: Форум грађана Тузла, Асоцијација Алумни центра за интердисциплинарне постдипломске студије (АЦИПС), Правни институт у БиХ те Грађански фронт осталих - Мостар.

Осим наведених невладиних организација, представници Удружења демократских правника БиХ, Босанског конгреса и Савеза младих снага - покрета за мир своје предлоге уставних промјена изложили су директно на сједници Комисије.

Садржаји предлога наведени су у транскрипту.

Центар за друштвена истраживања Аналитика из Сарајева доставио је свој писани предлог, у чијем су прилогу два документа која говоре о Предсједништву БиХ и Дому народа Парламентарне скупштине БиХ.

Након презентација, предсједавајући Комисије, Шефик Џаферовић, позвао је чланове Комисије да у наредном периоду обаве међустраничне консултације и покушају постићи договор о свим изнесеним предлозима политичких партија, Савјета националних мањина БиХ, као и предлозима невладиних организација.

Нагласио је да ће Колегијум Комисије, 18. новембра 2011. године, одржати састанак на којем ће се договорити модалитети рада за 21, 22. и 23. новембар, за када су планиране сједнице Комисије.

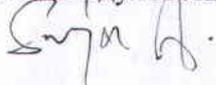
Овим је реализован дневни ред.

Сједница је завршена у 12 часова.

Саставни дио Записника је неауторизовани транскрипт 6. сједнице Комисије.

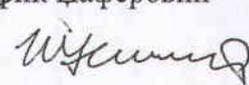
Записник саставила

Соња Абдуловски

ПРЕДСЈЕДАВАЈУЋИ КОМИСИЈЕ

Шефик Џаферовић

Привремена заједничка комисија оба дома за спровођење пресуде Европског суда за људска права у Стразбуру у предмету Сејдић и Финци против БиХ

Privremena zajednička komisija oba doma za provođenje presude Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu u predmetu Sejdić i Finci protiv BiH
Privremeno zajedničko povjerenstvo obaju domova za provođenje presude Evropskog suda za ljudska prava u Strasbourgu u predmetu Sejdić i Finci protiv BiH

Број: 01,02-50-14-1052-7/11
Сарајево, 22. 11. 2011. године

ЗАПИСНИК

са 7. сједнице Привремене заједничке комисије оба дома за спровођење пресуде Европског суда за људска права у Стразбуру у предмету Сејдић и Финци против Босне и Херцеговине, одржане 22. новембра 2011. године

Сједница је почела у 10 часова.

Сједници је председавао Шефик Џаферовић, председавајући Привремене заједничке комисије оба дома за спровођење пресуде Европског суда за људска права у Стразбуру у предмету Сејдић и Финци против Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Комисија).

Сједници су присуствовали чланови Комисије: Борјана Кришто, замјеница председавајућег Комисије, Крстан Симић, замјеник председавајућег Комисије, Исмета Дервоз, Саша Магазиновић, умјесто Борислава Бојића Александра Пандуревић, Бериз Белкић, Божо Љубић, Звонко Јуришић, Младен Иванковић Лијановић, Весна Крстовић-Спремо, Петра Кунић и Нермин Пурић.

Сједници је присуствовао и представник којег је именовано Савјет националних мањина Босне и Херцеговине, Вехид Шехић.

Сједници су присуствовали представници средстава информисања, ОЕБС-а у БиХ, међународних институција и амбасада неких држава.

Сједници су, такође, присуствовали: секретар Уставноправне комисије Дома народа Зијад Хасић; секретар Уставноправне комисије Представничког дома Игор Бајић и стручни сарадник у Комисији за спољну трговину и царине Представничког дома Соња Абдуловски.

Отварајући сједницу, Шефик Џаферовић, председавајући Комисије, истакао је да га је Борислав Бојић, члан Комисије, обавијестио да не може бити присутан у даљем раду Комисије, али да ће умјесто њега бити присутна Александра Пандуревић, из исте политичке партије.

За сједницу је предложено и једногласно усвојено следећи

ДНЕВНИ РЕД

1. Усвајање записника са 5. и 6. сједнице Комисије;
2. Расправа о спровођењу пресуде Европског суда за људска права у Стразбуру у предмету Сејдић и Финци против Босне и Херцеговине.

Ад.1. Усвајање записника са 5. и 6. сједнице Комисије

У вези с овом тачком, Шефик Џаферовић, предсједавајући Комисије, предложио је расправу.

Није било расправе.

Након тога, чланови Комисије су једногласно усвојили Записник са 5. сједнице и Записник са 6. сједнице Комисије.

Ад. 2. Расправа о спровођењу пресуде Европског суда за људска права у Стразбуру у предмету Сејдић и Финци против Босне и Херцеговине

У уводу за ову тачку дневног реда, Шефик Џаферовић истакао је да је предвиђено да данас представници политичких партија и Савјета националних мањина БиХ кажу о проблему шта мисле и покушају презентовати коначан политички став своје странке.

Прије преласка на разматрање тачака дневног реда, предсједавајући Комисије упознао је чланове о дописима представника Савјета министара БиХ пред Европским судом за људска права о поднеску Школе права и међународних организација о генералним мјерама и активностима које БиХ предузима с циљем спровођења пресуде Европског суда за људска права у предмету Сејдић и Финци против БиХ, а у вези са примједбом подносиоца представке да није довољно само учешће представника Савјета националних мањина у раду Заједничке комисије на начин да они могу износити своје ставове о предлозима амандмана на Устав БиХ, већ да би представници Савјета националних мањина требало да имају и право гласања о тим предлозима. предложио је да Комисија задужи Секретаријат Парламентарне скупштине БиХ да пошаље одговор на ово питање, а то је да домови нису одлучили да у саставу Комисије буду представници националних мањина, али да је Представнички дом одлучио да се представници Савјета националних мањина БиХ позивају на састанке и да износе своје ставове.

Исто тако, он је информисао чланове Комисије и о другом допису агента Савјета министара БиХ пред Европским судом за људска права, који се односи на допуну већ послане Информације о раду Комисије. предложио је да се, након што се сутра заврше двије сједнице Комисије, одмах упути информација са одговорима на сва питања из дописа, за шта ће бити задужен Секретаријат ове комисије.

Чланови Комисије су прихватили оба предлога.

Затим су представници политичких партија и Савјета националних мањина БиХ изнијели своје ставове, и то о свим приспјелим предлозима:

Крстан Симић, у име СНСД-а, истакао је сљедеће:

Пресуда Сејдић и Финци представља међународну обавезу и ту међународну обавезу треба извршити онако како то пресуда захтијева. Овдје се треба фокусирати само на оно што је дефинисао и Суд у Стразбуру, а то су питања Дома народа Парламентарне скупштине БиХ и Предсједништва БиХ. Пресуда Сејдић и Финци јасно је дала до знања и подвукла да је припадницима националних мањина и грађанима који се нису изјаснили као припадници било ког народа или националне мањине ускраћена могућност да буду бирани односно делегирани. Изборни систем је био уређен тако да су за члана Предсједништва БиХ ексклузивитет имали представници три конститутивна народа, а ускраћено је право у том правцу било коме другом да се појави као кандидат и да уђе у политичку борбу, као што је то било омогућено свим другим грађанима. Слично је и са Домом народа Парламентарне скупштине БиХ. Опредјељење у СНСД-у је да, полазећи управо од чињенице да пресуду треба спровести онако како то у њој пише, не треба задирати у промјене уставног система и надлежности Дома народа те да се у том правцу мора обезбиједити учешће националних мањина и припадника грађана БиХ који се нису изјаснили ни као припадници неке националне мањине или народа.

Став СНСД-а је да треба делегирати три припадника националних мањина, због неког односа који је и раније задржан у свим паритетима, тако да се бирају два делегата на територији Федерације а један се бира из Републике Српске у Дом народа.

Избор делегата треба да буде обављан онако како се бирају и припадници Клуба Срба, да то бира Народна скупштина Републике Српске, тј. да уз пет делегата бира и делегата који ће представљати националне мањине. То ће изазвати потребу промјена других аката у погледу кворума, начина доношења одлука, начина избора предсједавајућег, распуштање Парламента и сл.

Амандман II се односи на избор чланова Предсједништва БиХ. Предлог је да се из Републике Српске бира један члан Предсједништва БиХ, из Федерације БиХ се бирају два члана Предсједништва БиХ, с тим да не могу бити изабрана два припадника истог народа у Предсједништву БиХ.

Питање је и начин на који члан Предсједништва интервенише у случају сумње на угроженост његових интереса. И то треба нормирати. Сада више нису повријеђени национални интереси већ ентитетски. Како Федерација има два члана, може се догодити да нека одлука буде у колизији са интересима једног од народа. Предлог је да о том питању одлучује клуб оног народа чији се интерес сматра повријеђен јер су они најпозванији да то познају и препознају.

Борјана Кришто, у име ХДЗБиХ:

ХДЗБиХ је определијељен за спровођење пресуде Европског суда за људска права у Стразбуру, залажући се при томе за БиХ као државу три равноправна конститутивна народа и грађана који живе у њој и у којој ће се гарантовати и сва грађанска права њеним грађанима а и права конститутивних народа, а и оних који се не изјашњавају као припадници једног од конститутивних народа.

ХДЗБиХ се залаже за посредан избор Предсједништва БиХ на начин да се чланови бирају из Представничког дома, на начин да је омогућено свима, као и конститутивним народима, грађанима и онима који се не изјашњавају као припадници конститутивних народа, односно припадницима националних мањина који живе у БиХ, да имају право да буду кандидовани и бирани кроз позицију законодавне власти на нивоу БиХ.

ХДЗБиХ сматра да постоји и други начин избора чланова Предсједништва, али би то укључивало и темељитије измјене и Устава БиХ.

Кад је у питању Дом народа, ХДЗБиХ сматра да треба повећати број делегата у Дому народа. Данас је Дом народа по капацитету и броју делегата такав да тешко може одговорити свим оним задацима који се тичу Босне и Херцеговине у легислативном смислу, а и њеног европског пута и њене будућности. У том смислу на то указује њихов писани материјал и предлози изнесени у њему. Приликом избора делегата у Дому народа, хрватске, бошњачке и српске делегате треба да бирају хрватски, бошњачки и српски делегати, из реда осталих и национално неопређијељених вијеће народа једног и другог дома. Број делегата мора бити такав да обезбиједи и гарантује уставну једнакоправност свим народима и онима који се тако не изјашњавају.

Нермин Пурић у име ДНЗ-а:

Демократска народна заједница је за повећање броја делегата у Дому народа Парламентарне скупштине БиХ. Она је за формирање клуба осталих у Дому народа Парламентарне скупштине БиХ и повећање броја делегата у Дому народа за три или пет делегата.

Они нису за повећање броја чланова Предсједништва, на начин да се са садашња три повећава на четири и сл. Када је у питању Предсједништво БиХ, Демократска народна заједница остаје при свом предлогу да се бира посредно, да се бира један предсједник БиХ на мандат од 12 мјесеци, дакле из Представничког дома Парламентарне скупштине БиХ, с тим да се сваки сљедећи бира из другог конститутивног народа, односно из реда осталих, на начин да се обезбиједи у току једног мандата да сваки конститутивни народ, као и остали, има једногодишњи мандат на челу државе. У том смислу би се смањила овлашћења. Они су и даље вољни да отворено разматрају питање положаја и заштите хрватског народа у БиХ у односу на остала два конститутивна народа. И даље ће остати отворено питање заштите осталих грађана у односу на припаднике конститутивних народа.

Терминолошки сматра да израз “национално неопређијељени” није адекватан и боље је да и даље остане израз “остали”.

Петар Кунић, у име ДНС-а, истакао је сљедеће:

ДНС полази од чврстог опредјељења да се треба задржати на меритуму пресуде. Пресуда се односи на Предсједништво БиХ и евентуално на вијеће народа које би могло услиједити у каснијој фази. ДНС сматра да Дејтонски споразум није потрошен и да се његова оптимизација може постићи, али уз једну политичку вољу да се схвати реалност живљења на овим просторима.

Кад је у питању Предсједништво БиХ, став ДНС-а је да се један кандидат бира у Републици Српској и два кандидата у Федерацији БиХ, наравно без националних квалификација. У Федерацији БиХ је сложена ситуација коју је могуће ријешити на сљедећи начин: да се кандидат за члана Предсједништва из хрватског народа бира у кантонима са већинским хрватским народом, тј. да се не спомиње национална квалификација, али да се каже да се сматра да је изабран онај кандидат за члана Предсједништва који је добио већину у већинским хрватским кантонима, односно Бошњак у бошњачким кантонима. ДНС остаје при томе да се чланови Предсједништва бирају непосредним путем, јер је то најозбиљнији интегративни фактор БиХ као државе. ДНС подржава непосредни избор чланова јер та популарна инвестира даје моћ и снагу члановима Предсједништва БиХ и не би требало ићи на избор чланова Предсједништва БиХ у Парламенту, Представничком дому итд.

Што се тиче Дома народа, он мора бити састављен од конститутивних народа. Поставља се питање учешћа националних мањина у овом тијелу. Одлука не каже да припадници националних мањина морају бити чланови Предсједништва БиХ, него кажу да им се мора омогућити да буду кандидати, а никако да морају бити чланови Предсједништва БиХ. ДНС сматра да ће се вјероватно повећати број у Дому народа, са другим конститутивним народима и у Федерацији БиХ и у Републици Српској. ДНС сматра да је БиХ федерална држава, састављена од два ентитета, тј. двије федералне јединице. У том смислу, ДНС ће се залагати да остану два дома у највишем законодавном тијелу.

Весна Крстовић-Спремо, у име ПДП-а, истакла је сљедеће:

ПДП је остала на становишту које је писаним путем упутила предсједавајућем, Шефику Џаферовићу. У спровођењу пресуде треба се задржати у оквирима испуњавања обавеза према Европској унији и Конвенцији о људским правима и слободама.

Чланови Предсједништва и даље треба да се бирају непосредно, с тим да не постоје националне одреднице. То значи да ми желимо да се и даље бира непосредно члан Предсједништва, и то: из Републике Српске један члан и два члана Предсједништва из Федерације БиХ. Ако не би било националних одредница, ПДП сматра да би на тај начин задовољили кандидатуру свих грађана БиХ и на тај начин би се могли

кандидовати сви, што и јесте основа свега овог. Услов би био да се из конститутивних народа може изабрати највише један члан, чиме би се избјегла могућност да припадник једног народа буде изабран и на изборима у Федерацији БиХ и у Републици Српској.

Што се тиче спровођења пресуде Сејдић и Финци приликом избора за Дом народа Парламентарне скупштине БиХ, сматрају да је потребно омогућити свима да буду бирани. ПДП је за проширење броја чланова Дома народа на тридесет, по десет из конститутивних народа, те да се осталим омогући да буду бирани у Представнички дом. А што се тиче Дома народа, заиста се не залажу за четврти клуб у Дому народа. Значи, што се тиче промјена за Дом народа ПСБиХ, према новом рјешењу могле би се спровести тако да се два припадника српског народа бирају у српски клуб са подручја Федерације БиХ, а по истом принципу би се један Бошњак и један Хрват бирали у бошњачки, односно хрватски клуб у Дому народа са подручја Републике Српске. Начин избора треба да остане непромијењен у смислу да га и даље спроводе ентитетски парламенти. И даље сматрају, као партија, да је Дејтонски споразум добра уставна подлога за сва питања која се могу ријешити у вези с овом пресудом.

Младен Иванковић Лијановић, у име Народне странке Радом за бољитак, истакао је сљедеће:

У овој странци покушава се са што мање утрошеног времена, уз што мање утрошених средстава постићи најбољи могући резултат. Сви морамо, прије свега, водити рачуна да се не повећавају трошкови чиновништва у државном апарату. Предлог странке је да имамо један дом на нивоу државе, да имамо кроз њега пропулзивност свих закона који нам слиједе и да трошкови буду рационални.

И стога овај предлог да се чланови Предсједништва БиХ бирају из Представничког дома подржавају, те прихватају индиректан избор чланова Предсједништва.

Кад је у питању Дом народа, слажем се са предлозима повећања броја уз заједничку изјаву да ћемо на нижим нивоима смањити број посланика и делегата.

Звонко Јуришић, у име Хрватске странке права, истакао је сљедеће:

Кад је у питању став о избору чланова Предсједништва БиХ, став ХСП-а је избор три члана Предсједништва, тј. предсједника и два дотредсједника. ХСП је отворен и за све варијанте бирања овог тијела.

Што се тиче Дома народа, став ХСП-а је да треба омогућити формирање клуба националних мањина, национално неопредијељених.

Ми из ХСП-а смо за повећавање делегата у Дому народа, а о броју се може дискутовати. Овдје су формуле различите, имамо од 17, мислим 18, па 21, 26, 32, 36 до 56 или 58. Уколико смо сагласни да се повећа тај број, онда би требало одржати тематску сједницу као што је ова данас и овдје, те расправљати зашто 18, зашто 26, зашто 46 итд. Чини ми се да смо сви сагласни да се повећа број делегата и да нико није против да у Дому народа буду представници националних мањина. И овдје имамо

различите ставове око тога на који начин ћемо доћи до Дома народа. Он се заложиио за одржавање тематске сједнице о овој теми.

Божо Љубић, у име ХДЗ 1990, истакао је сљедеће:

Након презентације и приближавања ставова о питањима извршења пресуде, ми већ имамо неке концептуализоване предлоге? Имамо, дакле, предлог једног броја странака које су се определили за индиректан избор чланова Предсједништва БиХ. Дакле, то је један концепт. Имамо предлоге странака које су се определили за директан начин избора чланова Предсједништва, односно три члана Предсједништва. Дакле, то је други концепт. И имамо, што се тиче Дома народа, један број странака које предлажу да се Дом народа повећа за одређени број чланова, као и да се у оквиру Дома народа оснује и клуб који представља оне који нису представници конститутивних народа. Опет имамо друге и други концепт, који подразумијева да Дом народа чине само три конститутивна народа.

У рјешавању ових, намеће се и питање – зашто ми ово радимо? Да ли ми ово радимо због пресуде Суда у Стразбуру или ради БиХ? Ја мислим да ми ово треба да радимо ради БиХ, њене функционалности, њене одрживости, њене стабилности итд.

ХДЗ 1990. се залаже за индиректан, дакле, посредан начин избора чланова Предсједништва у Праламентарној скупштини БиХ, на начин како је раније предложено. Господин Љубић није хтио то поново елаборирати и сматра да то испуњава пресуду Суда у Стразбуру, да не нарушава позицију ниједног конститутивног народа нити једног ентитета. ХДЗ 1990. сматра легитимним и предлоге колега који су се заложиили за задржавање директног начина избора чланова Предсједништва, али их не може прихватити, јер не види начин како би се то могло спровести – да се испуни пресуда Суда у Стразбуру а да сва три народа буду у истој позицији приликом избора тих чланова Предсједништва. Поставио је питање колегама из РС-а – да ли могу замислити ситуацију да ће у Федерацији бити изабран нпр. Србин са више гласова него у Републици Српској. Да је то могуће, показали су ови избори, па је Жељко Комшић као Хрват изабран у Предсједништво БиХ са више гласова него што је изабран члан Предсједништва из РС-а - Србин. Зато тврди да је посредан избор чланова Предсједништва заправо најбољи за све, али неће говорити у име других, нека свако каже у своје име.

Кад је у питању Дом народа, они су предложили да сваки народ у свој клуб народа делегира по 15 чланова, дакле до 45, а представници националних мањина и оних који се не изјашњавају као припадници конститутивних народа три члана. Они су предложили 48 делегата у Дом народа и сматрају да то није превише. Уз повећање броја посланика у Представничком дому на 84, као што је већ било говора, а чини се да то могло наћи и у овим предлозима, то би још увијек било око 130 чланова Парламента, до 140, што је у складу са бројем посланика и у једнодомним парламентима земаља које имају сличан број становника. На тај начин би ријешили проблем који сад постоји у Дому народа, да 15 људи, једноставно, па ни 20, не могу

одговорити свим потребама које се постављају пред један дом који на исти начин разматра све законе и све одлуке као и Представнички дом. Ова странка је за Дом народа у пуном капацитету. Овај број је предложен због тога што он на најбољи могући начин задржава ону пропорцију 2/3 из Федерације, 1/3 из РС-а, те омогућава и да се из РС-а делегирају и Хрвати и Бошњаци, из Федерације Срби и остали, наравно, из једног и другог ентитета, али они су отворени за компромисе и један од могућих компромиса и предлога је 27, дакле, посебно за сваки конститутивни народ, три за представнике националних мањина и национално неопређених, али то су једини могући компромиси у спровођењу ове пресуде Суда у Стразбуру.

Начин избора Дома народа у ентитетима је кључно питање. Предлог странке је да се у Федерацији након одржаних општих избора, који укључује наравно и кантоналне изборе, формирају ад хок засједања, односно три ад хок, односно четири ад хок сазива. Три за конститутивне народе и један за припаднике националних мањина или национално неопређених, који ће изабрати онда одговарајући број делегата у Дом народа Федерације а онда ће Дом народа Федерације изабрати онај број делегата у Дом народа РСБиХ који би овим промјенама био предвиђен за Федерацију. А за Републику Српску би мање-више био сличан начин. Он предлаже да то раде вијећа, дакле, опет исти такви клубови Срба, Хрвата, Бошњака и оних који се не изјашњавају, који су неопређени, националних мањина из вијећа народа. Дакле, на тај начин реализује се пресуда Суда у Стразбуру али стављају припадници сва три народа у оба ентитета у исту позицију и елиминише оно што се сада дешава у Федерацији а дијелом и у РС-у, а то је да делегате у Дому народа Федерације – хрватске, бирају већином Бошњаци. Јер парадоксална је чињеница да више делегата у Дому народа Федерације – Хрвата, бирају кантони, односно њихове кантоналне скупштине са бошњачком већином него оне са хрватском већином. На овај начин заправо бисмо, након општих избора, имали легитимне представнике сва три народа, као и оних који се не изјашњавају као припадници конститутивних народа, односно припадника националних мањина и национално неопређених, у Дому који у првом реду треба да штити етничка права народа и националних мањина.

Бериз Белкић, у име Странке за БиХ, истакао је сљедеће:

У Странци за БиХ ову пресуду смо схватили и као прилику и као поруку да се отклоне све врсте дискриминација које постоје у Уставу БиХ. У јануару 2010. предложили смо амандмане на Устав, када смо, између осталог, интервенисали и на ентитетско гласање сматрајући га дискриминирајућим у односу на један број људи у Представничком дому, хрватске националности, који нису могли нити могу користити то ентитетско гласање. Кад је ријеч о разумијевању пресуде, истина је да она не говори о дискриминацији конститутивних народа. Желим истаћи да постоји предмет Пилав који ће врло брзо бити процесуиран и треба очекивати пресуду којом ће Суд за људска права у Стразбуру утврдити да наш устав има и ту врсту дискриминације у односу на мјесто живљења, кад је ријеч о конститутивним народима.

Наши принципи спровођења пресуде су:

Први принцип је да се свима гарантује избор, не само теоретска могућност него и стварна.

Други принцип је да се Предсједништво непосредно бира и да је изборна јединица цијела БиХ.

И трећи принцип је да се елиминише дискриминација припадника конститутивних народа. Нама је прихватљив предлог Савјета националних мањина, с тим што би се морала третирати и дискриминација конститутивних народа, што овдје у предлогу није случај. Ако би Савјет националних мањина прихватио да прошири овај амандман кад је ријеч о Дому народа и ако би прецизирао како се бира члан Предсједништва из реда осталих, ми бисмо подржали овај предлог.

Исмета Дервоз, у име Савеза за бољу будућност, истакла је сљедеће:

СББ има неколико варијанти за рјешење овог проблема.

Прва варијанта коју предлаже Савез за бољу будућност је стратешко одређење. У складу са препорукама Венецијанске комисије, ми предлажемо да се укине Дом народа, чиме би се отклонио проблем дискриминације осталих на нивоу државног представничког тијела. У овом случају би се оставило довољно простора да се повећа број чланова Представничког дома као сада јединог у Парламентарној скупштини. Повећање броја директно бирањих посланика доводи до могућности да већи број кандидата са изборних листа политичких субјеката добије мандат, чиме ће се вјерније одразити воља бирачког тијела. У овако постављеном Представничком дому требало би формирати четири клуба – Бошњака, Хрвата, Срба и осталих, или како се већ договоримо за термин, и сваки би имао механизме за заштиту виталног националног интереса, а што се преноси са досадашњег Дома народа. Листа питања за која се може позвати на заштиту виталног националног интереса мора бити Уставом јасно одређена и ограничена на материју која својом природом утиче на идентитет и права сваког колективитета, нпр. језик и писмо, заступљеност у јавним службама и сл. Осим конститутивним народима, механизми заштите виталног националног интереса морају под истим условима и процедури бити стављени на располагање и припадницима осталих.

Друга варијанта која је на неки начин компилација овога шта смо чули у обраћањима и представљању других странака је да, у случају постојања консензуса или већинске политичке воље у прилог задржавања Дома народа какав је сада, ово тијело треба проширити припадницима осталих. Број припадника конститутивних народа може се повећати али при томе свакако треба водити рачуна да остане у рационалним оквирима. Ту се слажемо са г. Лијановићем. Дакле, број кандидата се бира тако што се у виду имају кантони у Федерацији или регије у РС-у и да коначан број, наравно, мора бити непаран због начина одлучивања. Избор делегата треба да обухвати двије фазе – кандидовање и сам избор. Кандидовање остаје на ентитетском нивоу, при чему Бошњаке предлажу Бошњаци у Дому народа Парламента Федерације и Вијећу народа Народне скупштине РС-а, те по тој матрици и делегате друга два конститутивна

народа, а припаднике осталих остали у законодавним органима ентитета. На овај начин би се сачинило више кандидатских листи између којих коначан избор врши одговарајући клуб у Представничком дому. Овим се обезбјеђује да сваки колективитет предлаже и бира своје делегате, уводи се као битан квалитет садејство државног и ентитетског нивоа власти у процедури конституисања. Избором на нивоу Представничког дома, тј. на цијелој државној територији, Дом народа ће функционисати у складу са прокламованом конститутивности народа на цијелој територији БиХ.

Трећа варијанта се односи на Дом народа у случају непостојања сагласности у погледу организационих промјена укључивањем осталих у Дом народа могућа измјена његових овлашћења – одузимање законодавних овлашћења а задржавање у сфери заштите националног интереса. На овај начин Дом народа не би био подложен одредби члана 14. Европске конвенције за заштиту људских права.

Кад се ради о Предсједништву, Савез за бољу будућност може учествовати у сљедећа три предложена предлога која су такође на трагу онога што смо чули у излагањима свих других представника политичких партија. Умјесто досадашњег рјешења треба увести једног предсједника који би био биран посредно уз обавезну ротацију. Обим надлежности прилагођен је надлежностима шефа државе познатим у парламентаризму. Национални клубови, или само у Представничком дому, у случају да се одлучи о нашем стратешком предлогу за Дом народа, предлажу више кандидата. Бива изабран онај који добије већину свих посланика на државном нивоу.

Друга варијанта је да се Предсједништво задржи, али да буде састављено од предсједника и три потпредсједника – Србин, Хрват и Бошњак и један из реда осталих. На мјесту предсједника врши се ротација сваких 12 мјесеци у четворогодишњем мандату. У случају прихватања овог система, потребно је разграничити заједничке надлежности Предсједништва и појединачне предсједника. Избор је непосредан али тако да нпр. Бошњака предлаже Клуб Бошњака, Хрвата Клуб Хрвата у Дому народа Парламента Федерације БиХ, Србина Народна скупштина РС-а, а осталог клубови осталих у ентитетским законодавним органима. Избор врше одговарајући клубови у Парламентарној скупштини, тако да и овдје имамо, уз право да сваки колективитет бира свог представника, садејство државног и ентитетског нивоа власти.

Трећа варијанта, а односи се на Предсједништво, јесте одржавање непосредног избора за чланове Предсједништва, што би било могуће једино уз повећање броја чланова Предсједништва представником осталих. У том случају БиХ је јединствена изборна јединица, те сваки бирач бира гласа за пуни број чланова Предсједништва. Тиме би сваки колективитет имао свог представника а изабрани кандидати би представљали грађане у цјелини.

Александра Пандуревић, у име СДС-а, истакла је сљедеће:

Став СДС-а јесте да структура Предсједништва остаје оваква каква је. Остао је проблем националних одредница и ту су нам ставови потпуно исти као ставови СНСД-а.

Оно што је још примјетно, анализирајући све ове предлоге, јесте да све партија из Републике Српске предлажу да избор чланова Предсједништва остане директан. Све партије из Федерације БиХ предлажу да тај избор буде у Парламентарној скупштини БиХ. СДС је спреман на компромисно рјешење да се направи асиметричан начин избора чланова Предсједништва, и то тако да РС бира свог члана Предсједништва директно, а да се у Федерацији спроведе по договору партнера из Федерације.

Што се тиче Дома народа, ту поново долазе различити предлози. Може доћи до ситуације коју је описао судија Бонели у пресуди, те да Босна и Херцеговина потоне у дубљу кризу. Пресуду треба само технички спровести. Предлог СДС-а је да се у Дом народа изабере и два представника националних мањина, од којих један из Федерације, други из Републике Српске, с тим што би представнике националних мањина из РС-а бирала Народна скупштина на предлог Савјета националних мањина.

Саша Магазиновић, у име СДП-а, истакао је сљедеће:

По мишљењу СДПБиХ, збор предсједника и потпредсједника у Предсједништву БиХ треба да буде посредан, и то из састава Представничког дома, те да у складу с тим надлежности Предсједништва БиХ дјелимично треба редуковати и пренијети на Савјет министара БиХ.

Када је у питању избор делегата у Дом народа, основа концепта предлога СДП-а је заступљеност осталих у Дому народа, избор чланова Дома народа из Представничког дома, дефинисање листе за заштиту виталног националног интереса, као и дефинисање улоге клуба осталих, у смислу заштите колективних права.

СДП указује и на уставну категорију "грађани", те ако неко сматра да примјеном дефиниције "остали" треба брисати грађане, то је нешто што је неприхватљиво.

СДП сматра да смо сви грађани ове државе и имамо право да говоримо о проблемима у свим дијеловима ове државе. Оно што се види као једна од најближих додирних тачака за све присутне јесте проширење Дома народа са грађанима БиХ из категорије "остали", док у вези с избором чланова Предсједништва БиХ постоје дијаметрално супротни ставови. Мишљење СДП-а је да се може разговарати о Дому народа и да би се ту могао тражити заједнички правац, а кад је у питању Предсједништво БиХ, нажалост, постоје удаљени ставови које треба приближити.

Вехид Шехић, у име Савјета националних мањина, истакао је сљедеће:

У својим предлозима за спровођење пресуде, Савјет националних мањина кретао се искључиво у оквиру судске одлуке.

У вези са избором чланова Предсједништва БиХ, може се спровести и директан, али и посредан избор. Сматрам да би било добро посредно бирати и будуће чланове Предсједништва БиХ. Да ли ће то бити један предсједник, или један предсједник са три потпредсједника, то је ствар договора.

Код Дома народа као специфичног дома постоји квантитативна једнакост. Добра је околност што имамо формулу 5-5-5. И они други који су малобројнији морали би имати ту квантитативну једнакост. И она је јако битна, јер се тиме показује сагласност за једнакоправан положај свих грађана у овој држави.

Треба повећати број делегата у Дому народа, као и посланика у Представничком дому.

Шефик Џаферовић, у име СДА, истакао је сљедеће:

Став СДА се пуно не удаљава од добро познатих рјешења која су прије неколико година оvdје у БиХ била политички већ договорена. У питању су априлски пакет, а касније и бутмирски пакет. Бутмирски пакет је рефлексивна и нешто срећенија априлски пакет, тј. плус-минус 10%, како се то каже, априлског пакета.

Овим поводом отворила су се најмање још два питања, а то су равноправност конститутивних народа од ентитета до ентитета и генерално кад су у питању позиције појединих народа у БиХ.

Дом народа у будућности треба да буде Дом који ће штитити само виталне националне интересе конститутивних народа, а треба гарантовати мјеста осталим у Представничком дому, док је оваква преамбула. Вјероватно ће се задржати улога Дома народа онаква каква јесте данас. У тој варијанти се мора осигурати клуб осталих у Дому народа.

Кад је у питању Предсједништво, начин избора чланова и ингеренције Предсједништва су двије ствари које су узрочно-последично повезане. Ја се залажем за посредан избор чланова Предсједништва БиХ. Али, опредјелити се само за измјену посредног избора чланова Предсједништва и оставити све остало када је Предсједништво БиХ у питању, јесте нешто што може од БиХ направити још нефункционалнију државу него што је сада. Предсједништво БиХ, које се бира директно, шеф је извршне власти у БиХ. Савјет министара је само орган, то је једна од тачака у члану V Устава БиХ. Ако се прихвати индиректан избор чланова, онда су то предсједник БиХ и два потпредсједника који би се ротирали, а то значи протоколарни шеф државе.

Након изношења ставова политичких партија, Шефик Џаферовић је предложио даљи рад Привремене заједничке комисије. Наредне двије сједнице биће одржане сутра, а трећа крајем овог мјесеца или почетком наредног мјесеца. Дакле, сутра ће се политичке партије изјашњавати о неколико принципа: какав Дом народа, која структура Дома народа, која улога Дома народа? Прво треба поставити питање какву операцију захтијева спровођење пресуде? Је ли то само Предсједништво и Дом народа, или је нешто шире? Па онда, по овим сегментима како смо говорили, па до Предсједништва, директан избор, индиректан избор. На састанку, оном послеподневном, с почетком у

14.00 часова, покушаћемо формулисати предлог и отворено, између себе, покушати формулисати предлог или предлоге.

Рад ове комисије завршиће утврђивањем амандмана на Устав БиХ и њиховим упућивањем у парламентарну процедуру и достављањем Венецијанској комисији на оцјену. Он може завршити и тако што ћемо урадити комплетан посао, може завршити тако што ћемо утврдити нешто од амандмана или неке од амандмана и доставити их Венецијанској комисији и може завршити без резултата. Ја не желим ову варијанту, желим да се деси ова прва варијанта.

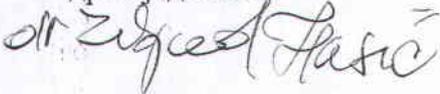
Овим је реализован дневни ред.

Сједница је завршена у 12 часова.

Саставни дио Записника је неауторизовани транскрипт 7. сједнице Комисије.

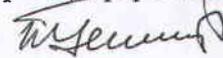
Записник саставио

др Зијад Хасић

ПРЕДСЈЕДАВАЈУЋИ КОМИСИЈЕ

Шефик Цаферовић

Привремена заједничка комисија оба дома за спровођење пресуде Европског суда за људска права у Стразбуру у предмету Сејдић и Финци против БиХ

Privremena zajednička komisija oba doma za provođenje presude Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu u predmetu Sejdić i Finci protiv BiH
Privremeno zajedničko povjerenstvo obaju domova za provođenje presude Europskog suda za ljudska prava u Strasbourgu u predmetu Sejdić i Finci protiv BiH

Број: 01,02-50-14-1052-8 /11
Сарајево, 23. 11. 2011. године

ЗАПИСНИК

са 8. сједнице Привремене заједничке комисије оба дома за спровођење пресуде Европског суда за људска права у Стразбуру у предмету Сејдић и Финци против Босне и Херцеговине, одржане 23. новембра 2011. године

Сједница је почела у 10 часова.

Сједници је предсједавао Шефик Џаферовић, предсједавајући Привремене заједничке комисије оба дома за спровођење пресуде Европског суда за људска права у Стразбуру у предмету Сејдић и Финци против Босне и Херцеговине.

Сједници су присуствовали чланови Комисије: Борјана Кришто, замјеница предсједавајућег Комисије, Крстан Симић, други замјеник предсједавајућег, Исмета Дервоз, Саша Магазиновић, Петар Кунић, Александра Пандуревић по овлашћењу Борислава Бојића, Бериз Белкић, Божо Љубић, Звонко Јуришић, Младен Иванковић Лијановић, Весна Крстовић Спремо и Нермин Пурић.

Сједници је присуствовао и представник Савјета националних мањина Босне и Херцеговине Вехид Шехић.

Сједници су, такође, присуствовали: секретар Дома народа Марин Вукоја; секретар Уставноправне комисије Дома народа Зијад Хасић; секретар Уставноправне комисије Представничког дома Игор Бајић и стручна сарадница у Комисији за спољну трговину и царине Представничког дома Соња Абдуловски.

За сједницу је предложен и једногласно усвојен сљедећи

ДНЕВНИ РЕД

1. Расправа о спровођењу пресуде Европског суда за људска права у Стразбуру у предмету Сејдић и Финци против Босне и Херцеговине.

Ад. 1. Расправа о спровођењу пресуде Европског суда за људска права у Стразбуру у предмету Сејдић и Финци против Босне и Херцеговине

Предсједавајући Комисије отворио је расправу истичући да се након презентација и изношења ставова представника политичких партија, Савјета националних мањина у БиХ и невладиног сектора треба дати одговоре на нека питања те још једном размотрити могућности за постизање договора о спровођењу пресуде Европског суда за људска права у Стразбуру и предлагање амандмана на Устав Босне и Херцеговине.

На 7. сједници Комисије, одржаној 22. 11. 2011. године, договорено је да представници политичких партија и представник Савјета националних мањина у БиХ у оквиру данашњег дневног реда одговоре на питања која је Колегијум Комисије разматрао на састанку одржаном 18. 11. 2011. године.

Питања која је Колегијум евидентирао на састанку су:

- Који обим промјене Устава БиХ захтијева пресуда Европског суда за људска права у Стразбуру у предмету Сејдић и Финци против Босне и Херцеговине?
 - Да ли се промјене Устава БиХ односе само на Предсједништво БиХ и Дом народа ПСБиХ?
- Какав Дом народа ПСБиХ?
 - Надлежности Дома народа ПСБиХ? Постојеће надлежности или нова улога?
- Број делегата у Дому народа ПСБиХ?
- Како бирати делегате у Дом народа ПСБиХ?
- Предсједник и потпредједници БиХ или Предсједништво БиХ?
- Како вршити избор чланова Предсједништва?
 - Директан или индиректан избор чланова Предсједништва?

(Напомена: У даљем тексту записника, због што објективнијег приказа ставови учесника изнесени су у првом лицу.)

Ад 1.1 Који обим промјене Устава БиХ захтијева пресуда Европског суда за људска права у Стразбуру у предмету Сејдић и Финци против Босне и Херцеговине? Да ли се промјене Устава БиХ односе само на Предсједништво БиХ и Домом народа ПСБиХ, или ко захтијева нешто ширу уставну реформу?

Став представника СДП - Саша Магазиновић

Наш став је да није могуће спровести ову пресуду мијењајући само одредбе које се односе на Дом народа ПСБиХ и Предсједништво БиХ. Ако се мијења начин избора Предсједништва БиХ са директног на индиректни, логично је да се морају промијенити и неке надлежности Предсједништва БиХ. Дакле, у зависности од тога који се модел изабере, биће нужно у већој или мањој мјери ући и у друге промјене.

Став представника СДА - Шефик Цаферовић

Наш став је, уколико остане директан избор чланова Предсједништва БиХ, да је могуће дати позитиван одговор на ово питање. Дакле, амандманима који се односе на Предсједништво БиХ и на Дом народа ПСБиХ може се спровести пресуда Европског суда у Стразбуру. Ако избор чланова Предсједништва БиХ буде индиректан, онда то захтијева нешто ширу уставну реформу. Дакле, идентичан став као и став СДП-а.

Став представника СББ - Исмета Дервоз

Потврђујем да је Савез за бољу будућност на трагу обје до сада изнесене констатације СДП-а и СДА.

Став представника СБиХ – Бериз Белкић

Ми смо за директан избор чланова Предсједништва БиХ и сматрамо да је могуће спровести пресуду Европског суда у Стразбуру уставном реформом која се односи на Дом народа ПСБиХ и Предсједништво БиХ и апсолутно смо за укидање дискриминације конститутивних народа, иако то није предмет ове пресуде.

Став представника ХДЗ 1990 - Божо Љубић

Ми смо дали предлог који је свеобухватан у оквиру спровођења наведене пресуде. Наш предлог подразумијева избор чланова Предсједништва БиХ, али и избор домова народа који мора третирати и избор дома народа у ентитетима. Према томе, ако се под спровођењем пресуде мисли на Дом народа ПСБиХ и промјену начина избора у ентитетима, онда је то могуће. Било који други приступ избору чланова Предсједништва БиХ од оног који смо ми предложили захтијевао би много шире захвате у устав државе и уставе ентитета него што то сама пресуда захтијева. Мислим да је потребно отклонити и остале дискриминирајуће одредбе које су већ сада видљиве према конститутивним народима или још горе ако бисмо спровођењем ове пресуде нарушили већ постојеће балансе.

Став представника ХСП - Звонко Јуришић

Став ХСП је да значајнијих измјена у погледу Дома народа ПСБиХ не би требало да буде и то се може завршити јер садашњи Устав БиХ има дискриминирајуће одредбе не само према националним мањинама и осталим грађанима БиХ него и према конститутивним народима. Заговарамо посредан избор чланова Предсједништва БиХ из Представничког дома ПСБиХ а то би сигурно захтијевало ширу уставну реформу. Ми имамо ставове као и странке платформе. Дакле, посредан избор, а то захтијева ширу реформу устава. Непосредан избор нам не одговара.

Став представника НСРЗБ - Младен Иванковић Лијановић

Ми, у Народној странци Радом за бољитак, са странкама платформе залажемо се да избор чланова Предсједништва БиХ буде из парламента, односно индиректан избор. У том правцу треба пробати наћи остала рјешења.

Став представника ДНС – Петар Кунџ

ДНС је усмјерен само на оно што је примарно да би се удовољило наведеној пресуди. У том смислу треба мијењати Устав БиХ. Сматрам да нећемо имати политичку подршку за радикалније промјене устава. Наравно да спровођење обухвата Предсједништво БиХ и Дом народа ПСБиХ. Ми смо се определијели за директан избор Предсједништва БиХ.

Дом народа ПСБиХ је ексклузивно право конститутивних народа БиХ и то је сасвим јасно. Ми можемо размишљати о повећању броја делегата, али само из конститутивних народа.

Став представника ХДЗБиХ – Борјана Кришто

Прво питање на које треба да дамо одговор је: Који обим захтијева спровођење ове пресуде? Ја сам изнијела став ХДЗБиХ о овом питању, указујући да Устав БиХ односно Анекс IV садржи низ других дискриминирајућих одредби, не само оне које је у овом случају, да кажем, утврдила пресуда Европског суда у Стразбуру, али смо определијени за извршење пресуде Европског суда у Стразбуру и сматрамо да је треба спровести у оном дијелу који се односи на избор чланова Предсједништва БиХ и Дома народа ПСБиХ на начин истакнут у предлогу који смо доставили.

Став представника СНСД – Крстан Симић

Сматрам да најприје морамо ријешити питање дискриминације коју је утврдио Европски суд у Стразбуру својом пресудом. Стога, моје полазно становиште проистиче из пресуде Европског суда у Стразбуру који је утврдио да постоји дискриминација у одређеним одредбама Устава БиХ, које се односе на Дом народа ПСБиХ и Предсједништво БиХ.

Ми сматрамо да промјене Устава БиХ морају обухватити ни мање ни више него што то ова пресуда захтијева. Требамо отклонити утврђену дискриминацију у односу на националне мањине и лица која се нису национално определијелила, а све остало је задирање у озбиљну и свеобухватну уставну реформу за коју немамо ни мандат, за коју нисмо спремни, нити смо поставили основе да бисмо могли о томе расправљати. Због тога смо ми само за најнижи ниво промјена у Уставу БиХ које се односе на Дом народа ПСБиХ и Предсједништво БиХ.

Став представника СДС – Александра Пандуревић

Наш став је усаглашен са ставом СНСД-а.

Став представника СНМБиХ – Вехид Шехић

Сматрамо да треба спровести само оно што произлази из одлуке Европског суда у Стразбуру, како смо то и предложили. Међутим, ова пресуда неће уклонити и оне дискриминирајуће одредбе које су штетне по ову државу. Мислим да је ово прилика да се не иде у радикалне уставне промјене, него да се осим конститутивних народа и

представници националних мањина и национално неопредијељени доведу у равноправан положај.

На крају расправе о овом питању констатован је заједнички став свих учесника да спровођење пресуде подразумијева промјене Устава БиХ које се односе на Дом народа ПСБиХ и Предсједништво БиХ.

Ад 1.2. Какав Дом народа ПСБиХ? Надлежности Дома народа ПСБиХ? Постојеће надлежности или нова улога?

Став представника СНМБиХ – Вехид Шехић

Сматрамо да треба да остану садашње надлежности Дома народа ПСБиХ, али све зависи да ли ће избор чланова Предсједништва БиХ бити директан или индиректан.

Став представника СНСД – Крстан Симић

Одговор је једноставан. Ми подржавамо став да Дом народа ПСБиХ и даље ради у истом законодавном капацитету.

Став представника ХДЗБиХ – Борјана Кришто

Остајемо при нашем предлогу. Подржавамо да се Дом народа ПСБиХ повећа, а да остане у истом капацитету надлежности, с тим да је Дом народа ПСБиХ ексклузивно право једног народа.

Став представника ДНС – Петар Кунић

Садашње надлежности Дома народа ПСБиХ.

Став представника НСРЗБ - Младен Иванковић Лијановић

Садашње надлежности Дома народа ПСБиХ.

Став представника ХСП - Звонко Јуришић

Садашње надлежности Дома народа ПСБиХ.

Став представника ХДЗ 1990 - Божо Љубић

Задржавање постојећих надлежности Дома народа ПСБиХ и законодавних и свих осталих које има.

Став представника СБиХ – Бериз Белкић

Ако би избор чланова Предсједништва БиХ био посредан, ми ћемо се залагати да се редуцирају надлежности Дома народа ПСБиХ само на заштиту виталних националних интереса и интереса националних мањина.

Ако остане директан избор чланова Предсједништва БиХ остаје онако како смо предложили.

Став представника СББ - Исмета Дервоз

Потврђујем да је Савез за бољу будућност на трагу обје до сада изнесене констатације представника СДП-а и СДА.

Став представника СДС – Александра Пандуревих

Садашње надлежности Дома народа ПСБиХ.

Став представника СДА - Шефик Џаферових

Дом народа ПСБиХ треба да буде дом који ће штити само виталне националне интересе. У том случају, онда се наравно морају гарантовати три мјеста за националне мањине и остале у Представничком дому ПСБиХ. Уколико Дом народа ПСБиХ задржи постојеће надлежности онда се мора формирати клуб осталих у том дому.

Став представника СДП - Саша Магазиновић

Наш став је да дјелимично треба да буду промијењене надлежности Дома народа ПСБиХ у смислу искључиве заштите виталног националног интереса. Предложемо да се јасно дефинише листа виталног националног интереса па се, с те стране, може говорити о редукцији надлежности. Међутим, с друге стране, сматрамо да треба проширити надлежности Дома народа ПСБиХ на заштиту колективних права националних мањина и осталих које овај дом тренутно нема.

На крају дискусије о овом питању констатована је сагласност свих учесника да Дом народа ПСБиХ треба да задржи постојећи капацитет надлежности.

Представници СББ, СБиХ, СДП и СДА задржали су и ставове изнесене у својим алтернативним рјешењима.

СББ ће подржати једну или другу опцију за коју буде већина представника.

СБиХ истиче да ће бити потребно промијенити надлежности Дома народа ПСБиХ само на заштиту виталног националног интереса и интереса националних мањина, ако дође до промјене у начину избора чланова Предсједништва БиХ.

СДП сматра да је потребно редуцирати надлежности Дома народа ПСБиХ на заштиту виталног националног интереса конститутивних народа и заштиту колективних права осталих с тим да СДП не искључује могућност да евентуално редефинише свој став.

СДА примарно сматра да Дома народа ПСБиХ треба да има надлежности заштите виталног националног интереса, али уколико већина представника не буде за то, онда треба да остане постојећи капацитет надлежности Дома народа ПСБиХ.

Ад 1.3. Број делегата у Дому народа ПСБиХ?

Став представника ХДЗ 1990 - Божо Љубић

Наш примарни предлог је да се Дом народа ПСБиХ прошири на 48 делегата. По 15 делегата за сваки конститутивни народ, а три делегата за припаднике националних мањина и национално непредијелене те да се омогући избор за Србе из ФБиХ и Бошњаке, односно Хрвате из РС у Дому народа ПСБиХ. Спремни смо и за опцију проширења броја делегата на 27, по осам делегата, за сваки од три конститутивна народа, плус три делегата за представнике националних мањина и национално неопредијелене. Оба предлога задовољавају принцип $\frac{2}{3}$ из ФБиХ и $\frac{1}{3}$ из РС.

Став представника СНСД – Крстан Симић

Сматрамо да ово морају бити минимални захвати како би осигурали усвајање амандмана на Устав БиХ. Друге промјене Устава БиХ ремете баланс. Због тога за сада треба задржати постојећи број делегата у Дому народа ПСБиХ, када се ради о конститутивним народима, али тај број треба повећати за три делегата. СДС предлаже повећање за два делегата. Значи, може се дискутовати и о једној и о другој опцији као начину спровођења одлуке Европског суда у Стразбуру.

Водили смо рачуна да се не промијени баланс заштите конститутивних народа. Дали смо и могућност заштите колективних права националних мањина, а не њихових националних интереса. Овдје се помиње да се Дом народа ПСБиХ сведе на институцију која се бави искључиво заштитом виталног националног интереса. У том случају, у том дому националне мањине и национално неопредијелени не би могли бити заступљени. Многи експерти из Европе сматрају да је ово рјешење за спровођење наведене пресуде. Сматрамо да у Дом народа ПСБиХ морају бити изабрана два или три делегата из реда националних мањина и национално неопредијелених, опет задржавајући принцип 2:1, што не ремети концепт одлучивања у Дому народа ПСБиХ.

Став представника СДА - Шефик Џаферовић

Сматрамо да Дом народа ПСБиХ треба да добије клуб осталих а да при одређивању броја делегата у том клубу треба водити рачуна о укупном стању у БиХ. Дакле, док је преамбула Устава БиХ оваква и док овако стоје ствари, а имајући у виду садржај ове пресуде Европског суда у Стразбуру, мислимо да клуб осталих треба да има три делегата и да се два делегата бирају из ФБиХ а један из РС, како би се одржао постојећи принцип $\frac{2}{3}$ и $\frac{1}{3}$.

Треба задржати постојећи број делегата из конститутивних народа. Свако повећање делегата у овом дому, имајући у виду однос између домова, захтијеваће интервенцију у постојећим уставним рјешењима. Број мјеста у домовима указује на однос грађанског и етничког у БиХ, па ће се морати правити одговарајуће интервенције и у погледу

Представничког дома ПСБиХ. Али, ако је то исти број делегата, онда би требало омогућити, када су конститутивни народи у питању, иако то пресуда не тражи, али то се једноставно намеће, да се из ФБиХ од овог броја од пет делегата може изабрати представник српског народа, али такође и из РС-а, од пет делегата, да се може изабрати и представник хрватског и бошњачког народа.

Став представника ХДЗБиХ – Борјана Кришто

Остајемо при предлогу да се Дом народа састоји од 48 делегата. Сматрамо да се на овај начин може задовољити концепт.

Такође сматрамо да треба задржати концепцију у смислу постојећег принципа $\frac{2}{3}$ и $\frac{1}{3}$. Такође подржавам предлог који је конкретно изнио Божо Љубић. Тако да не елаборирам тај однос, али он остаје у духу овога предлога који је изнесен у писаној форми. Поднијели смо и алтернативни предлог од 27 делегата у Дому народа ПСБиХ.

Став представника СДС – Александра Пандуревић

Наш став презентовао је и господин Симић. Дакле, без проширења, односно остају постојећа три клуба, по пет делегата а предлажемо проширење за два делегата из реда националних мањина, од којих би се један бирао из ФБиХ, а други из РС.

Став представника НСРЗБ - Младен Иванковић Лијановић

Ми ћемо настојати подржати рјешења за број делегата у Дому народа ПСБиХ за који се определијели двотрећинска већина.

Став представника СДП - Саша Магазиновић

СДП је свој став о броју чланова Дома народа ПСБиХ изнио у писаном предлогу. Спремни смо разговарати и трагати за компромисом. Предлажемо да се овај дом састоји од 21 делегата, по седам делегата из клубова народа, плус клуб осталих. Још једном наглашавамо, спремни смо разговарати о броју, али не желимо да Дом народа ПСБиХ постане нови представнички дом. Истичемо да дискриминацију конститутивних народа у избору за Дом народа ПСБиХ, која евидентно постоји с обзиром на мјесто пребивалишта, кроз ово повећање треба отклонити како би Срби из ФБиХ, те Бошњаци и Хрвати из РС могли бити бирани у овај дом.

Став представника СББ - Исмета Дервоз

Остајемо при ставовима изнесеним у писаној форми. Залажемо се за повећање броја чланова Дома народа ПСБиХ, али не велико. По седам или максимално осам чланова из конститутивних народа, плус три представника мањина, с тим да се задржи баланс о којем смо говорили. Залажемо се и за отклоњање могуће дискриминације конститутивних народа, односно да Бошњаци и Хрвати из РС као и Срби их ФБиХ на овај начин добију своје представнике у Дому народа ПСБиХ.

Став представника СБиХ – Бериз Белкић

Ми предлагемо да се Дом народа ПСБиХ састоји од 18 делегата, пет Бошњака, пет Срба, пет Хрвата и три из реда осталих, од којих су $\frac{2}{3}$ из ФБиХ, укључујући, ово је врло важно, и два делегата из реда осталих. Не више од четири ни мање од два из сваког конститутивног народа, а $\frac{1}{3}$ из РС, укључујући и једног из реда осталих. Не више од три ни мање од једног из сваког конститутивног народа. На овај начин се елиминише дискриминација конститутивних народа.

Став представника ХСП - Звонко Јуришић

Ми смо у нашем предлогу написали како видимо Дом народа ПСБиХ. У сваком случају, значи принцип $\frac{2}{3}$ према $\frac{1}{3}$ треба да остане, у оваквом облику, с тим да се знатно повећа број делегата. Предлагемо да буде 36 делегата, те да се на простору ФБиХ бира 10 Хрвата, 10 Бошњака, два Србина и два остала, а на простору РС 12 делегата, девет Срба, један Хрват, један Бошњак и један из реда осталих.

У сваком случају смо за повећавање броја делегата и за формирање клуба осталих, а нисмо ни апсолутно за то да мора бити 36 делегата. Спремни смо разговарати и о овом другом дијелу.

Став представника ДНС – Петар Кунјић

Правно становиште је да Дом народа ПСБиХ јесте ексклузивно право конститутивних народа, али сам спреман да промијеним ово становиште и прихватим да у овај дом уђу и националне мањине, иако сам сматрао да је то ексклузивно право народа.

Став представника СНМБиХ – Вехид Шехић

Ми смо предложили да се повећа број делегата за четири представника националних мањина, а може се додати и национално неопређених. Постоји одлука Уставног суда БиХ о равноправности, која по мени укида принцип $\frac{2}{3}$ према $\frac{1}{3}$ и која се директно односи на два народа у једном ентитету и један народ у другом ентитету. Ово је један вид позитивне дискриминације према мањинама да имају једнак број и из РС и ФБиХ. Жељели бисмо да у равноправан положај доведемо и конститутивне народе тако да у клубовима народа буде и Срба из ФБиХ и Хрвата и Бошњака из РС. Мислимо да то није радикална промјена.

На крају дискусије о овом питању констатовано је да се сви учесници, изузев представника ПДП, слажу да је уз услове који су образложени у писменим предлозима потребно у Парламентарној скупштини БиХ, у Дому народа, оформити и клуб националних мањина или национално неопређених.

ПДП сматра да не треба оформити клуб осталих у Дому народа ПСБиХ.

Ад. 1.4. Ко бира делегате у Дом народа ПСБиХ?

Став представника СНСД – Крстан Симић

Делегате у Дому народа РСБиХ треба и даље да бира Народна скупштина РС. Можда нисте упознати, делегате Срба бирају и Бошњаци и Хрвати у Скупштини РС. Сматрамо да је потребан минималан захват и да и даље треба да остане исти принцип, када је у питању РС.

Став представника СДА - Шефик Цаферовић

Сматрамо да делегате у Дому народа РСБиХ треба да бира Дом народа ФБиХ и Вијеће народа НСРС. Треба омогућити да се у ФБиХ бирају Бошњаци, Срби, Хрвати и остали, а исто тако да се из РС бирају и Хрвати, Срби, Бошњаци и остали. Сматрамо да избор делегата треба да обаве одговарајући клубови народа у Дому народа ФБиХ и у Вијећу народа НСРС. Дакле, Клуб Срба, Клуб Бошњака, Клуб Хрвата и Клуб националних мањина у ФБиХ и исто тако у Вијећу народа НСРС, према пропорционалној формули 1-3, 5-7, као и до сада, уз поштовање те демократске формуле. Дакле, у оквиру броја од 15 делегата конститутивних народа плус три делегата из реда националних мањина, треба омогућити да се из ФБиХ изаберу и Срби и из РС Бошњаци и Хрвати, а да остане принцип $\frac{2}{3}$ према $\frac{1}{3}$.

Став представника ХДЗБиХ – Борјана Кришто

Ми предлагемо да делегате у Дому народа РСБиХ бирају Дом народа Парламента ФБиХ и Вијеће народа Народне скупштине РС, на начин да хрватске, бошњачке и српске делегате из ФБиХ бирају хрватски, бошњачки, односно српски делегати у Дому народа Парламента ФБиХ, а номиноване кандидате оних који се не изјашњавају као припадници једног од конститутивних народа бирају делегати из реда осталих у Дому народа Парламента ФБиХ. Дом народа Парламента ФБиХ конституишу сви делегати који су изабрани у кантоналне скупштине у ФБиХ. Потребно је конституисати ад хок сазиве конститутивних народа и сазиве осталих, при чему сваки сазив конститутивног народа и сазив осталих, између себе, бирају одговарајући број делегата свог народа у Дому народа Парламента ФБиХ.

На исти начин предлагемо формирање у Вијећу народа Народне скупштине РС, ад хок сазив конститутивних народа и сазив осталих, при чему сваки сазив конститутивног народа и сазив осталих бирају одговарајући број делегата свог народа у Вијећу народа Народне скупштине РС. У случају недовољног броја једног од конститутивних народа, било у Вијећу народа Народне скупштине РС или у Дому народа Парламента ФБиХ, недостајући број мјеста попунио би се у складу са процедуром која би се била прописана изборним законом. Кворум би чинило 28 делегата, с тим да је потребно присуство најмање по девет делегата у односу на предлог од 48 мјеста у Дому народа РСБиХ, који смо ми доставили, а у смислу евентуалног предлога 27 мјеста у Дому народа РСБиХ, ова бројка би била само другачија.

Став представника ХДЗ 1990 - Божо Љубић

Дакле, номиноване хрватске, бошњачке и српске делегате из ФБиХ бирају хрватски, бошњачки, односно српски делегати Дома народа Парламента ФБиХ, а номиноване кандидате припадника националних мањина и национално неопредијељених они који припадају том клубу.

Дом народа Парламента ФБиХ конституишу сви делегати који су изабрани у кантоналним скупштинама у ФБиХ. Предлажемо да се формирају ад хок сазиви конститутивних народа и сазиви националних мањина и национално неопредијељених. Сваки сазив конститутивног народа и сазив националних мањина и национално неопредијељених између себе бира одговарајући број делегата свог народа, односно делегата националних мањина и национално неопредијељених у Дом народа Парламента ФБиХ.

Номиноване хрватске, бошњачке, српске делегате из РС бирају хрватски, бошњачки односно српски делегати у Вијећу народа Народне скупштине РС, а кандидате оних који се не изјашњавају као припадници једног од конститутивних народа бира одговарајући клуб националних мањина и национално неопредијељених.

Вијеће народа Народне скупштине РС конституишу сви делегати изабрани у Народној скупштини РС, тако што би се формирали ад хок сазиви конститутивних народа и сазиви националних мањина и национално неопредијељених, при чему сваки сазив конститутивног народа и сазив оних који се не изјашњавају као припадници једног од конститутивних народа бирају одговарајући број делегата у Вијеће народа Народне скупштине РС.

У случају недовољног броја оних који у ентитетима конституишу ад хок сазиве, јер се може десити да у кантоналне скупштине у Федерацији БиХ не буде изабран довољан број оних који припадају категорији националних мањина или национално неопредијељених, у Уставу БиХ треба навести да ће се то питање рјешити изборним законом. Биће нужно направити одговарајуће промјене у ентитетским изборним законима како бисмо дошли до легитимног представљања све четири групе које представљају конститутивне народе и остале.

Став представника СДС – Александра Пандуревић

Сматрамо да нема потребе мијењати начин избора. У овом случају, српске делегате и једног делегата из реда осталих из РС треба да бира Народна скупштина РС на начин као што је то и до сада чинила.

Став представника НСРЗБ - Младен Иванковић Лијановић

Слажемо се да се Дом народа ПСБиХ бира из Дома народа Парламента ФБиХ и из Вијећа народа Народне скупштине РС. Било би рационално да се Дом народа ПСБиХ бира из Представничког дома ПСБиХ и да буду ти исти посланици и чланови Дома народа ПСБиХ, због лакшег доношења закона и усаглашавања.

Став представника СДП - Саша Магазиновић

Дакле, чланови у Дому народа ПСБиХ бирају се посредно и бира их Представнички дом ПСБиХ између својих чланова.

Став представника СББ - Исмета Дервоз

Поновићу јуче изнесен став, избор делегата треба да обухвати двије фазе, фазу кандидовања и сам избор. Кандидовање остаје на ентитетском нивоу, при чему

Бошњаке предлажу Бошњаци, у Дому народа Парламента ФБиХ и Вијећу народа Народне скупштине РС, а по тој матрици припаднике осталих бирају остали у законодавним тијелима ентитета.

Став представника СБиХ – Бериз Белкић

Делегате из Федерације бирају одговарајући делегати у Дому народа Парламента ФБиХ, а делегате из РС бирају одговарајући делегати у Вијећу народа Народне скупштине РС. Прихватљива је и варијанта да делегате из реда осталих номинује Савјет националних мањина у БиХ.

Став представника ХСП - Звонко Јуришић

Делегати у Дому народа ПСБиХ из ФБиХ бирају се у Дому народа Парламента ФБиХ, с тим да клубови народа у Дому народа Парламента ФБиХ, Клуб Хрвата, Клуб Бошњака, Клуб Срба и Клуб осталих бирају своје делегате у Дом народа ПСБиХ. Делегате за Дом народа ПСБиХ из РС бира Вијеће народа Народне скупштине РС, из клубова народа и клуба националних мањина.

Став представника ДНС – Петар Кунџ

Народна скупштина РС бира делегате у Вијеће народа. С обзиром да сам заступао становиште да је то ексклузивно право конститутивних народа, у том случају требало би повећати број делегата на девет или 11, водећи рачуна о формули $\frac{2}{3}$ према $\frac{1}{3}$.

Друга варијанта је да у Вијеће народа Народне скупштине РС улазе и представници националних мањина. Избор остаје исти. Бира их Народна скупштина РС.

Став представника ПДП - Весна Крстовић-Спремо

ПДП сматра да начин избора треба да остане непромијењен и да га и даље врше ентитетски парламенти. Према нашем рјешењу избор за Дом народа ПСБиХ могао би се спровести тако да се два припадника српског народа бирају у српски клуб са подручја Федерације БиХ, а по истом принципу би се један Бошњак, један Хрват бирали у бошњачки, односно хрватски клуб у Дому народа са подручја РС. ПДП сматра да је овако рјешење једино могуће уз обавезно повећање броја делегата на 30, односно по 10 у сваком клубу, те да Скупштина РС бира делегате у Дом народа ПСБиХ.

Став представника ДНЗ - Нермин Пурић

Делегати у Дому народа ПС БиХ бирају се у Дому народа Парламента ФБиХ и у Вијећу народа Народне скупштине РС, у одговарајућем клубу конститутивних народа и у клубу националних мањина и оних који су национално неопређени. Отворени смо за разговоре о варијантама да се у у Клуб Срба бира одређени број Срба из ФБиХ, у Клуб Бошњака и Клуб Хрвата одређени број Бошњака и Хрвата из РС.

Став представника СНМБиХ – Вехид Шехић

Савјет националних мањина БиХ сматра да четири делегата из реда националних мањина и национално неопредијељених у Дом народа ПСБиХ треба да предлаже Савјет националних мањина БиХ по претходном избору у ентитетским вијећима, односно савјетима националних мањина. Али успут бих напоменуо да се врло често говори о категорији осталих. Она је постала анахрона оног тренутка кад смо усвојили Закон о заштити права националних мањина које су извучене кроз тај закон као посебна категорија грађана БиХ.

На крају дискусије о овом питању констатовано је да оvdје није могуће пронаћи консензус јер постоје практично три модела уставних рјешења који се односе на избор делегата у Дом народа ПСБиХ.

Ад. 1.5. Какав избор чланова Предсједништва БиХ? Како вршити избор чланова Предсједништва?

(Напомена: У изјашњавању о овом питању чланови комисије дали су одговоре и о свим другим питањима постављеним у вези с Предсједништвом БиХ.)

Став представника ДНЗ - Нермин Пурић

ДНЗ не пристаје на повећање броја чланова Предсједништва БиХ са три на четири, без обзира да ли се избор чланова врши непосредно и посредно.

Наш предлог је да се посредно бира предсједник БиХ из Парламентарне скупштине БиХ на мандат од једне године. Сваки сљедећи предсједник мора да буде из другог конститутивног народа, односно из реда осталих. На овај начин би се у четворогодишњем мандату сви нашли на челу државе.

Због посредног избора предсједника ми смо за смањени обим надлежности предсједника БиХ.

Демократска народна заједница ће бити флексибилна по овом питању.

Став представника ПДП - Весна Крстовић-Спремо

ПДП сматра да избор чланова Предсједништва БиХ треба и даље да буде директан или непосредан и да се и даље бирају два члана из ФБиХ, а један из РС. Сматрамо да је могуће рјешење према којем би се брисале националне одреднице, а умјесто Бошњака и Хрвата из Федерације БиХ бирала би се два члана из Федерације БиХ. По истом принципу из РС би се умјесто Србина из РС бирао један члан Предсједништва БиХ из РС. Такође, услов би био да из конститутивних народа може бити изабран највише један члан, чиме би се избјегла могућност да припадник једног народа буде изабран и на изборима у ФБиХ и у РС. На овај начин створила би се уставна и законска могућност да и припадници националних мањина и национално неопредијељени буду бирани у Предсједништво БиХ.

Став представника ДНС – Петар Кунјић

Предсједништво БиХ чине три члана. Бирају се непосредно, без ознака националне опредијељености, један члан бира се у РС, два члана бирају се у ФБиХ. Овакав предлог тражи темељитију разраду и темељитија промишљања. Сматра се да је изабран онај

кандидат за члана Предсједништва из ФБиХ који добије већину у бошњачкој, односно хрватској већини. Дакле, то иде према двије изборне јединице.

Став представника ХСП - Звонко Јуришић

БиХ има Предсједништво које се састоји од три члана од којих се два бирају из ФБиХ а један из РС. Чланове Предсједништва бира Парламентарна скупштина БиХ између изабраних посланика у ПСБиХ. Клуб посланика или група посланика, или сваки посланик у Представничком дому ПСБиХ могу кандидовати по једног кандидата за члана Предсједништва БиХ. Предлози кандидата упућују се у Дом народа ПСБиХ. Утврђена заједничка листа кандидата, потврђена у клубовима народа, враћа се на изјашњавање као заједничка листа у Представчки дом ПСБиХ.

Став представника СБиХ – Бериз Белкић

Понудили смо рјешење које излази из теоретске сфере и гарантује мјесто у Предсједништву припадницима националних мањина и национално неопредијељених. Дакле, Предсједништво БиХ састоји се од четири члана – једног Бошњака, једног Хрвата, једног Србина и једног члана који није припадник неког од конститутивних народа.

Одмах ћу рећи и начин избора. Сви можемо практично посљедња три питања одмах елаборирати. Дакле, предвиђен је непосредан избор. Изборна јединица је БиХ. Уграђени су механизми да најмање један члан Предсједништва БиХ мора бити из конститутивних народа, из реда осталих, уграђени су механизми да најмање један мора бити из ентитета. Дакле, овај приступ на неки начин ублажава ситуацију да неко некоме бира, јер онемогућава „расипање гласова“, итд.

Став представника СББ - Исмета Дервоз

Прво опредјељење Савеза за бољу будућност је да умјесто досадашњег рјешења имамо једног предсједника који би био биран посредно уз обавезну ротацију. Обим надлежности треба да буде прилагођен надлежностима шефа државе познатим у парламентаризму. Национални клубови предлажу више кандидата, бира се онај који добије већину свих посланика на државном нивоу. То је оно за шта се залажемо, али бисмо могли подржати и опцију да се Предсједништво БиХ задржи као садашње тијело, али састављено од предсједника и три потпредсједника – Србина, Хрвата, Бошњака и један из реда осталих. На мјесту предсједника треба вршити ротацију сваких 12 мјесеци у четворогодишњем мандату. У случају прихватања овог система, требало би разграничити заједничке надлежности Предсједништва БиХ и појединачне предсједника. Избор се врши на начин да Бошњака предлаже Клуб Бошњака, Хрвата предлаже Клуб Хрвата у Дому народа Парламента ФБиХ, Србина предлаже Народна скупштина РС а члана из реда осталих клубови осталих у ентитетским законодавним органима. Избор врше одговарајући клубови унутар Парламентарне скупштине БиХ. Оно за шта се ми залажемо и овдје предлажемо је право да сваки колективитет бира свог представника садејством државног и ентитетског нивоа власти.

Став представника СДП - Саша Магазиновић

Врло једноставно. Посредно из Представничког дома ПСБиХ. Кандидати би били директно изабрани чланови Представничког дома ПСБиХ. Бирао би се председник и два или више потпредседника.

Став представника НСРЗБ - Младен Иванковић Лијановић

Сматрамо да ће морати бити директан избор. За то постоји ентитетска већина. Сада је само питање модалитета директног избора. Нема консензуса за посредан избор.

Став представника СДС – Александра Пандуревић

Председништво се састоји од три члана – један из РС и два из ФБиХ, с тим да се чланови бирају директно и да не могу бити припадници истих конститутивних народа.

Став представника ХДЗ БиХ – Борјана Кришто

У нашем предлогу је да БиХ има Председништво које се састоји од три члана од којих се два бирају из простора ФБиХ а један се бира са територије РС. С обзиром да садашњи избор чланова Председништва БиХ не обезбјеђује потребну равнотежу између три конститутивна народа, ми смо предложили посредан избор чланова Председништва БиХ из ПСБиХ, односно кандидовање из Представничког дома ПСБиХ, формирање заједничке листе у Дому народа ПСБиХ, потврду у Представничком дому ПСБиХ и поново у Дому народа ПСБиХ, као у предлогу који смо доставили.

Став представника СДА - Шефик Цаферовић.

За БиХ би било најбоље да се Председништво БиХ састоји од једног председника и два потпредседника, који би се ротирали и бирали у Парламентарној скупштини БиХ на начин како је то објашњено у априлском пакету или у пакету Бутмир број 1. То значи одговарајуће номинације кандидата из Представничког дома ПСБиХ. То би морали бити представници који су већ изабрани, како би имали ту врсту легитимитета коју су стекли избором у Представнички дом ПСБиХ. Формирала би се листа од три кандидата у Дому народа ПСБиХ и то већином гласова. Ту би се осигурао легитимитет. На крају би се листа кандидата достављала у Представнички дом ПСБиХ на потврду. Наравно, овакво рјешење захтијева један шири захват промјена које се односе на надлежности Председништва БиХ. Дакле, то не би могао бити председник државе који би имао овакве надлежности које има садашње Председништво БиХ, то не би био шеф извршне власти, него би то био протоколарни шеф државе.

Став представника СНСД – Крстан Симић

Сматрамо да треба задржати постојећи број чланова Председништва БиХ и непосредни избор по формули која је већ у Уставу БиХ – 2 плус 1. Уколико би прихватили посредан начин избора то неминовно захтијева промјену Устава БиХ, односно довело би до промјене кичме Устава БиХ. У предлозима који су садржани и у априлском и касније у бутмирском пакету потпуно се мијења структура БиХ. Мислим да ми немамо ни мандат, ни капацитет да се бавимо тим проблемом у овом моменту.

Друго, питање спровођења пресуде рјешавамо на тај начин што испред кандидата који се бирају, односно изабраних кандидата бришемо ријеч припадник овог или оног

народа. Кандидовати се и бити члан Предсједништва БиХ може свако. Ко ће то бити, ствар је избора и изборних резултата.

Ми смо у свом предлогу морали извршити одређене промјене поступања чланова Предсједништва БиХ јер се на извјестан начин морало брисати оно национално одређење и њихове националне интервенције. Оне су сведене на ентитетске интервенције, с тим што се у односу на Федерацију БиХ оставља могућност да та интервенција иде према Дому народа у ФБиХ или клубу којем је члан Предсједништва БиХ номинирао као проблематично са аспекта одлуке Предсједништва БиХ.

Став представника ХДЗ 1990 - Божо Љубић

Предсједништво БиХ састоји се од три члана, без етничких атрибута. Два из ФБиХ и један из РС.

Бирају се између представника изабраних у Представнички дом ПСБиХ, на начин да сваки представник, или клуб представника може кандидовати по једног кандидата. Све кандидатске листе достављају се у Дом народа ПСБиХ. Дом народа укључује заједничку листу од три кандидата која се доставља на потврђивање у Представчки дом ПСБиХ. Ако Представчки дом ПСБиХ у два круга изјашњавања не би потврдио листу, онда се сматра изабраним она листа која је потврђена у Дому народа ПСБиХ.

Наравно, уз све оне предлоге о којима смо говорили, у једној или другој фази или одмах, треба да дође на дневни ред измјештање оних надлежности Предсједништва БиХ које би биле одузете.

Став представника СНМБиХ – Вехид Шехић

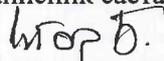
Савјет националних мањина у БиХ предлаже да за избор члана Предсједништва БиХ из реда националних мањина, БиХ буде једна изборна јединица, с тим што могу да допуним да би конститутивност значила и равноправност које данас евидентно нема. Цивилни сектор је такође предложио варијанте директног и индиректног избора чланова Предсједништва БиХ које би задовољиле све оне мањкавости садашњег Устава БиХ. И садашњи избор чланова Предсједништва БиХ има свој директни и индиректни начин. Принципијелно, ако је све директно, онда нека буде све директно. Имали смо замјену одређених чланова Предсједништва БиХ из Дома народа ПСБиХ. Мислим да би на такав начин требало размишљати да избор буде једнообразан и када се врши замјена члана Предсједништва БиХ, због болести или слично.

На крају дискусије о овом питању констатовано је да постоји битна разлика у вези с начином избора чланова Предсједништва БиХ. Постоје политичке партије које се залажу за избор чланова Предсједништва БиХ у Парламентарној скупштини БиХ и политичке партије које се залажу за директан избор чланова Предсједништва БиХ, са свим оним што то значи за сваку политичку партију.

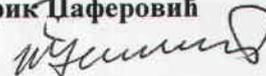
Сједница је завршена у 12.30 часова.

Саставни дио записника чини и неауторизовани транскрипт 8. сједнице Комисије,

Записник саставио:

Игор Бајић

ПРЕДСЈЕДАВАЈУЋИ КОМИСИЈЕ

Шефик Цаферовић

Привремена заједничка комисија оба дома за спровођење пресуде Европског суда за људска права у Стразбуру у предмету Сејдић и Финци против БиХ

Privremena zajednička komisija oba doma za provođenje presude Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu u predmetu Sejdić i Finci protiv BiH
Privremeno zajedničko povjerenstvo obaju domova za provođenje presude Evropskog suda za ljudska prava u Strasbourg u predmetu Sejdić i Finci protiv BiH

Број/Број: 01,02-50-14-1052-9/11
Сарајево/Sarajevo, 09. 11. 2011.

ЗАПИСНИК

са 9. сједнице Привремене заједничке комисије оба дома за спровођење пресуде Европског суда за људска права у Стразбуру у предмету Сејдић и Финци против Босне и Херцеговине, одржане 23. новембра 2011. године

Сједница је почела у 14 часова.

Сједници је предсједавао Шефик Џаферовић, предсједавајући Привремене заједничке комисије оба дома за спровођење пресуде Европског суда за људска права у Стразбуру у предмету Сејдић и Финци против Босне и Херцеговине.

Сједници су присуствовали чланови Комисије: Борјана Кришто, замјеница предсједавајућег Комисије, Крстан Симић, други замјеник предсједавајућег, Исмета Дервоз, Саша Магазиновић, Бериз Белкић, Божо Љубић, Звонко Јуришић, Младен Иванковић Лијановић, Весна Крстовић-Спремо, Нермин Пурић, Петар Кунић и Александра Пандуревић.

Сједници је присуствовао и представник којег је именовано Савјет националних мањина БиХ Вехид Шехић.

Сједници су, такође, присуствовали: секретар Уставноправне комисије Дома народа Зијад Хасић, секретар Уставноправне комисије Представничког дома Игор Бајић и стручни сарадник у Комисији за спољну трговину и царине Представничког дома Соња Абдуловски.

За сједницу је предложен и једногласно усвојен сљедећи

ДНЕВНИ РЕД

1. Расправа о спровођењу пресуде Европског суда за људска права у Стразбуру у предмету Сејдић и Финци против Босне и Херцеговине (изношење предлога невладиних организација).

**Ад. 1. Расправа о спровођењу пресуде Европског суда за људска права у
Стразбуру у предмету Сејдић и Финци против Босне и Херцеговине
(изношење предлога невладиних организација)**

Предсједавајући Комисије констатовао је да Комисија, након што је саслушала предлоге политичких партија, став Савјета националних мањина у БиХ те предлоге невладиног сектора, у овом тренутку нема заједнички предлог амандмана на Устав БиХ.

Такође, констатовано је да из досадашње расправе произлази да се спровођење пресуде Европског суда за људска права у Стразбуру у предмету Сејдић и Финци против Босне и Херцеговине своди на реформу Предсједништва БиХ и на реформу Дома народа Парламентарне скупштине БиХ.

Разлике се огледају у предлозима начина избора чланова Предсједништва БиХ, непосредно на изборима, или посредно у Парламентарној скупштини БиХ. Одређене разлике су и у предлозима за избор у Дом народа Парламентарне скупштине БиХ, иако постоји начелан договор да овај дом сачува садашње надлежности, уз евентуално формирање клуба осталих, односно националних мањина...

Договорено је да наредна, 10. сједница Комисије, буде одржана 1. децембра 2011. године, с почетком у 10 часова. До тада чланови Комисије треба да обаве разговоре са руководством својих партија као и међустраничке консултације како би се покушао изнаћи заједнички договор о одређеним питањима.

До почетка сједнице, али и на самој сједници чланови Комисије могу подносити предлоге амандмана на Устав БиХ.

Након 10. сједнице Комисија би окончала прву фазу рада, на начин да припреми заједничке предлоге амандмана на Устав Босне и Херцеговине, те да их посредством овлашћеног предлагача достави у парламентарну процедуру. Уколико договор не буде постигнут, Комисија би домовима Парламентарне скупштине БиХ упутила Извјештај о раду Комисије.

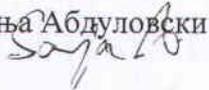
Овим је реализован дневни ред.

Сједница је завршена у 11 часова.

Саставни дио Записника је неауторизовани транскрипт 9. сједнице Комисије.

Записник саставила:

Соња Абдуловски

ПРЕДСЈЕДАВАЈУЋИ КОМИСИЈЕ

Шефик Хаферовић

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ПАРЛАМЕНТАРНА СКУПШТИНА
ДОМ НАРОДА
Крстан Симић

30. 11. 2011.

01,02-50-19-1082-13/11

Сарајево, 30.11.2011.

**ПРИВРЕМЕНА ЗАЈЕДНИЧКА КОМИСИЈА ОБА ДОМА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ
ПРЕСУДЕ ЕВРОПСКОГ СУДА ЗА ЉУДСКА ПРАВА У СТРАЗБУРУ У
ПРЕДМЕТУ СЕЈДИЋ И ФИНЦИ ПРОТИВ БИХ**

ПРЕДМЕТ: Предлог амандмана на Устав БиХ у циљу спровођења пресуде Европског суда за људска права у Стразбуру у предмету Сејдић и Финци против БиХ;

Поштовани,

У прилогу дописа достављам Вам Предлог амандмана на Устав БиХ у циљу спровођења пресуде Европског суда за људска права у Стразбуру у предмету Сејдић и Финци против БиХ, на даљу процедуру и усвајање.

С поштовањем,

Члан Привремене
заједничке комисије
Крстан Симић

На основу члана X.1. Устава Босне и Херцеговине (Анех 4. Општег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини), Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине на __. сједници Представничког дома, одржаној __. 2011. године и __. сједници Дома народа, одржаној __. 2011. године, донијела је

Амандман II на Устав Босне и Херцеговине

У члану IV. „Парламентарна скупштина“, став (1) „Дом народа“, мијења се и гласи:

„1. Дом народа

Дом народа састоји се од 17 делегата, од којих је из Федерације (пет Хрвата и пет Бошњака), и један из реда националних мањина и национално неопредјељених грађана Босне и Херцеговине и из Републике Српске (пет Срба) и један из реда националних мањина и национално неопредјељених грађана Босне и Херцеговине.“.

У члану IV. став (1) „Дом народа“, тачка б). мијења се и гласи: „б) Десет чланова Дома народа чине кворум, под условом да су присутна најмање три бошњачка, три српска и три хрватска делегата и један делегат из реда националних мањина и национално неопредјељених грађана Босне и Херцеговине.“.

У члану IV. став (3) „Процедура“, тачка б) мијења се и гласи: „б) Сваки дом ће већином гласова усвојити свој пословник о раду и међу својим члановима изабрати једног из Републике Српске и два из Федерације за предједавајућег и замјенике предједавајућег, с тим да изабрани чланови не могу бити припадници истог народа. Мјесто предједавајућег ће се ротирати између изабраних чланова.“.

У члану IV. став (3). тачка г) брише се.

Амандман III на Устав Босне и Херцеговине

У члану V. „Предсједништво“, текст: „Предсједништво Босне и Херцеговине се састоји од три члана: једног Бошњака и једног Хрвата, који се бирају непосредно са територије Федерације, и једног Србина, који се бира непосредно са територије Републике Српске.“, мијења се и гласи: „Предсједништво Босне и Херцеговине се састоји од три члана, од којих се два бирају непосредно из Федерације БиХ, а један

непосредно из Републике Српске, с тим да чланови Предсједништва не могу бити припадници истог народа, националних мањина и национално неопредјељених грађана Босне и Херцеговине.“.

У члану V. став (2) „Процедура“, тачка д), мијења се и гласи: „д) Члан Предсједништва који се противи одлуци може да прогласи да је одлука Предсједништва деструктивна по витални интерес ентитета из којег је изабран, с тим да то мора учинити у року од три дана од дана када је одлука усвојена. Таква одлука ће се одмах упутити Народној скупштини Републике Српске, уколико је такву изјаву дао члан из Републике Српске, односно одговарајућем клубу делегата у Дому народа Парламента Федерације Босне и Херцеговине, уколико су такву изјаву дали чланови из Федерације Босне и Херцеговине. Уколико изјаву потврди двотрећинска већина у тим органима у року од десет дана након достављања одлуке, оспорена одлука Предсједништва неће ступити на снагу.“.

**Амандман IV
на Устав Босне и Херцеговине**

У члану V. став (1) „Избор и трајање мандата“, тачка а) текст: „Било које упражњено мјесто у Предсједништву ће бити попуњено од стране одговарајућег ентитета, у складу са законом који ће донијети Парламентарна скупштина“, мијења се и гласи: „У случају престанка мандата једном од чланова Предсједништва расписаће се нови избори за новог члана Предсједништва у ентитету из којег је биран.“.

Амандмани II., III. IV. на Устав Босне и Херцеговине ступају на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику БиХ“.

Предсједавајући
Представничког дома
Парламентарне скупштине
Босне и Херцеговине

Предсједавајући
Дома народа
Парламентарне скупштине
Босне и Херцеговине